

SEANCES DU JEUDI 1er JUIN 1989
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 1 JUNI 1989ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DE L'APRES-MIDI
NAMIDDAGVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 2418.

MESSAGES:

Page 2418.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS:

Page 2418.

1. Cour d'arbitrage.
2. Cour des comptes.

COMPOSITION DE COMMISSION (Modification):

Page 2419.

PROPOSITIONS DE LOI (Prise en considération):

Page 2419.

M. Taminiaux et consorts. — Proposition de loi augmentant l'efficacité pénale des lois et décrets en matière de protection de l'environnement, de conservation de la nature et d'épuration des eaux usées.

MM. Blanpain et Van Hooland:

- a) Proposition de loi portant des mesures d'interdiction en matière de publicité pour le tabac ainsi qu'en matière de vente et d'usage du tabac;

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1988-1989
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1988-1989

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 2418.

BOODSCHAPPEN:

Bladzijde 2418.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 2418.

1. Arbitragehof.
2. Rekenhof.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIE (Wijziging):

Bladzijde 2419.

VOORSTELLEN VAN WET (Inoverwegingneming):

Bladzijde 2419.

De heer Taminiaux c.s. — Voorstel van wet tot verhoging van de strafrechtelijke doelmatigheid van de wetten en decreten inzake milieubescherming, natuurbehoud en zuivering van afvalwater.

De heren Blanpain en Van Hooland:

- a) Voorstel van wet houdende verbodsmaatregelen inzake reclame voor alsmede verkoop en gebruik van tabak;

b) Proposition de loi instaurant la variabilité de l'âge de la pension de retraite.

MM. Flagothier et Cardoen. — Proposition de loi modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat.

M. Arts. — Proposition de loi modifiant le Code judiciaire en vue d'accélérer l'administration de la justice.

MM. Lallemand et Spitaels. — Proposition de loi sur la consultation populaire des habitants des communes.

ORDRE DES TRAVAUX:

Pages 2419 et 2463.

QUESTION ORALE DE M. ANTHUENIS AU MINISTRE DES FINANCES SUR « LA MANIERE DONT PROCE- DENT LES SERVICES DE CONTROLE DES CONTRI- BUTIONS LORS DES ENQUETES SUR LES RESSOURCES »:

Orateurs: **M. Anthuenis**, **M. Maystadt**, ministre des Finances, p. 2419.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de l'année budgétaire 1989.

Projet de loi ajustant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de l'année budgétaire 1988.

Discussion générale (Reprise). — *Orateurs:* **M. Colla**, ministre des Postes, Télégraphes et Téléphones, p. 2419.

Projet de loi contenant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de l'année budgétaire 1989.

Discussion et vote des articles, p. 2424.

Projet de loi ajustant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de l'année budgétaire 1988.

Discussion et vote des articles, p. 2426.

Projet de loi instaurant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre.

Discussion générale. — *Orateurs:* **Mme Truffaut**, rapporteur, **M. le baron Clerdent**, **MM. Moens**, de Wasseige, **M. Mainil**, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, adjoint au ministre de la Justice et des Classes moyennes, p. 2427.

Discussion et vote des articles, p. 2430.

Projet de loi portant des mesures en faveur des bénéficiaires du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de leurs ayants droit.

Discussion générale. — *Orateurs:* **MM. Wintgens**, rapporteur, **Eicher**, **Evers**, **Luyten**, p. 2454.

Discussion et vote des articles, p. 2457.

CONSEIL D'ETAT:

Page 2462.

PROJETS DE LOI (Votes):

Projet de loi contenant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de l'année budgétaire 1989, p. 2463.

b) Voorstel van wet houdende invoering van de flexibele rustpensioengerechtigde leeftijd.

De heren Flagothier en Cardoen. — Voorstel van wet tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De heer Arts. — Voorstel van wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het versnellen van de rechtsbedeling.

De heren Lallemand en Spitaels. — Voorstel van wet betreffende de raadpleging van de gemeentebevolking.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijden 2419 en 2463.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ANTHUENIS AAN DE MINISTER VAN FINANCIEN OVER « DE WERKING VAN DE CONTROLEDIENSTEN DER BELASTINGEN BIJ ONDERZOEKINGEN NAAR DE BESTAANSMIDDELEN »:

Sprekers: de heer Anthuenis, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 2419.

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1989.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1988.

Algemene beraadslaging (Hervatting). — *Sprekers:* de heer Colla, minister van Posterijen, Telegrafie en Telefonie, blz. 2419.

Ontwerp van wet houdende de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1989.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2424.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1988.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2426.

Ontwerp van wet houdende instelling van nieuwe maatregelen ten behoeve van de oorlogsslachtoffers.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers:* mevrouw Truffaut, rapporteur, baron Clerdent, de heren Moens, de Wasseige, de heer Mainil, staatssecretaris voor Middenstand en voor de Oorlogsslachtoffers, toegevoegd aan de minister van Justitie en Middenstand, blz. 2427.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2430.

Ontwerp van wet houdende maatregelen ten gunste van de personen die het statuut bezitten van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en hun rechthebbenden.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers:* de heren Wintgens, rapporteur, Eicher, Evers, Luyten, blz. 2454.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2457.

RAAD VAN STATE:

Bladzijde 2462.

ONTWERPEN VAN WET (Stemmingen):

Ontwerp van wet houdende de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1989, blz. 2463.

Projet de loi ajustant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de l'année budgétaire 1988, p. 2463.

Projet de loi instaurant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre, p. 2464.

Projet de loi portant des mesures en faveur des bénéficiaires du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de leurs ayants droit, p. 2464.

Projet de loi portant approbation de la Convention Benelux concernant la coopération transfrontalière entre collectivités ou autorités territoriales, faite à Bruxelles le 12 septembre 1986, p. 2465.

PROPOSITIONS DE LOI (Discussion):

Proposition de loi modifiant le régime des prestations familiales en faveur des travailleurs indépendants.

Proposition de loi assimilant les allocations familiales des travailleurs indépendants à celles du régime des travailleurs salariés.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Bock, Jan Leclercq, Mme Hanquet, M. Verhaegen, M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, adjoint au ministre de la Justice et des Classes moyennes, p. 2466.

COMMUNICATION DE M. LE PRESIDENT:

Page 2470.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 2470.

M. De Belder au Premier ministre sur « la troisième conférence de la francophonie, tenue à Dakar ».

M. Dierickx au secrétaire d'Etat à l'Europe 1992 sur « sa mission, la manière dont elle la remplit et le genre d'informations qu'elle donne aux citoyens belges ».

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1988, blz. 2463.

Ontwerp van wet houdende instelling van nieuwe maatregelen ten behoeve van de oorlogsslachtoffers, blz. 2464.

Ontwerp van wet houdende maatregelen ten gunste van de personen die het statuut bezitten van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en hun rechthebbenden, blz. 2464.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Benelux-overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten, opgemaakt te Brussel op 12 september 1986, blz. 2465.

VOORSTELLEN VAN WET (Beraadslaging):

Voorstel van wet tot wijziging van de gezinsbijslagregeling voor zelfstandigen.

Voorstel van wet waarbij de regeling inzake kinderbijslag voor zelfstandigen gelijkgesteld wordt met de regeling voor werknemers.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Bock, Jan Leclercq, mevrouw Hanquet, de heer Verhaegen, de heer Mainil, staatssecretaris voor Middenstand en voor de Oorlogsslachtoffers, toegevoegd aan de minister van Justitie en Middenstand, blz. 2466.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER:

Bladzijde 2470.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 2470.

De heer De Belder tot de Eerste minister over « de derde conferentie der francofonie te Dakar ».

De heer Dierickx tot de staatssecretaris voor Europa 1992 over « haar opdracht, de manier waarop ze deze vervult en de soort informatie die zij verstrekt aan de Belgische burgers ».

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

M. Mouton, secrétaire, prend place au bureau.

De heer Mouton, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 5 m.

De vergadering wordt geopend te 15 h 5 m.

CONGES — VERLOF

MM. Content, malade; Declerck, Aerts, Dehousse, Paque, pour d'autres devoirs, et Lenfant, à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Content, ziek; Declerck, Aerts, Dehousse, Paque, wegens andere plichten, en Lenfant, in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages du 25 mai 1989, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour:

1° Le projet de texte modifiant l'article 59ter de la Constitution:

Bij boodschappen van 25 mei 1989 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen:

1° Het ontwerp van tekst tot wijziging van artikel 59ter van de Grondwet;

2° Le projet de loi portant diverses réformes institutionnelles;

2° Het ontwerp van wet houdende diverse institutionele hervormingen;

— Renvoyés à la commission de la Révision de la Constitution et des Réformes des Institutions.

Verwezen naar de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming der Instellingen.

3° Le projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et de la Coopération au Développement de l'année budgétaire 1988;

3° Het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van het begrotingsjaar 1988;

4° Le projet de loi contenant le budget du ministère de la Région bruxelloise pour l'année budgétaire 1989;

4° Het ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van het Brussels Gewest voor het begrotingsjaar 1989;

— Inscrits à l'ordre du jour.

Op de agenda geplaatst.

5° Le projet de loi portant approbation de la Convention sur la conservation des espèces migratrices appartenant à la faune sauvage, et des annexes I et II, faites à Bonn le 23 juin 1979;

5° Het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten, en van de bijlagen I en II, opgemaakt te Bonn op 23 juni 1979;

6° Le projet de loi portant approbation de la Convention entre le gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et le gouvernement du Royaume de Belgique tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur les gains en capital, signée à Bruxelles le 1er juin 1987;

6° Het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en de regering van het Koninkrijk België tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar vermogenswinsten, ondertekend te Brussel op 1 juni 1987.

— Renvoyés à la commission des Relations extérieures.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Par messages du même jour, la Chambre fait également connaître qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi:

1° Contenant le budget du ministère des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et de la Coopération au Développement de l'année budgétaire 1988;

Bij boodschappen van dezelfde dag deelt de Kamer tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet:

1° Houdende de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het begrotingsjaar 1988;

2° Portant approbation de l'Accord concernant la coopération en matière de lutte contre la pollution de la mer du Nord par les hydrocarbures et autres substances dangereuses, et de l'annexe, faits à Bonn le 13 septembre 1983;

2° Houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake samenwerking bij het bestrijden van de verontreiniging van de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen, en van de bijlage, opgemaakt te Bonn op 13 september 1983;

3° Ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de l'année budgétaire 1988;

3° Houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1988;

4° Ajustant le budget des Services du Premier ministre de l'année budgétaire 1988;

4° Houdende aanpassing van de begroting van de Diensten van de Eerste minister van het begrotingsjaar 1988;

5° Ajustant le budget des Affaires culturelles communes de l'année budgétaire 1988.

5° Houdende aanpassing van de begroting van de Gemeenschappelijke Culturele Zaken van het begrotingsjaar 1988.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le Président. — Par dépêche du 30 mai 1989, la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat, en application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le recours en annulation des articles 49 et 50 de la loi-programme du 30 décembre 1988 (numéro du rôle 139).

Bij dienstbrief van 30 mei 1989, notifieert het Arbitragehof aan de Voorzitter van de Senaat, in toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, het beroep tot vernietiging van de artikelen 49 en 50 van de programmawet van 30 december 1988 (rolnummer 139).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Cour des comptes — Rekenhof

M. le Président. — Par dépêche du 31 mai 1989, la Cour des comptes fait connaître au Sénat ses observations au sujet du projet de loi contenant le budget du ministère des Affaires économiques pour l'année budgétaire 1989.

Bij dienstbrief van 31 mei 1989 deelt het Rekenhof aan de Senaat zijn opmerkingen mede over het ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989.

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

M. le Président. — Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

COMPOSITION DE COMMISSION

Modification

SAMENSTELLING VAN COMMISSIE

Wijziging

M. le Président. — Le bureau est saisi d'une proposition tendant à remplacer, au sein de la commission de l'Intérieur, M. Borremans par M. Bayenet comme membre suppléant.

Bij het bureau is een voorstel ingediend om in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden de heer Borremans te vervangen door de heer Bayenet als plaatsvervangend lid.

Pas d'opposition ?

Geen bezwaar ?

— Il en est ainsi décidé.

Dan is aldus besloten.

PROPOSITIONS DE LOI — VOORSTELLEN VAN WET

Prise en considération — Inoverwegingneming

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions de loi.

Aan de orde is thans de bespreking van de inoverwegingneming van voorstellen van wet.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions de loi à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les renvoyer.

U hebt de lijst van de verschillende in overweging te nemen voorstellen van wet ontvangen met opgave van de commissies waarnaar het bureau voornemens is ze te verwijzen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Ik verzoek de leden die opmerkingen mochten willen maken, mij daarvan vóór het einde van de vergadering kennis te geven.

Sauf suggestion divergente, je considérerai ces propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le bureau.

Indien intussen van geen bezwaren blijkt, worden die voorstellen in overweging genomen en verwezen naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Chers collègues, je vous propose d'ajouter à l'ordre du jour de cet après-midi l'examen du projet de loi portant des mesures en faveur des bénéficiaires du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de leurs ayants droit.

Dames en heren, ik stel voor om de agenda van vanmiddag aan te vullen met de bespreking van het ontwerp van wet houdende maatregelen ten gunste van personen die het statuut bezitten van verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en hun rechthebbenden.

Le Sénat est-il d'accord ?

Is de Senaat het hiermee eens ?

Il en est ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ANTHUENIS AAN DE MINISTER VAN FINANCIËN OVER «DE WERKING VAN DE CONTROLEDIENSTEN DER BELASTINGEN BIJ ONDERZOEKINGEN NAAR DE BESTAANSMIDDELEN»

QUESTION ORALE DE M. ANTHUENIS AU MINISTRE DES FINANCES SUR «LA MANIÈRE DONT PROCÈDENT LES SERVICES DE CONTRÔLE DES CONTRIBUTIONS LORS DES ENQUÊTES SUR LES RESSOURCES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Anthuenis aan de minister van Financiën over «de werking van de controlediensten der belastingen bij onderzoeken naar de bestaansmiddelen».

Het woord is aan de heer Anthuenis.

De heer Anthuenis. — Mijnheer de Voorzitter, volgens de wet van 1 april 1969 kan het gewaarborgd inkomen voor bejaarden enkel worden toegekend na onderzoek naar de bestaansmiddelen van de aanvrager. Ook voor de pensioenen van de zelfstandigen is er een onderzoek naar de bestaansmiddelen. Dat zegt toch het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967. Bij deze onderzoeken worden de diensten van de belastingen ingeschakeld.

De controleur van de belastingen moet immers verifiëren of het formulier van aangifte van de inkomsten correct is ingevuld.

Er wordt mij nu signaleerd dat — onder meer door personeelsgebrek — de controlediensten van de belastingen bij de behandeling van de dossiers waarvoor zij instaan, aan andere zaken prioriteit geven boven de verificatie van de formulieren voor het gewaarborgd inkomen voor de bejaarden of voor de pensioenen van de zelfstandigen. Een aantal lage inkomensstrekkers dreigen hiervan opnieuw het slachtoffer te worden.

Kan de minister mij medelen welke maatregelen hij kan nemen om aan deze toestand een einde te maken ?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Maystadt.

De heer Maystadt, minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, zoals ik de heer Anthuenis via het bulletin van *Vragen en Antwoorden* nr. 10 van 5 juli 1988 reeds heb medegedeeld in antwoord op zijn parlementaire vraag nr. 12 van 1 juni 1988, heeft de administratie der Directe Belastingen, met het oog op een spoedige afhandeling van de aanvragen tot onderzoek naar de bestaansmiddelen die voorafgaan aan de toekenning van een rust- en overlevingspensioen van zelfstandigen of aan een gewaarborgd inkomen, haar ambtenaren voorgeschreven die aanvragen onmiddellijk na ontvangst te behandelen en de termijn van twee maanden waarin het onderzoek moet worden beëindigd, behoudens in geval van overmacht, nauwgezet in acht te nemen.

De verslagen van de ambtenaren belast met het toezicht op de aanslagdiensten maken geen melding van bijzondere moeilijkheden in dat verband.

Indien de heer Anthuenis kennis heeft van concrete gevallen waarin ongeoorloofde vertragingen zouden bestaan, zal ik niet nalaten een onderzoek te laten instellen indien mij de naam en het adres van de betrokken belastingplichtigen worden medegedeeld.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1989

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1988

Reprise de la discussion générale

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN
DE BEGROTING VAN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN
TELEFONIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1988*Hervatting van de algemene beraadslaging*

M. le Président. — Nous reprenons la discussion générale des projets de loi relatifs au budget des Postes, Télégraphes et Téléphones.

Wij hervatten de algemene beraadslaging over de ontwerpen van wet betreffende de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie.

La parole est à M. Colla, ministre.

M. Colla, ministre des Postes, Télégraphes et Téléphones. — Monsieur le Président, qu'il me soit d'abord permis de remercier M. Schellens de son excellent rapport, les commissaires, du travail qu'ils ont réalisé en commission, dans un débat ouvert et fructueux, et MM. Bouchat, Anthuenis, Appeltans, Cardoen, Leclercq et Grosjean des interventions qu'ils ont faites, ce matin, dans le cadre de la discussion générale de ce budget. Je m'efforcerai de répondre à chacune de leurs questions.

In een eerste gedeelte van mijn repliek zal ik een algemene bedenking formuleren over het statuut van de overheidsbedrijven in het algemeen en dat van de RTT en de Post in het bijzonder, waarover verscheidene sprekers hun bekommerning uitten. Vervolgens zal ik antwoorden verstrekken op de vragen die werden gesteld aangaande de RTT; eerst over de algemene punten en dan over de punctuele problemen. Tenslotte zal ik op dezelfde wijze antwoorden op de vragen met betrekking tot de Regie der Posterijen.

Ik zal vandaag kort zijn over de hervorming van het statuut van de overheidsbedrijven. Ik verwijs ter zake ook naar mijn uitgebreide uiteenzetting in de commissie. Zoals werd aangekondigd in de regeringsverklaring, wordt deze aangelegenheid thans nog volop besproken in de regering. Er wordt enerzijds gediscussieerd over het statuut van de overheidsbedrijven zelf, en men tracht anderzijds na te gaan wat er tot het monopolie van het overheidsbedrijf moet blijven behoren.

Wat het statuut van de overheidsbedrijven betreft, vind ook ik dat die bedrijven soepeler moeten kunnen werken en meer autonomie moeten krijgen. Toch zijn er ook een aantal limieten.

Ten eerste mag men autonomie niet beschouwen als een tovermiddel. Wanneer morgen de overheidsbedrijven meer autonomie zullen krijgen, zullen alle problemen niet van de ene dag op de andere zijn opgelost. Er zal trouwens een hele tijd verlopen tussen de wijziging van de wetgeving ter zake en het omzetten van die nieuwe wetgeving in de praktijk. Intussen mogen de noodzakelijke interne herstructureringen niet achterwege blijven.

Ten tweede moet men ervan bewust zijn dat alle overheidsbedrijven publieke diensten zijn, de ene al meer dan de andere weliswaar, zodat de overheid in die bedrijven in bepaalde mate aanwezig moet blijven. De rol van de overheid in die bedrijven zal natuurlijk inzake activiteiten die tot het monopolie moeten blijven behoren, anders zijn dan inzake activiteiten waarin de overheidsbedrijven concurrerend optreden.

Ten derde moeten er garanties zijn voor voldoende controle door regering en Parlement. Een algehele privatisering van de overheidsbedrijven, en zeker van de Regie der Telegrafie en Telefonie en van de Regie der Posterijen, wijs ik immers af.

Wat het monopolie van de RTT en de post betreft wil ik twee zaken zeggen. Ten eerste vind ik dat die diensten die onder de notie « publieke diensten » vallen tot de exclusieve rechten moeten blijven behoren. Voor een bedrijf als de RTT moeten wij echter de Europese trend volgen en de RTT concurrerend laten optreden inzake eindapparatuur en een aantal diensten met toegevoegde waarde. Ik waarschuw voor een sloganstrijd op dat vlak. Ik verwijs ter zake naar uitspraken van de heer Stern van het belangrijke bedrijf Bull.

De heer Stern pleit er voor een aantal belangrijke elementen van de basisinfrastructuur, vooral inzake de telecommunicatie, tot de exclusieve rechten van de overheidsbedrijven te laten

behoren. Hij beweert dat dit noodzakelijk is om scheefrekening van de concurrentie tussen de diverse bedrijven te vermijden.

Voor de RTT zijn er twee algemene thema's aangesneden. Ten eerste werden er een aantal strategische vragen gesteld onder meer door de heer Leclercq en, ten tweede werd de problematiek van de tarieven aangehaald.

De heer Leclercq zal het mij wellicht niet kwalijk nemen dat ik niet tot in de details antwoord. Zijn betoog verdient meer dan een vluchtige en bijna anecdotische repliek. Het gaat toch om fundamentele vragen. Ik ben bereid daarop dieper in te gaan, eventueel in de bevoegde commissie. Uit zijn betoog heb ik een aantal elementen gelicht. Hij zegt dat wij voor een belangrijke Europese evolutie staan in het kader van de ontwikkeling van de interne markt. Wij beschikken over een richtlijn voor overheidsopdrachten, meer in het bijzonder voor de telecommunicatiesector. Dat is goed en kan vruchten afwerpen. Dat kan een prijsbrekend effect hebben. *Quid* met de gedragsregels op het terrein van de lid-staten, inzonderheid de grote lid-staten? De zorg die deze vraag inhoudt wordt door mij gedeeld.

Tijdens de ontwikkeling van de Europese eenmaking is het meer dan eens gebeurd dat, meestal grotere, lid-staten de sociale wetgeving misbruiken om aan een aantal openingen die de interne markt biedt, te ontsnappen. Ik durf dit in het openbaar zeggen. Een klein land als België heeft, economisch gezien, belang bij de ontwikkeling van de interne markt. Het kan zich echter niet veroorloven katholieker te zijn dan de paus. De kleinere landen van de Europese Gemeenschap moeten met elkaar overleg plegen.

Dat thema kwam vaak aan bod tijdens de contacten die ik had met ministers uit de andere landen die verantwoordelijk zijn voor de telecommunicatie, ten einde na te gaan of de regels die werden opgesteld voor iedereen gelden. Er mogen geen afzonderlijke regels bestaan voor landen naarmate ze, politiek en economisch gezien, groter of kleiner zijn. Ik steek niet onder stoelen of banken dat wij bestendig zullen moeten waken voor de legitieme economische en politieke belangen van België en de betrokken sectoren.

De heer Leclercq had ook vragen omtrent de onafhankelijkheid van bedrijven die in België gevestigd zijn, in het licht van de ontwikkeling van de interne markt en van de industriële en financiële ontwikkelingen in Europa. Bij het bekijken van de sector telecommunicatie op de diverse niveaus staart men zich vaak blind op die produktiedelen die inzake omzet, en ook financieel, het belangrijkste zijn, bijvoorbeeld de commutatie en transmissie.

Ook op andere gebieden, zoals de produktie van kabels, groeit de Franse invloed sterk in veel bedrijven met produktie-eenheden in België gevestigd. Dat geldt ook voor Waalse bedrijven in de sector van de kabelindustrie, waar er nog zeer recent heel wat ontwikkelingen waren. Dit soort ontwikkelingen hoeft niet per se negatief te zijn, en kan ook positieve gevolgen hebben. Ik stel op het terrein vast, ook via contacten met verantwoordelijken van deze bedrijven, dat er momenteel veel onafhankelijkheid is en ook heel wat *goodwill*. De mogelijkheid bestaat om beslissingen te nemen, ook inzake produktontwikkeling. De garantie dat dit zo blijft is afhankelijk van strategische beslissingen van multinationale bedrijven. Het is soms ook een kwestie van personen en van menselijke relaties en van het goed presteren van de entiteiten die in België gevestigd zijn. U hebt gelijk, mijnheer Leclercq, dat dit ook onze zorg moet zijn. De mate waarin wij er als overheid vat op hebben is een andere vraag. Het loont de moeite om de evolutie van nabij te volgen.

Een andere vraag van strategische draagwijdte is of de overheidsbestellingen, inzonderheid de bestellingen van de RTT inzake telecommunicatie en de inspanningen die de overheid en de RTT doen inzake R&D voldoende groot zijn om de levenskracht en de toekomst van de bedrijven uit deze sector die in België gevestigd zijn te garanderen.

Ik wil twee cijfers nader bekijken. In verband met R&D hebt u gesproken over 1,4 miljard. Daar moeten op jaarbasis nog 200 miljoen bijkomen voor de breedbandprojecten. In totaal gaat het dus om 1,6 miljard. Over een periode van vijf jaar betreft het dus een bedrag van 8 miljard, wat niet niets is.

Ik stel soms met verwondering vast dat het niet altijd zo eenvoudig lijkt, zelfs indien het kredietvolume aanwezig is, om van de bedrijven die in aanmerking komen voldoende valabele projecten op tafel te krijgen. Ook in 1989 zal het besteden van het kredietvolume dat door de RTT ter beschikking wordt gesteld een probleem zijn. Wij hebben zelfs kredietmogelijkheden van 1988 naar 1989 moeten transfereren omdat ze in 1988 niet werden opgebruikt, niet ingevolge beslissingen van de RTT, maar wel omdat er niet voldoende projecten werden ingediend. Een dergelijke transfer zal eveneens nodig zijn van 1989 naar 1990.

Voor R&D is er dus een krediet van 8 miljard, gespreid over vijf jaar. Het investeringsvolume van de RTT bedraagt momenteel 23 miljard op jaarbasis. Ook dat lijkt mij een belangrijk element.

Ik voeg hier nog iets aan toe. Globaal genomen zijn de bedrijven die in de sector van de telecommunicatie die in België gevestigd zijn, en die hier zorg dragen voor de tewerkstelling, via overheidsbestellingen en via de RTT in staat geweest een nationale referentie te verwerven, wat in deze sector bijzonder belangrijk is met het oog op de export. Wij weten hoe cruciaal die export is voor al deze bedrijven en hoe hard de strijd is op het internationale vlak om bestellingen in de wacht te slepen.

Een vierde punt is dat op dit vlak een echte samenwerking tussen het beleid van de departementen PTT, Internationale Betrekkingen en Buitenlandse Handel absoluut noodzakelijk is. Met collega Urbain verloopt de samenwerking bijzonder vlot. Ik heb samen met hem in Brussel reeds contacten gehad met internationale PTT-bedrijven en met buitenlandse ministers die verantwoordelijk zijn voor de telecommunicatie. Gedurende de vier maanden dat ik minister van PTT ben, hadden wij reeds contacten met de verantwoordelijke ministers van Japan, Nepal en Korea. In oktober komt China aan de beurt. Het is de bedoeling ook in het buitenland contact te zoeken. Dit alles heeft plaats om onze exportmogelijkheden te bevorderen.

U heeft terecht gesproken over de KMO's. Ik ben van oordeel dat wij bij onze inspanningen op internationaal vlak niet alleen de grote telecombedrijven, die reeds exportmogelijkheden hebben, moeten betrekken, maar ook de kleinere bedrijven die in de sector van de telecommunicatie actief zijn, doch die zelf niet in staat zijn nieuwe markten te openen. De grote telecombedrijven hebben overigens geen bezwaar tegen die verruiming naar de kleinere bedrijven die voor hen soms belangrijke toeleveringsbedrijven zijn.

De heer De Belder. — Vergeet de Europese Commissie niet in uw contacten!

De heer Colla, minister van Posterijen, Telegrafie en Telefonie. — Mijnheer De Belder, ik wil hier met u niet de discussie aangaan over het minder of meer Europees zijn. U kan er echter zeker van zijn dat ik de Europese Commissie en de Europese context niet vergeet, maar ik ben ervan overtuigd dat de situatie niet in die zin zal evolueren dat in de toekomst de nationale overheden niet meer in staat zullen zijn contacten te leggen met andere landen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling en van de exportmogelijkheden van de bedrijven die in hun land gevestigd zijn. Wat mij stoort, is dat men ervan verdacht wordt een slecht Europees te zijn wanneer men opkomt voor de tewerkstelling in eigen land en voor de exportmogelijkheden van onze bedrijven. Samenwerking is absoluut noodzakelijk. Bij de meeste contacten met buitenlandse verantwoordelijken die in Brussel plaatsvinden, worden over het algemeen zowel de Europese Commissie als vertegenwoordigers van de Belgische regering — soms zelfs tegelijkertijd — betrokken.

Een andere overweging, mijnheer Leclercq, betreft de strategische aanpak van de bedrijven zelf in deze sector. Dit valt enigszins buiten onze bevoegdheid. Wij stellen de jongste tijd wel een evolutie vast in de strategische opties van de grote telecombedrijven. Ik vertel geen geheimen wanneer ik zeg dat het belang van ATP binnen de groep stilaan wijzigt en dat het bedrijf nieuwe strategische opties neemt in België maar ook elders in Europa.

Een volgend thema dat u heeft behandeld, betreft de strategische opties binnen het Belgische beleid nu en in de toekomst.

Mijn voorganger heeft terecht de *task force* in het leven geroepen die voor de telecommunicatie moest nagaan en nog nagaat wat de behoeften zijn voor de toekomst. Dat rapport zal einde juni worden afgerond.

Daaruit kan een algemene planning voortvloeien met betrekking tot wat strategisch nodig is voor de modernisering ten einde in ons land op de hoogte te blijven van de wereldevolutie en van de evolutie in Europa. Men vraagt niet alleen inzake infrastructuur en investeringen naar planning; men vraagt terecht ook naar planning met betrekking tot de tarieven ten einde die in te werken in de strategie van het bedrijf zelf.

Mijnheer Leclercq, u heeft ook een niet onbelangrijke vraag gesteld over de evolutie van de eindapparatuur in de sector van de telecommunicatie en over het feit dat ze in concurrentie wordt gebracht. Dat is al voor een groot gedeelte het geval in ons land. U vroeg ook of er op termijn overlevingskansen zijn voor de RTT. Mijnheer Leclercq, ik meen dat dit gevaar er slechts in zeer geringe mate is.

Zelfs als alle eindapparatuur op dit moment volkomen in concurrentie wordt gebracht, zal dit 5 à 6 pct. van de totale omzet van de RTT vormen. Ik ben mij ervan bewust dat naarmate nieuwe produkten en diensten, zoals deze met toegevoegde waarde, groeien en in concurrentie komen, het effect groter zal worden.

Ik herhaal het: eindapparatuur, maximaal 5 à 6 pct. van de omzet in de veronderstelling dat wij nauwelijks marktaandeel bewaren.

Wat wij hebben voorgehad met de mobilofonie is een voorbeeld van hoe het niet hoort te zijn. In concurrentie: ja, maar met een realistische kalender en op een ogenblik dat de RTT erop is voorbereid. Ik verklaar in alle eerlijkheid dat in concurrentie brengen niet betekent dat de RTT, als overheidsbedrijf, aan de kant zal staan, maar wel dat de RTT mee zal concurreren. Concurrentie betekent voor mij de pogingen van elk bedrijf om een zo groot mogelijk aandeel van de markt in de wacht te slepen. Daarvoor moeten wij de RTT uiteraard een meer commerciële geest geven.

Een tweede algemeen aspect betreft de tarieven. Ik heb de gelegenheid gehad om hierbij in de commissie vrij uitgebreid stil te staan.

Vanochtend hebben de heer Bouchat en anderen vragen gesteld over de tarieven. Men is uitgegaan van de doelstelling in ons land te komen tot een «uniek» telefoontarief.

In Europa evolueert men naar een uniek tariefsysteem en ik meen dat wij die trend moeten volgen omdat er een economische achtergrond is en omdat, door de technische evolutie, de afstand steeds in geringere mate meespeelt in de kostprijzen.

De gehele structuur is historisch gegroeid en heeft technische gevolgen gehad. Zij is niet ineens te herwerken.

In principe moeten wij evolueren naar een uniek tarief. Het heeft een economische motivering, namelijk de kostprijs van de telefoongesprekken. Wij moeten het echter noodzakelijkerwijze in fasen bereiken.

Ik geef twee concrete voorbeelden. Het duurste tarief van een interzonaal telefoongesprek, het zogenaamde inter-C-tarief bedraagt inclusief BTW 5,95 frank per 40 seconden. Als men de tijdsduur met tien seconden zou verlengen, betekent dit voor de RTT al snel een verlaging van de inkomsten die in de miljarden loopt. Dit soort operaties kan bijgevolg niet in één keer worden uitgevoerd.

Tweede voorbeeld: de bestaande interzonale tarieven inter-A en inter-B enkel en alleen samensmelten en bijgevolg de tijdsduur van het inter-B-tarief ook op 160 seconden brengen, kost de RTT op jaarbasis 2,1 miljard. Met deze twee voorbeelden wil ik bewijzen dat wij inderdaad naar een uniek tarief moeten evolueren, want er is een economische grond voor, maar wel met omzichtigheid en in fasen, wil het ook voor een bedrijf als de RTT betaalbaar zijn.

Ik maak nog twee opmerkingen over de tarieven, opdat er geen misverstanden ontstaan.

Er bestaat een voorstel dat zou leiden tot een vermindering van de inkomsten van de RTT van 2,5 miljard op jaarbasis. Het ging hierbij niet enkel om verminderingen, maar de 2,5 miljard was het resultaat van een aantal verhogingen enerzijds en een aantal verlagingen anderzijds. Wij hebben dit voorstel nog niet uitgevoerd, niet omdat wij de economische logica ervan in twijfel trekken — wij moeten deze trend inderdaad volgen —, maar wel omdat we ons zorgen maken over de negatieve sociale effecten.

Ik heb de opdracht gegeven om de software aan te passen, zodat de RTT de overheid eindelijk een idee kan geven van het telefoongedrag van de bevolking. Men kan nu onvoldoende zeggen hoeveel en welke mensen een louter zonaal telefoongedrag hebben. Met het genoemde voorstel zouden de mensen die bijna uitsluitend zonale gesprekken voeren, en ik vrees dat het hierbij vooral om alleenstaanden en bejaarden gaat, de rekening van de hervormingen moeten betalen en voor hun telefoongesprekken meer moeten betalen. Ik ben sociaal bekommerd en dat is de reden waarom het voorstel voorlopig wordt tegengehouden.

Op het ogenblik heb ik op mijn werktafel een tegenvoorstel liggen dat ik nog wil bekijken en met mijn collega's bespreken en dat opnieuw aan de prijzencommissie zal worden voorgelegd, tenminste voor die punten waarvoor dat noodzakelijk is. Dit voorstel werkt met fasen en paart de economische aan de sociale bekommelingen. De grote principes daarvan zijn en blijven, zoals ik reeds in de commissie heb gezegd, de vermindering van de aansluitingskosten, de vermindering van de kosten bij verhuizing, verbeterde sociale tarieven voor gehandicapten met de verlaging van 80 pct. naar 66 pct. en een samensmelting van ten minste twee van de drie interzonale tarieven, precies om een tariefcode te kunnen vrijmaken voor nieuwe diensten zoals de Infokiosk. Dit zal een veel geringere weerslag hebben op abonnementsgelden en eventueel zelfs het huidige zonaal tarief behouden, wat niet het geval was in het oorspronkelijk voorstel.

Een spreker heeft de vergelijking gemaakt met het DCS-netwerk voor datatransmissie. Naar mijn oordeel gaat deze vergelijking echter niet op. Het DCS-datanetwerk is vanaf het begin nationaal geconcentreerd en maximaal verspreid over het hele grondgebied met een negentiental knooppunten, waar wij voor de telefonie toch met meer dan 600 centrales werken, verspreid over de 40 zones waarover wij beschikken.

Een derde algemeen thema dat werd aangehaald, betrof het personeel. Op een aantal plaatsen en in een aantal diensten zijn er inderdaad knelpunten.

Zoals ik in de commissie heb gezegd is er voor 1989 een recrutering gepland van ongeveer 651 personeelsleden.

Tijdens de uitzettingen vanmorgen kreeg ik de indruk dat daarover een aantal misverstanden bestaan. Deze recrutering zal gebeuren binnen het huidige kader. Er zal niet noodzakelijk meer personeel worden aangeworven want men moet rekening houden met een jaarlijkse afvloeiing van 700 à 800 personeelsleden.

Van de voorlopig geplande 651 aanwervingen moeten nog worden aangeworven: 26 van niveau 1, 106 van niveau 2, 127 van niveau 3, 122 van niveau 4.

Om de knelpunten op te lossen, onderhandel ik met de minister van Openbaar Ambt om het kader aan te passen. Niet om het totale kader uit te breiden, want voor bepaalde technische evoluties is voor sommige functies het theoretisch kader veel te groot ten opzichte van de effectieven die echt nodig zijn en vice versa. Binnen een globaal aantal is een modulering nodig met betrekking tot het personeelsbestand.

Er werd een vraag gesteld — ik ben daar in de commissie dieper op ingegaan — over een dossier dat ik bij mijn aantreden als minister van PTT heb gevonden. Dit dossier dat gaat over de supplementaire aanwerving van 50 ingenieurs en 10 economen voor de RTT, sleept reeds twee jaar aan. De beslissing dateert van augustus 1987; van wat men toen noemde «het contract van de eeuw». Die 60 personeelsleden zijn nog steeds niet aangeworven. Dat vind ik grof. Vorige week had ik daarover een gesprek met de minister van Openbaar Ambt. Hij is bereid om via bilaterale contacten dit dossier te deblokken.

De oorspronkelijke opdracht van de ingenieurs, maar ook van de economen was louter het begeleiden van de R&D-contracten die in het kader van de beslissing van augustus 1987 tot stand zijn gekomen. Volgens mij is het even belangrijk om binnen de RTT te komen tot een soort strategische cel, een *think tank* van mensen die misschien niet direct productief zijn, maar zich bezighouden met de strategische ontwikkelingen in de wereld en in Europa van de telecomunicatiesector. Zij zouden op tijd en stond de RTT en de overheid signalen kunnen geven met betrekking tot de nieuw aan te boren terreinen en de noodzakelijke investeringen om aldus een strategische toekomstvisie te ontwikkelen.

Er zijn over de RTT een aantal punctuele vragen gesteld. De heer Cardoen stelde een vraag over de modernisering van de centrales van de zone Ninove.

Mijnheer Cardoen, u hebt reeds een deel van mijn antwoord gegeven omdat u op de hoogte bent van de situatie. Immers, twee van de in ons land laatst geïnstalleerde elektromechanische centrales bevinden zich in de zone Ninove.

Rekening houdend met een levensduur geraamd op 25 jaar zullen we in de periode 1994-1995 tot digitalisering moeten overgaan van de centrales die in 1969-1970 werden geïnstalleerd. Ik moet hier toch beklemtonen dat in ons land de zone Ninove — ook al heeft ze problemen — het hoogste percentage digitalisering kent namelijk 75 pct., met alle voordelen van dien. De vraag om de modernisering te versnellen is misschien eenvoudig, maar de beslissing ter zake is het niet, omdat je dan op het terrein komt van het globale investeringspakket van de RTT in de sector van de commutatie.

In tegenstelling tot wat sommigen beweren en ondanks problemen in een aantal zones is het digitaliseringstempo globaal genomen en in de tijd gespreid — er van uitgaande dat de digitalisering in het jaar 2005 of 2006 voltooid zal zijn — bij ons sneller dan in de grote ons omringende landen. Volgens de recentste gegevens waarover ik beschik, zou dat in Duitsland 10 à 15 jaar langer duren. Daarenboven zal omstreeks 1996 de eerste generatie fameuze elektromechanische centrales die ons veel problemen geven, helemaal zijn verdwenen. Dan zullen alleen de programma-gestuurde en digitale centrales overblijven.

Ondanks een aantal specifieke problemen is in ons land het digitaliseringstempo niet slecht. Dit tempo verhogen houdt in dat we, ofwel het investeringsvolume sterk moeten opdrijven, ofwel het aantal aansluitingen moeten beperken. De eerste oplossing zou twee soorten van problemen opleveren. Gedurende een aantal jaren zouden we piekmomenten hebben met een groot werkvolume voor de RTT en grotere personeelsbelasting. De vraag rijst dan hoe je zo iets moet oplossen. Ten tweede zouden ook de constructeurs met piekproblemen worden geconfronteerd. Bedrijfseconomisch gezien is het voor hen ook niet zo interessant om pieken te hebben. Zij pieken ook een meer constant werkvolume. Dat is gemakkelijker voor de planning over meerdere jaren.

De aansluitingen beperken is ook niet eenvoudig omdat de wachtlijst al lang genoeg is, vooral nu een groot aantal aanvragen is binnengekomen naar aanleiding van de promotiecampagne, de geplande tariefherstructurering. Het is anderzijds ook belangrijk dat de nieuwe aansluitingen opgenomen worden in het investeringsprogramma. Als we die nieuwe aansluitingen zouden verwaarlozen, zouden we de moderniseringsgraad kunnen verhogen. Maar ik denk dat noch u, noch ik daar voorstander van zijn.

Dan kom ik tot het hoofdstuk Post waarover velen vanmorgen bedenkingen hebben geformuleerd. Ik zal het eerst hebben over het Bestuur der Postchecks. Team Consult heeft in de eerste plaats een aantal scenario's op een rijtje gezet. Team Consult kwam tot de conclusie dat, ondanks alle moeilijkheden, de Dienst der Postchecks moet blijven bestaan, maar ook moet worden gemoderniseerd. Vooral de sterke punten van die Dienst moeten worden bijgeschaafd en in de verf gezet. Een groot aantal problemen waarmee het Bestuur der Postchecks nu wordt geconfronteerd, zijn te wijten aan het feit dat men tien jaar geleden geen strategische beslissingen voor dat bedrijf heeft genomen. Intussen hebben de privé financiële instellingen en de openbare kredietinstellingen zich volop ontwikkeld, zodat de

Dienst der Postchecks in de hoek werd gedrumd. Mijn mening op dat vlak is natuurlijk nog voor verandering vatbaar. Ik zou dit dossier graag met alle belangstellenden van nabij willen volgen en eventueel bijsturen.

Grosso modo staan er ons op het ogenblik twee zaken te doen, mijnheer Cardoen. Ten eerste, moeten wij de samenwerking uitbreiden. Dit is soms wel gemakkelijker gezegd dan gedaan. Er werden al enkele stappen gedaan om samen te werken met OKI's. U haalde het voorbeeld aan van de samenwerking tussen Postomat, Mister Cash en Bancontact. In een aantal postkantoren is nu reeds de ASLK aanwezig. De mogelijkheden zijn nog niet ten volle benut. Wij moeten de samenwerking met andere bedrijven en vooral met andere openbare bedrijven verder bekijken. Ten tweede moeten wij het Bestuur der Postchecks optimaal laten functioneren. Er zijn zeer recent reeds een aantal zaken gebeurd. Ook dat kan u in de nota terugvinden, maar ik wil ze hier nog even op een rijtje zetten. In 850 postkantoren werden teledatafoons geïnstalleerd. Binnenkort zal het programma-Burotica worden toegewezen, wat vooral de interne werking zal ten goede komen. In een aantal postkantoren zijn er proefprojecten opgezet inzake informatisering. Door de positieve resultaten hiervan zal er binnenkort een aanbesteding worden uitgeschreven. Deze hervorming moet de relatie tussen cliënt, postbeambte en het Bestuur der Postchecks verbeteren.

U heeft ook een aantal niet onbelangrijke problemen opgeworpen en vragen gesteld, mijnheer Cardoen. Uw meest cruciale vraag ging over de overlevingskansen van een bedrijf dat maar één produkt aanbiedt. Dit is mijns inziens mogelijk, maar wij moeten dat ene produkt dan ook maximaal benutten en hierbij soepel te werk gaan. Geen enkele financiële instelling heeft, bijvoorbeeld, een instrument als de postbode, die dagelijks aan de deur komt, tot zijn beschikking. Zoals bij de RTT, moet ook het Bestuur der Postchecks een meer commerciële geest aan de dag leggen. Te weinig mensen weten op het ogenblik wat er allemaal mogelijk is met het postcheckbedrijf. Indien men de Dienst der Postchecks wil uitbreiden, komt men echter op het punt van de kredietverstrekkingen, zoals u dat trouwens zelf heeft gezegd. Dan worden wij geconfronteerd met een tweevoudig probleem. Om te beginnen is die markt nagenoeg verzadigd.

Het tweede probleem is de noodzaak op dat terrein ook voldoende geschoold personeel aan te bieden. Dat zijn twee hoofdproblemen om die weg te kunnen opgaan. Ten derde ontstaat er ook voor de Staat en de schatkist een probleem. U zult mij antwoorden dat dit de zaak van het Bestuur der Postchecks niet is. Dat is juist, maar de overheid wordt er als dusdanig wel mee geconfronteerd. Ik beweer niet dat het in lengte van jaren niet op te lossen is.

U hebt ook vragen gesteld omtrent de intrest op de zichtrekeningen. U verwees naar de recente evolutie en naar onder meer het openbaar bedrijf ASLK dat 3 pct. gaat aanbieden op de zichtrekeningen. Ik heb onmiddellijk opdracht gegeven na te gaan welke de reëlie van het Bestuur der Postchecks moet zijn. Ik voeg eraan toe, mijnheer Cardoen, dat het vaak gevaarlijk is alleen op slogans af te gaan, want de 3 pct. die door een OKI wordt aangeboden is aan een aantal voorwaarden verbonden. Er dient, bijvoorbeeld, een minimumbedrag op de zichtrekening te staan en men dient ten minste een Visa of Eurocard aan te vragen. Wanneer men slechts dat minimumbedrag heeft — ik spreek over 25 000 frank —, daar 3 pct. op berekent en de jaarkost voor een Visa- of Eurocard in overweging neemt, ben ik ervan overtuigd dat de rekeninghouder er geen voordeel bij heeft.

Wij moeten deze aangelegenheid in alle eerlijkheid en openheid bekijken. Het gestelde probleem is door het Bestuur der Postchecks reeds bestudeerd. Ik was daarvan op de hoogte. Het is onze opdracht deze evolutie van nabij te volgen.

Ik kan de heer Cardoen niet bijvallen wanneer hij beweert dat de onvoldoende autonomie van het Bestuur der Postchecks tot grote frustraties leidt. Sedert oktober 1988 heeft dit bestuur, zowel op commercieel vlak als op bestuurlijk vlak, een zekere autonomie ten opzichte van het postbedrijf als dusdanig. Ik ben

bereid u de details te geven van de beslissing die in oktober 1988 werd getroffen. Het bestuur kan binnen bepaalde limieten zelf beslissen over een aantal leveringen of aanbestedingen. Men hoeft niet meer te gaan langs de DG 4 van de Post.

Voor het commerciële hebben zij een eigen autonome dienst. Op dat punt ben ik het dus niet eens met de heer Cardoen.

Mijn aankondiging in de commissie inzake het wervingsplan voor 1989 van 2 160 personeelsleden heeft ook vandaag reacties uitgelokt. De heer Anthuenis heeft opgemerkt dat wij daardoor boven de vastgelegde budgettaire eenheden zullen komen.

Ik heb daarover twee opmerkingen. Over de maanden van één jaar zien we natuurlijk een bepaalde evolutie. Sommige maanden komen we daar misschien boven, maar het is het gemiddelde op jaarbasis dat belangrijk is. De heer Anthuenis maakt hier toch een denkfout. Voor de totaliteit moeten wij rekening houden met de natuurlijke afvloeiing die zich voordoet en die ieder jaar verschillend is, omwille van de vergrijzingsgraad die ieder jaar anders is. We kunnen hier wel steunen op een cijfer dat schommelt tussen 2 500 à 3 000.

Ik kan u geruststellen dat wij niet boven ons budgettaire effectief gaan.

Ook de heer Cardoen heeft over dat probleem gesproken. Ik weet niet, mijnheer Cardoen, of het stout van mij is, maar ik meen u te moeten betrappen op een contradictie. Enerzijds, refereert u aan het plan van Team Consult dat op een bepaald ogenblik met ronkende titels gezegd heeft dat er een vermindering moest komen van personeel met 10 000 eenheden. Anderzijds, zegt u dat er aan het probleem van de jaarlijkse vakantie niet mag worden voorbijgegaan en dat wij daar de nodige maatregelen moeten treffen.

De heer Cardoen. — Ik heb gezegd dat er geen aanwerving van nieuw personeel mag gebeuren als niet eerst de structuren worden aangepast.

De heer Colla, minister van Posterijen, Telegrafie en Telefonie. — Daarmede ben ik het eens, mijnheer Cardoen. Naarmate de herstructurering vordert, zal zij meer impact hebben op het personeelsbestand, maar zonder de sociale context aan te tasten. Wij moeten naar een rendabeler postbedrijf en dat zal een invloed hebben op het personeelsbestand. Ik ben ervan overtuigd dat ondanks de grote hoeveelheid voervolk waarover wij beschikken, een inkrimping van het personeelsbestand met 10 000 eenheden niet realistisch, noch haalbaar is. Er is geen reden meer om nog langer dit cijfer te citeren en aldus de ongerustheid bij het personeel in de hand te werken. Het ligt zeker niet in mijn bedoeling die min-10 000 zo maar te realiseren.

Wanneer wij de cijfers van de produktiviteitsstijging bij de RTT en het postbedrijf vergelijken men deze in de privé-sector, dan zien wij dat die cijfers gunstig zijn voor de overheidsbedrijven.

Zo kom ik tot het tweede algemene thema, namelijk de financiële situatie van het postbedrijf. Daarover heeft inzonderheid de heer Anthuenis terecht gezegd dat er bemoedigende tekens zijn, maar dat wij de zaken met omzichtigheid moeten bekijken.

Mijnheer Anthuenis, ik heb geen moeite met die uitspraak. Ik wil ze tot de mijne maken. Ik ben wel wat optimistischer dan u met betrekking tot de begrotingscijfers, waarvan u de haalbaarheid betwijfelt. Ik put die overtuiging ook uit de realiteiten zoals zij zich de voorbije jaren op het terrein hebben gemanifesteerd.

Als u voor het jaar 1988 de begrotingscijfers en de cijfers van de exploitatierekening naast elkaar zet, en u kijkt naar de resultaten op het terrein, dan zijn deze laatste merkkelijk beter dan wat in de begroting en in de exploitatierekening als prognose werd vooropgesteld. De cijfers zijn nogal merkwaardig. De exploitatierekening van het postbedrijf voor 1988 bedroeg aan de kant van de uitgaven 46,9 miljard. Dat is uiteindelijk 45,6 miljard geworden.

U zei ook dat procentueel de situatie relatief « rooskleurig » is. Als men kijkt naar de stijging van de uitgaven, in vergelijking met de eigen inkomsten, dan stelt men een stijging met plusminus 1,8 miljard vast: daarover ben ik niet pessimistisch.

U hebt ook de opmerking gemaakt dat de eigen inkomsten van het postbedrijf stijgen, maar dat het toch nog altijd voor een aantal miljarden een beroep moet doen op de schatkist, zelfs als de dotatie en de remuneratie van dat bedrijf de jongste twee jaar sterk zijn afgeslankt, en, zoals ik in de commissie voor de Infrastructuur van de Senaat heb gezegd, voor 1989 nog sterker zullen worden afgeslankt dan in de begrotingsdocumenten staat vermeld. Ik heb u de cijfers gegeven. Ik zal ze u voorleggen via een algemeen aanpassingsblad.

Die dotatie van de Staat aan het postbedrijf is echter geen cadeau. Het is geen subsidiëring van de schatkist aan het postbedrijf. Die som is bestemd voor het verlenen van diensten die de overheid oplegt aan het postbedrijf, omwille van het gebruik van de gelden gedeponneerd bij de Dienst der Postcheques of omwille van sociale redenen of redenen die hun oorspong vinden in ons democratisch bestel zoals bijvoorbeeld de goedkopere tarieven voor de bedeling van kranten. Wanneer wij de dotatie van de Staat aan het postbedrijf vergelijken met de kostprijs van de diensten die de Staat aan het postbedrijf oplegt om de redenen die ik daarstraks heb genoemd, stellen wij vast dat het in feite de post is die de Staat met enkele miljarden subsidieert. De kostprijs van die diensten is immers hoger dan de subsidie die de Staat aan het postbedrijf verleent. In 1988 bedroeg het verschil meer dan 2 miljard en ik heb berekend dat het voor de periode 1989-1990 zal oplopen tot 4 miljard. U mag uit deze gegevens dus niet concluderen dat het postbedrijf minder goed werkt. De post werkt integendeel ten bate van de overheid om niet onbelangrijke redenen en schiet daar niet onbelangrijke bedragen bij in.

Een laatste algemeen punt dat werd aangeraakt betreft de snelpost. De vraag werd gesteld of de geplande investeringen wel verantwoord zijn, ook al gaat het hier blijkbaar om een bloeiende en opkomende activiteit van het postbedrijf. De minister heeft immers aangekondigd dat naast de 43 auto's die reeds werden aangekocht, nog eens 43 minibussen zullen worden gekocht.

Ik denk dat die investering verantwoord is. Het gaat hier immers om een sector in expansie. Wij moeten hier onze commerciële geest laten werken en onze sterke kanten maximaal exploiteren. Zowel nationaal als internationaal is de snelpost een zeer snel en sterk toenemende omzet zodat investeringen werkelijk verantwoord zijn.

Ik besluit het hoofdstuk van de post met een punt waarover hier niet werd gesproken, maar waarop ik toch de aandacht wil vestigen. Het betreft een beslissing die reeds door mijn voorgangers is getroffen, maar die wij nog met de nodige informatie moeten begeleiden, namelijk het invoeren van nieuwe postnummers. De huidige structuur van de postnummers dateert van de periode 1975-1976. Door de fusie van gemeenten hebben een aantal gemeenten verscheidene postnummers. De herschikking is beslist. Zij zal uiterlijk vanaf 1 januari 1991 geleidelijk ingang vinden. Deze operatie zal ook gepaard gaan met een informatie aan de bevolking.

Er werden ook enkele specifieke problemen aangehaald. Enkele collega's hebben gesproken over het nieuwe postgebouw van Blankenberge. Het postbedrijf zal een nieuw gebouw optrekken en installeren in samenwerking met de Nationale Landmaatschappij die daarvoor een bouwpromotor heeft aangesproken, dezelfde als van een ander project waarover wij het straks nog zullen hebben.

De post heeft niet de bedoeling zich terug te trekken uit dat project, integendeel. Enkele dagen geleden heb ik er bij mijn collega van de Vlaamse Executieve, minister Waltniel, nog op aangedrongen opdat het Vlaamse Gewest nog dit jaar de kredieten vrijmaakt.

In onze begroting 1989 is 60 miljoen ingeschreven. Mijn voorkeur blijft uitgaan naar samenwerking. Het duurt echter al vier of vijf jaar en als het probleem blijft aanslepen, zal ik desnoods voor de post alleen een oplossing vinden.

Er werd ook gevraagd waarom er intussen in het oude gebouw investeringen worden gedaan. De reden is eenvoudig. De investeringen gebeuren voor instandhoudingswerken, zoals werken aan het sanitair, de ramen en het dak.

Zelfs indien het nieuwe gebouw in gebruik wordt genomen is het voor mij niet uitgesloten dat het oude gebouw, dat eigendom is van de post, behouden blijft voor de loketfunctie. Ik wil geen kansen verkwanselen en de interessante inplanting in Blankenberge zelf behouden.

Inzake de sociale dienst, inzonderheid het probleem Wenduine, gaat het om uitsluitend syndicaal beheer. Een ministerieel besluit bepaalt op welke domeinen de twee VZW's zich kunnen bewegen. Mijn aanbeveling is ze te fusioneren om rationeler te kunnen werken. Investeringsbeslissingen moeten de goedkeuring hebben van de minister. De investeringsbeslissing van het betrokken project is genomen tijdens de vorige regering, maar de uitvoering behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de raad van bestuur van de VZW. De afgevaardigde van de minister kan nagaan of alles regelmatig verloopt, zoals zijn opdracht is.

In een eerste periode hadden verscheidene bureaus hun kandidatuur gesteld. Tijdens de vorige regering is beslist, zonder tussenkomst van de minister, de opdracht aan één bureau toe te wijzen. Achteraf, op basis van informatie van de afgevaardigde van de minister, heeft men de VZW gevraagd of alles wel is verlopen zoals het hoort. Toen zijn er supplementaire vragen gesteld aan een ander bureau. Op het ogenblik is er in de raad van bestuur geen meerderheid om een andere beslissing te nemen. Ik beweer niet dat ik niet met zorg en aandacht de evolutie van het dossier zal volgen. Tijdens mijn korte ambtsperiode heb ik echter wel al ervaren dat het bijzonder delicaat is de rol van iemand anders over te nemen.

Quant à l'utilité de maintenir un deuxième bureau de distribution dans certaines grandes villes, telles que Verviers, je répondrai à M. Grosjean que suite à l'arrêté ministériel pris par mon prédécesseur, il a été recommandé à la Régie des Postes d'être particulièrement attentive aux problèmes qui se posent sur le terrain. Cela vaut d'ailleurs également pour les villes comptant plus de 55 000 habitants telles que Alost, Saint-Nicolas, La Louvière, Halle et Verviers.

Lors de la réorganisation, la situation méritera sans doute d'être revue et peut-être faudra-t-il, à ce moment, prévoir un deuxième bureau de distribution. Mais nous devons, je le répète, voir comment les choses évolueront sur place.

Un plan global prévoyant l'aménagement et l'amélioration d'un certain nombre de locaux anciens et inadaptés a été élaboré. C'est ainsi que l'agrandissement du bureau de Montzen est envisagé. La construction de nouveaux bâtiments est également prévue à Pepinster, Jalhay, Raeren et Malmédy. Pour ce qui concerne Welkenraedt, je prends note de la suggestion de M. Grosjean et la soumettrai au service compétent.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat ik zo compleet mogelijk ben ingegaan op de uiteenzettingen van vanochtend. Ik dank de senatoren voor de aandacht die zij hebben betoond bij de bespreking van deze begroting. (Applaus.)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles de chacun des projets de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen van elk van de ontwerpen van wet.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1989

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN
POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE VOOR HET
BEGROTINGSJAAR 1989

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi contenant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de 1989.

Wij gaan over tot de bespreking van de artikelen van het ontwerp van wet houdende de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor 1989.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de behandeling van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir documents nos 650-1 et 2, session 1988-1989, du Sénat.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stukken nrs. 650-1 en 2, zitting 1988-1989, van de Senaat.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés:

*Crédits pour les dépenses courantes (Titre I)
et pour les dépenses de capital (Titre II)*

Article 1er. § 1er. Il est ouvert, pour les dépenses à charge du budget des Postes, Télégraphes et Téléphones et afférentes à l'année budgétaire 1989, des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs):

	Crédits dissociés		
	Crédits non dissociés	Crédits d'engagement	Crédits d'ordonnement
TITRE I			
Dépenses courantes . . .	13 042,1	—	—
TITRE II			
Dépenses de capital . . .	—	—	10,0
Totaux (Titres I et II)	13 042,1	—	10,0

§ 2. Les allocations de base qui résultent de la ventilation des crédits entre divisions organiques et programmes d'activités, telles qu'elles sont reprises dans les tableaux de moyens budgétaires du programme justificatif, font l'objet d'un suivi comptable.

§ 3. Lorsque la décomposition entre divisions organiques ou programmes est opérée dans les tableaux de moyens budgétaires, le ministre, ou le fonctionnaire qu'il délègue à cet effet, peut, dans la limite de chacun des crédits ouverts au tableau de la loi, procéder à une redistribution des allocations de base.

§ 4. Le contrôleur des engagements et la Cour des comptes veillent à ce que les dépenses soient correctement imputées sur les allocations de base et à ce que ces dernières ne soient pas dépassées, compte tenu le cas échéant des redistributions opérées conformément au § 3.

*Kredieten voor de lopende uitgaven (Titel I)
en voor de kapitaaluitgaven (Titel II)*

Artikel 1. § 1. Voor de uitgaven ten laste van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar

1989 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoenen franken):

	Gesplitste kredieten		
	Niet-gesplitste kredieten	Vastleggingskredieten	Ordonnancerkredieten
TITEL I			
Lopende uitgaven . . .	13 042,1	—	—
TITEL II			
Kapitaaluitgaven . . .	—	—	10,0
Totaal (Titels I en II)	13 042,1	—	10,0

§ 2. De basisallocaties die voortvloeien uit de ventilatie van de kredieten over organisatieafdelingen en activiteitenprogramma's, zoals ze hernomen worden in de tabellen van de begrotingsmiddelen van het verantwoordingsprogramma, maken het voorwerp uit van een boekhoudkundige opvolging.

§ 3. Wanneer de uitsplitsing tussen organisatieafdelingen of programma's gemaakt wordt in de tabellen van de begrotingsmiddelen, kan de minister, of de gedelegeerde ambtenaar, binnen de grens van elk van de kredieten geopend in de wetstabel, overgaan tot een herverdeling van de basisallocaties.

§ 4. De controleur der vastleggingen en het Rekenhof zien erop toe dat de uitgaven op de basisallocaties juist worden aangerekend en zorgen bovendien ervoor dat deze laatste, eventueel rekening houdend met de overeenkomstig § 3 doorgevoerde herverdelingen, niet overschreden worden.

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions particulières relatives aux dépenses courantes et de capital

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds peuvent être consenties aux comptables extraordinaires du département pour un montant maximum de 3 000 000 de francs à l'effet de payer des créances concernant les frais de fonctionnement du cabinet du ministre des PTT (Division 01 — art. 12.19).

Les dépenses payables sur ces avances de fonds ne peuvent excéder 100 000 francs.

Bijzondere bepalingen betreffende de lopende en de kapitaaluitgaven

Art. 2. Bij afwijking van artikel 15 van de organieke wet op het Rekenhof van 29 oktober 1846, mogen aan de buitengewone rekenplichtigen van het departement voorschotten verleend worden tot een maximumbedrag van 3 000 000 frank met het oog op de betaling van schuldvorderingen in verband met de werkingskosten van het kabinet van de minister van PTT (Afdeling 01 — art. 12.19).

De uitgaven betaalbaar op deze voorschotten mogen 100 000 frank niet overschrijden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Pour les articles budgétaires à charge desquels des commandes peuvent être passées à l'intervention de l'OCF, le ministre ou le secrétaire d'Etat ayant les PTT dans ses attributions est autorisé à opérer des versements provisionnels au profit de l'article 63.01.A de l'OCF et ce par le biais d'ordonnances de paiement par virement dans les écritures de la Trésorerie.

Art. 3. Met betrekking tot de begrotingsartikelen ten laste waarvan bestellingen mogen worden gedaan door toedoen van het CBB, is de minister of de staatssecretaris die de PTT in zijn

bevoegdheid heeft, gemachtigd om provisionele stortingen uit te voeren ten bate van artikel 63.01.A van het CBB bij middel van ordonnances van betaling door overschrijving in de schrifturen van de Thesaurie.

— Adopté.
Aangenomen.

Section particulière (Titre IV)

Art. 4. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au Titre IV du tableau joint à la présente loi sont évaluées à 19 087 100 000 francs pour les recettes et à 19 087 100 000 francs pour les dépenses.

Afzonderlijke sectie (Titel IV)

Art. 4. De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in Titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet worden geraamd op 19 087 100 000 frank voor de ontvangsten en op 19 087 100 000 frank voor de uitgaven.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 5. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au Titre IV du tableau joint à la présente loi est indiqué en regard du numéro de l'article.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé directement par les comptables qui ont opéré les recettes sont désignés par l'indice C.

Art. 5. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in Titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel.

De fondsen en rekeningen waarop rechtstreeks wordt beschikt door de rekenplichtigen die de ontvangsten hebben gedaan, worden door het teken C aangeduid.

— Adopté.
Aangenomen.

Organismes d'intérêt public (Titre VII)

Art. 6. Est approuvé le budget de la Régie des Télégraphes et des Téléphones de l'année 1989 annexé à la présente loi.

Ce budget s'élève pour les recettes à 172 065 044 000 francs et pour les dépenses à 173 682 505 000 francs, non compris les opérations sur fonds de tiers.

Il comporte à l'article 12 « Travaux d'établissement à charge de la RTT, confiés à des tiers » des crédits d'engagement pour un montant de 17 000 000 000 de francs.

Les recettes sur fonds de tiers sont évaluées à 21 704 602 000 francs et les dépenses sur fonds de tiers à 21 598 702 000 francs.

Les dotations au profit des fonds sont prévues comme suit :

1° Pour le fonds de renouvellement et d'amortissement : 25 533 914 000 francs ;

2° Pour le fonds d'assurance : 300 000 000 de francs.

La Régie des Télégraphes et des Téléphones est autorisée à utiliser les disponibilités du fonds de renouvellement et d'amortissement ainsi que du fonds d'assurance pour les travaux de premier établissement et pour les remboursements d'emprunts.

Instellingen van openbaar nut (Titel VII)

Art. 6. Wordt goedgekeurd de bij deze wet gevoegde begroting voor het jaar 1989 van de Regie van Telegrafie en Telefonie.

Deze begroting belooft 172 065 044 000 frank voor de ontvangsten en 173 682 505 000 frank voor de uitgaven, de verrichtingen op fondsen van derden niet inbegrepen.

Zij bevat voor het artikel 12 « Werken van oprichting ten laste van de RTT, aan derden toevertrouwd » vastleggingskredieten voor een bedrag van 17 000 000 000 frank.

De ontvangsten op fondsen van derden worden geraamd op 21 704 602 000 frank en de uitgaven op fondsen van derden op 21 598 702 000 frank.

De dotaties ten bate van de fondsen worden voorzien als volgt :

1° Voor het vernieuwings- en afschrijvingsfonds : 25 533 914 000 frank ;

2° Voor het verzekeringsfonds : 300 000 000 frank.

De Regie van Telegrafie en Telefonie wordt ertoe gemachtigd de beschikbare gelden van het vernieuwings- en afschrijvingsfonds alsmede van het verzekeringsfonds aan te wenden voor de werken van oprichting en voor de terugbetaling van leningen.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 7. Est approuvé le budget de la Régie des Postes pour l'année 1989 annexé à la présente loi.

Ce budget s'élève pour les recettes à 47 594 730 000 francs et pour les dépenses à 48 453 532 000 francs, non compris les opérations sur fonds de tiers.

Il comporte à l'article 12 « Dépenses » des crédits d'engagement pour un montant de 4 350 000 000 de francs.

Les opérations sur fonds de tiers sont évaluées à 18 558 400 000 000 de francs pour les recettes et à 18 527 700 000 000 de francs pour les dépenses.

Les dotations au profit des fonds sont prévues comme suit :

1° Pour le fonds de renouvellement : 418 000 000 de francs ;

2° Pour le fonds d'assurance : 395 665 000 francs.

Les provisions pour pensions s'élèvent à 2 244 000 000 de francs.

La Régie des Postes est autorisée à utiliser les disponibilités des fonds et des provisions pour financer ses investissements.

Art. 7. Wordt goedgekeurd de bij deze wet gevoegde begroting voor het jaar 1989 van de Regie der Posterijen.

Deze begroting belooft 47 594 730 000 frank voor de ontvangsten en 48 453 532 000 frank voor de uitgaven, de verrichtingen op fondsen van derden niet inbegrepen.

Zij bevat op het artikel 12 « Uitgaven » vastleggingskredieten voor een bedrag van 4 350 000 000 frank.

De verrichtingen op fondsen van derden worden geraamd op 18 558 400 000 000 frank voor de ontvangsten en op 18 527 700 000 000 frank voor de uitgaven.

De dotaties ten bate van de fondsen worden voorzien als volgt :

1° Voor het vernieuwingsfonds : 418 000 000 frank ;

2° Voor het verzekeringsfonds : 395 665 000 frank.

De voorzieningen voor pensioenen belopen 2 244 000 000 frank.

De Regie der Posterijen wordt ertoe gemachtigd de beschikbare gelden van de fondsen en van de voorzieningen aan te wenden voor het financieren van haar investeringen.

— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES POSTES, TÉLÉGRAPHES ET TÉLÉPHONES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1988

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN
 DE BEGROTING VAN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN
 TELEFONIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1988

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi ajustant le budget des Postes, Télégraphes et Téléphones de 1988.

Wij gaan over tot de bespreking van de artikelen van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor 1988.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de behandeling van de artikelen van de tabel breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir documents n°s 602-1 et 2, session 1988-1989, du Sénat.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stukken nrs. 602-1 en 2, zitting 1988-1989, van de Senaat.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés:

I. Ajustements des crédits

Article 1er. Les crédits prévus au Titre I — Dépenses courantes et au Titre II — Dépenses de capital, du budget du ministère des Postes, Télégraphes et Téléphones pour l'année budgétaire 1988, sont ajustés suivant les données détaillées du tableau annexé à la présente loi, et à concurrence de (en millions de francs):

	Crédits non dissociés	Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Ajustements année cou- rante	- 1 145,5	—	—
Crédits pour créances d'années antérieures	+ 4,6	—	—
TITRE II			
<i>Dépenses de capital</i>			
Ajustements année cou- rante	- 0,1	—	—
Crédits pour créances d'années antérieures	—	—	—

I. Kredietaanpassingen

Artikel 1. De kredieten ingeschreven onder Titel I — Lopende uitgaven en onder Titel II — Kapitaaluitgaven, van de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1988, worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen

in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen franken):

	Niet- gesplitste kredieten	Gesplitste kredieten Vast- leggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Aanpassingen lopend jaar	- 1 145,5	—	—
Kredieten voor schuld- vorderingen van vorige jaren	+ 4,6	—	—
TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Aanpassingen lopend jaar	- 0,1	—	—
Kredieten voor schuld- vorderingen van vorige jaren	—	—	—
— Adopte. Aangenomen.			

II. Dispositions diverses

Art. 2. Cette loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

II. Diverse bepalingen

Art. 2. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI INSTAURANT DE NOUVELLES MESURES
 EN FAVEUR DES VICTIMES DE LA GUERRE

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE INSTELLING VAN
 NIEUWE MAATREGELEN TEN BEHOEVE VAN DE
 OORLOGSSLACHTOFFERS

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi instaurant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende instelling van nieuwe maatregelen ten behoeve van de oorlogsslachtoffers.

La discussion générale est ouverte.
 De algemene beraadslaging is geopend.
 La parole est au rapporteur.

Mme Truffaut, rapporteur. — Monsieur le Président, le vote du projet de loi instaurant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre est très attendu. C'est une satisfaction pour moi et un honneur d'en faire le rapport au nom de la commission des Finances.

Le premier protocole décennal de 1975 à 1985 avait laissé plusieurs mesures inachevées. Le gouvernement, dans son accord de mai 1988, visait à le prolonger pour les années 1988, 1989 et 1990. Sa volonté de faire aboutir le projet rapidement se manifestait, dès le début, par le regroupement des compétences ministérielles en un seul secrétariat d'Etat traitant aussi bien des victimes militaires que des victimes civiles. Il faut souligner et la collaboration entre le gouvernement et le Parlement en vue de l'acheminement efficace du projet et le travail de réécriture des textes dans le sens d'une simplification — certains taux avaient été modifiés quatre-vingt fois — accompli par l'administration. Après un an, cela se concrétise dans le vote demandé aujourd'hui au Sénat, après le vote du projet, à la Chambre, à une très large majorité, le 27 avril dernier.

Le coût des différentes mesures prises en faveur des victimes de la guerre se calcule nécessairement par référence à l'accord de gouvernement. Il avait prévu de libérer des tranches annuelles, chacune de quelque trois cents millions à l'indice de 1988. La discussion en commission a permis au secrétaire d'Etat de préciser que le budget 1989 comprend déjà les conséquences budgétaires du dispositif prévu.

Que prévoit le projet de loi ?

Il prévoit, dans le secteur militaire :

- Au profit des invalides à moins de 100 p.c., une augmentation des pensions qui s'aligne sur la proportionnalité des taux de pension appliqués aux invalides à 100 p.c.;

- Au profit des veuves non remariées des invalides à 100 p.c., une augmentation des pensions;

- Au profit des amputés, une augmentation du taux d'invalidité.

Dans le secteur civil, les dispositions, selon le statut propre des victimes civiles, sont analogues au secteur militaire. Elles comprennent, en outre, l'amélioration du montant de la pension des marins de la marine marchande et une uniformisation des taux de rente accordés aux déportés et à leurs ayants droit par rapport à ceux dont bénéficient les réfractaires.

Ces mesures spécifiques sont complétées par une mesure générale : l'extension de la pension de réversion à toutes les veuves, quelle que soit la date du décès de leur mari : la démonstration de la causalité entre le fait dommageable et le décès n'est donc plus requis.

Enfin une notion nouvelle fait son apparition : celle de la pension de veuf. J'ai été heureuse d'avoir pu vous remercier, monsieur le secrétaire d'Etat, d'avoir mis fin à une discrimination d'autant plus sensible dans le projet qui nous occupe que, vous le reconnaissez vous-même, dans la résistance à l'ennemi et dans l'adversité, le courage des femmes ne fut pas inférieur à celui des hommes.

Le titre III du projet comporte un article qui doit permettre à l'Institut national des invalides de guerre de prendre, dans son patrimoine, par voie de donation, un établissement d'utilité publique : « *Sana Belgica*. »

Les questions des commissaires ont prouvé l'intérêt qu'ils portent au projet. Beaucoup d'entre elles ont contribué à des clarifications et à des précisions techniques.

Le problème de la réouverture des délais a été soulevé. Au rapport est joint, en annexe, un tableau de statut de reconnaissance nationale 1940-1945 avec date de forclusion.

L'article 25 du projet de loi donne pouvoir au Roi de concrétiser des propositions de la commission permanente qui, si elles avaient dû être exécutées intégralement, auraient eu pour résultat de dépasser les montants affectés à la programmation.

Selon les estimations actuelles, les mesures programmées en trois ans devraient laisser un solde disponible de quelque 45 millions. Au 1er janvier 1990, tenant compte des priorités retenues par la commission permanente, des arrêtés délibérés en Conseil des ministres réaliseraient la suppression de la clause de

non-cumul de la rente de mobilisé et de la rente de guerre et l'octroi, sous certaines conditions, aux titulaires du statut des Forces belges de Grande-Bretagne, d'une majoration de rente correspondant à la pension d'un invalide à 10 p.c. de la guerre 1940-1945, disposition dont bénéficient les prisonniers politiques et les prisonniers de guerre.

En commission, je me suis permis de vous interroger, sur la base du dossier constitué par d'éminents représentants des Forces belges de Grande-Bretagne. Le dispositif de la programmation n'a pas repris leur revendication spécifique alors qu'ils estimaient qu'elle avait fait l'unanimité au sein de la commission permanente. Je ne doute pas, monsieur le secrétaire d'Etat, que vous êtes tout autant de bonne foi en déclarant que le procès-verbal de la commission permanente atteste que l'unanimité des associations patriotiques n'était pas réalisée.

Je ne veux certes pas, aujourd'hui, qu'une ombre ternisse la satisfaction des revendications légitimes de tant de victimes de la guerre, civiles et militaires.

Ce n'est pas affaiblir le soutien que nous leur apportons, ni susciter un ordre de priorité inconvenant dans la reconnaissance qui est la nôtre à l'égard de toutes les associations patriotiques, que de rappeler qu'après avoir lu le mémoire rédigé par le général Matton, président du comité d'action des Forces belges de Grande-Bretagne, de nombreux parlementaires ont regretté que la limitation des moyens budgétaires n'autorise pas l'expression d'une reconnaissance particulière envers les combattants de la première heure : ceux qui, au cours de la seconde guerre mondiale dans la RAF, les commandos, les parachutistes, la *Royal Navy* et la brigade Piron, ont payé leur tribut à la libération du pays.

Le problème est donc bien plus vaste. L'essentiel, aujourd'hui, c'est que, cinquante ans après le début de la seconde guerre mondiale, un vote de la commission du Sénat exprime l'unanimité en faveur d'un prolongement de la première programmation.

Dans le même ordre d'idées, le rejet tout récent par notre Assemblée de la prise en considération d'une proposition pour effacer les effets des condamnations pour collaboration avec l'ennemi devrait apaiser l'inquiétude des associations patriotiques sans que, pour autant, elles aient à se départir d'une vigilance justifiée.

A ceux qui veulent « tirer le rideau » en invoquant la tolérance, nous rappelons que le nazisme était porteur de crimes contre l'humanité.

Il serait immoral que le Parlement concède le moindre dédommagement à ceux qui ont fait le jeu de l'hitlérisme, aussi longtemps que subsisteront les réparations légitimes dues aux combattants et aux résistants.

Nous aurons donc, après le vote de cette loi de programmation, à continuer à les rencontrer autant par les moyens de l'article 25 du projet de loi que par tous les autres moyens dont dispose le pouvoir politique. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est au baron Clerdent.

M. le baron Clerdent. — Monsieur le Président, je me réjouis de ce que nous allons procéder dans quelques instants au vote d'une loi longtemps attendue qui accorde aux victimes de la guerre certains avantages revendiqués, à juste titre, depuis des années. Ce projet concrétise quelques mesures, ayant fait l'objet d'une adhésion unanime de la commission permanente, qui, dans le cadre d'une programmation triennale, absorbent l'essentiel des crédits disponibles. J'espère que ce témoignage de reconnaissance envers les victimes de la guerre sera voté à l'unanimité par le Sénat.

Je voudrais consacrer quelques réflexions à l'article 25 qui donne délégation au Roi en vue de réaliser, par voie d'arrêtés délibérés en Conseil des ministres, les mesures qui pourraient encore être financées par le solde disponible à l'issue de la programmation et estimé actuellement à 45 millions.

A cette occasion, je souhaite rappeler l'entrevue qui a eu lieu au lendemain de la Libération entre les représentants du gouvernement revenus en Belgique le jour même et les dirigeants

des associations patriotiques qui, par la force des choses, étaient aussi les dirigeants des divers groupements de la Résistance. Nous avons été reçus par MM. Pierlot et Spaak, représentant le gouvernement. Au nom de mes camarades, j'avais été chargé de présenter nos revendications, dans l'esprit le plus généreux et le plus désintéressé. J'ai demandé non pas un statut favorisant la Résistance, mais réparation pour les victimes de la guerre, pour les invalides, pour les veuves et les orphelins de nos camarades fusillés ou tombés au cours des combats ou des actions, ou encore ayant succombé dans les camps.

C'est dans cet esprit qu'est née l'idée des statuts et qu'a été amorcé ce qui aujourd'hui s'achève, après tant d'années. Je souhaite que l'esprit dans lequel nous terminons cette œuvre soit digne de celui dans lequel nous l'avons commencée.

Or, que constatons-nous? Quarante-cinq millions sont disponibles et des revendications très légitimes s'opposent les unes aux autres. Certaines mesures ont été rappelées ici. J'en ajouterai une, à savoir que pouvoir est donné au Roi d'octroyer, sous certaines conditions, une invalidité forfaitaire aux titulaires des statuts de résistant armé et d'agent de renseignements et d'action. Nous devons veiller à ce que les organisations patriotiques et leurs représentants ne se disputent pas.

Monsieur le ministre, je vous demande de bien vouloir me donner l'assurance qu'avant de prendre définitivement position, le gouvernement consultera à nouveau les organisations membres de la commission permanente, pour les informer exactement du montant qui subsiste et pour rechercher une solution unanime. Celle-ci doit et peut être trouvée, parce que derrière ces revendications et ces oppositions se profile bien plus qu'une simple question d'argent: la reconnaissance de ce qu'a été le sacrifice de tous ceux qui, à des titres divers, ont lutté pour notre liberté. Il est normal que tous veuillent légitimement bénéficier de la reconnaissance et de la solidarité de la Nation.

La dette du pays s'amenuise d'ailleurs bien vite puisque 32 p.c. des invalides survivants de la guerre 1914-1918 et 6 p.c. des invalides de la guerre 1940-1945 décèdent chaque année.

En vous assurant, monsieur le ministre, que je voterai cette loi, je vous demande avec confiance que son reliquat ne fasse pas l'objet d'une initiative gouvernementale qui méconnaîtrait la volonté de l'ensemble des organisations patriotiques, mais que son utilisation soit examinée en concertation avec celles-ci. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Moens.

De heer Moens. — Mijnheer de Voorzitter, allereerst feliciteer ik de staatssecretaris en met hem de regering, die verantwoordelijk is voor het indienen van dit ontwerp. Zoals u weet is het vorige protocol sinds 1985 verlopen. Het kleine stukje wet dat wij een jaar geleden hebben goedgekeurd, neem ik niet in beschouwing. Eigenlijk hebben wij dus tot vandaag moeten wachten om het werk verder te zetten, dat eigenlijk een werk van erkentelijkheid jegens de oorlogsslachtoffers is. Het strekt de staatssecretaris en de regering tot eer dat zij het werk, dat nu al vier jaar in de steek is gelaten, uiteindelijk weer hebben opgenomen. Ik feliciteer eveneens mevrouw de rapporteur. Zij maakt het ons gemakkelijk, want zij heeft de inhoud van het wetsontwerp zo goed samengevat dat wij daarover niet in detail moeten treden. Verder feliciteer ik ook de commissieleden, omdat zij erin geslaagd zijn dit wetsontwerp unaniem aan te nemen.

Hiermee hebben zij zich gunstig onderscheiden van de leden van de kamercommissie, waar één lid zich heeft onthouden, omdat hij vond dat hij een wetsontwerp zoals dit niet kon steunen zolang ook niet het volgens hem daaraan verbonden deel van de wetgeving, betreffende de gevolgen van de repressie na de oorlog, in één van de Kamers is goedgekeurd. Dit wil zeggen dat hij de sociale gevolgen van de repressie verbindt aan het dossier dat wij behandelen. Dit gebaar wordt door de oorlogsslachtoffers zeker niet gewaardeerd, en dan druk ik het mild uit. Deze twee zaken hebben met mekaar niets te maken. Wij vertalen nu de erkentelijkheid van het land jegens degenen die in de oorlog hebben geleden, terwijl het andere — ik spreek namens mijn fractie en mijn partij — te maken heeft met het

eventueel rechtzetten van bepaalde onrechtvaardigheden die in individuele gevallen zouden zijn voorgekomen. Dit kan alleen gebeuren op vraag van de betrokkenen en niet bij algemene maatregel.

Ik zeg toch nog een paar woorden over de inhoud van het ontwerp. Eén van de voornaamste maatregelen is de proportionaliteit van de invaliditeitspensioenen. Hierin heeft de staatssecretaris alleen de wiskundige logica laten werken door 10 pct. gelijk te stellen met één tiende van honderd. Dit had al veel langer moeten gebeuren.

Ten tweede spreek ik over het, budgettair althans, belangrijkste deel van het ontwerp, namelijk het toekennen van het reversiepensioen aan de weduwen. Wij zijn de staatssecretaris dankbaar dat hij ons in de commissie heeft bevestigd dat nu voor alle weduwen, dus ook de weduwen van vóór 1973, het moeilijke bewijs van de band tussen het overlijden en het schadelijke feit van de oorlog wegvalt. Alle weduwen zonder onderscheid, zowel de weduwen van militaire als burgerlijke oorlogsslachtoffers zullen voortaan gelijk behandeld worden.

Ik spreek nog even over het belangrijke artikel 25 waarvoor ook baron Clerdent aandacht heeft gevraagd. Dat artikel moeten we inderdaad met bijzonder veel voorzichtigheid benaderen, zoals baron Clerdent zei. Wanneer we begin 1990 te maken hebben met de uitvoering ervan, zullen we rekening moeten houden met wat daarover in de permanente commissie wordt gezegd. We moeten nu zeker niet met al te grote voortvarendheid bepalen wat we met het eventueel resterende geld zullen doen. Niemand weet bovendien of het geld nog ter beschikking zal zijn.

Mijnheer de staatssecretaris, uit artikel 25 meen ik wel te mogen afleiden dat het uw bedoeling is om deze voorrechten alleen toe te kennen aan degenen die al een statuut van nationale erkentelijkheid hebben. Op die manier hebt u sowieso reeds een beperking ingebouwd. Het kan niet zijn dat wij nog nieuwe groepen gaan erkennen of eventueel zelfs op een onbeheerste manier bepaalde statuten opnieuw zouden bekijken. Artikel 25 heeft de begunstigden duidelijk afgebakend.

Ik hoop echter dat artikel 25 niet het laatste gebaar is waarmee wij de regering de mogelijkheid bieden voor het nemen van initiatieven inzake vergoeding van oorlogsslachtoffers. Dit ontwerp mag zeker niet worden geïnterpreteerd als een laatste volmacht voor de regering om de oorlogsslachtoffers te helpen.

De kosten voor gezondheidszorgen blijven voor vele oorlogsslachtoffers een groot probleem. Denk maar aan de ziekenhuiskosten en de kosten voor medicamenten. Misschien moeten we op dat terrein ook nog iets doen. De dringende vraag vanuit vele groeperingen om het voordeel van de forfaitaire pathologie te genieten, bewijst dat de nood bij velen reëel is en dat zij zich in hun gezondheid geschaad voelen door wat indertijd is gebeurd. De twee dossiers, dat van de vergoedingen en dat van de medische verzorging, kunnen niet van elkaar worden losgekoppeld en ik hoop dat we in de toekomst over het dossier gezondheidszorg, dat een brandend dossier is, hier opnieuw zullen kunnen praten. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, je remercie Mme Truffaut de son rapport, excellent quant au fond, et qui nous a également rappelé, avec opportunité et délicatesse, nos devoirs moraux à l'égard des victimes de la guerre.

Cela étant dit, je voudrais formuler trois observations. La première concerne le problème des finances, la seconde l'article 25 et les pouvoirs donnés au Roi et la troisième, le statut toujours non encore défini des CRAB.

En ce qui concerne les finances, je me suis limité au budget de 1988. En effet, le budget des Pensions de 1989 venant seulement d'être distribué, je n'ai pas pu l'examiner en détail. On constate dans le programme justificatif du budget des Pensions 1988 une économie de 740 millions réalisée sur l'ensemble des pensions et des rentes des victimes de la guerre. Elle est due à la diminution du nombre de bénéficiaires. Vous rendez-vous compte? 740 millions! Le présent protocole porte sur un montant de 308 millions!

Si l'on prend en considération les différences budgétaires brutes telles qu'elles figurent aux budgets 1987 par rapport à 1986 et 1988 par rapport à 1987, on atteint 398 millions, d'une part, et 451 millions, d'autre part. Les augmentations sont dues aux effets de l'index, à l'application des mesures des protocoles antérieurs et les diminutions au nombre moindre de bénéficiaires.

Lorsqu'on parle de crédits disponibles, on doit au moins avoir la délicatesse de préciser que ces 45 ou 50 millions existent effectivement. Chaque année quelque 700 millions d'économies sont réalisées automatiquement en raison de la diminution du nombre de bénéficiaires. Qu'on ne vienne pas invoquer des problèmes budgétaires!

Le second point concerne l'article 25 donnant pouvoir au Roi. Je voudrais insister pour que le ministre respecte les priorités qu'il a lui-même fixées dans l'exposé des motifs de la loi, à savoir:

1° La rente du mobilisé, c'est-à-dire la suppression de la clause de non-cumul avec une rente de guerre;

2° La majoration de la rente aux titulaires des Forces belges en Grande-Bretagne;

3° Une invalidité forfaitaire aux titulaires des statuts de résistant armé et d'agent de renseignements et d'action.

Les chiffres que je viens de citer montrent que nous disposons de moyens budgétaires suffisants pour exécuter ces mesures sans compromettre l'équilibre tant du budget des Pensions que de celui de l'Etat.

Le dernier point concerne le statut des CRAB dont on parle depuis des années. Plusieurs propositions ont été déposées, dont une est actuellement pendante à la Chambre. Le ministre peut-il nous préciser quand le gouvernement prendra une position claire à ce sujet? En effet, on constate que ces différentes propositions n'ont jamais abouti. Il semblerait que le gouvernement ne tienne pas à prendre une décision en ce qui concerne ce statut. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, secrétaire d'Etat.

M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, adjoint au ministre de la Justice et des Classes moyennes. — Monsieur le Président, je remercie spécialement Mme Truffaut d'avoir rapporté si fidèlement les travaux de notre commission. Comme elle l'a rappelé, voici cinquante ans qu'a été déclenchée la dernière guerre mondiale et le nombre des invalides de guerre diminue: en 1987, ils étaient 47 000; en 1988, 44 000, dont 643 invalides de la guerre 1914-1918. Cela explique, comme l'a souligné M. de Wasseige, que les crédits consacrés aux victimes de la guerre diminuent d'année en année.

Il est temps de mettre un terme au contentieux des victimes de guerre. Je puis confirmer que ce projet réalise toutes les mesures qui ont été entamées au cours des lois de programmation durant la période 1975-1985. Il reste toutefois des revendications non rencontrées, celles qui, précisément, n'ont pas fait l'unanimité au sein de la commission permanente et dont le coût global se serait élevé à un milliard et demi.

Les crédits qui seront disponibles à l'issue de la présente programmation seront, aux termes de l'article 25 — ce qui n'exclut pas, monsieur Moens, la possibilité d'autres voies légales — affectés aux mesures prioritaires qui pourront encore être réalisées.

Je remercie M. Clerdent de son intervention. Je me rallie à sa suggestion de confier à la commission permanente le soin de déterminer les priorités nécessaires.

Je signale, par ailleurs, à M. de Wasseige, que le statut du CRAB a fait l'objet d'un projet d'arrêté royal qui a été soumis au Conseil d'Etat et qui est actuellement soumis à l'avis du ministre du Budget à la demande du Conseil d'Etat.

Au moment où le Sénat est appelé à voter ce texte, je tiens à souligner la sympathie et la vigilance du Parlement à l'égard de cette dernière loi de programmation sociale. Avec M. Moens, que je remercie également de son intervention, j'espère que ce

projet pourra recueillir l'unanimité du Sénat. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Titre Ier. — *Mesures concernant les victimes militaires et assimilées des deux guerres*

Chapitre Ier. — Réalisation intégrale du principe de la proportionnalité

Article 1er. § 1er. Les taux des pensions de réparation accordées, pour une invalidité inférieure à 100 p.c., aux invalides visés à l'article 1er de la loi du 9 juillet 1976, sont majorés, avec effet au 1er janvier 1988, d'un quotient égale à un tiers de la différence obtenue au 31 décembre 1987 en soustrayant le taux de la pension correspondant au degré d'invalidité du montant qui résulterait de la multiplication de ce même degré, exprimé en centièmes de l'unité, par le taux de la pension allouée pour une invalidité de 100 p.c. à un soldat non grand invalide de la guerre 1914-1918 visé par la loi du 21 juillet 1930.

Pour le calcul de la différence considérée, il est:

— Dans les cas d'amputés, tenu compte du bénéfice de la loi du 16 mars 1954;

— Fait abstraction de toutes les indemnités afférentes aux pensions.

§ 2. A partir du 1er janvier 1989, la quotité d'un tiers prévue au § 1er est remplacée par deux tiers.

§ 3. Les majorations accordées par les §§ 1er et 2 n'entrent pas en ligne de compte pour l'application de l'article 10, § 5, des lois coordonnées sur les pensions de réparation.

Titel I. — *Maatregelen betreffende de militaire slachtoffers en gelijkgestelden van beide oorlogen*

Hoofdstuk I. — Integrale verwezenlijking van het principe van de onderlinge verhouding

Artikel 1. § 1. De bedragen van de vergoedingspensioenen toegekend voor een invaliditeit van minder dan 100 pct. aan de in artikel 1 van de wet van 9 juli 1976 bedoelde invaliden worden, met uitwerking op 1 januari 1988, verhoogd met een quotiteit die gelijk is aan een derde van het verschil dat op 31 december 1987 verkregen wordt door het pensioenbedrag overeenstemmend met de invaliditeitsgraad af te trekken van het bedrag dat zou voortvloeien uit de vermenigvuldiging van deze zelfde graad, uitgedrukt in honderdsten van de eenheid, met het pensioenbedrag toegekend voor een invaliditeit van 100 pct. aan een bij de wet van 21 juli 1930 bedoelde soldaat van de oorlog 1914-1918 die geen groot-invalide is.

Voor de berekening van het bedoelde verschil wordt:

— In de gevallen van geamputeerden rekening gehouden met het voordeel van de wet van 16 maart 1954;

— Geen rekening gehouden met al de vergoedingen met betrekking tot de pensioenen.

§ 2. Vanaf 1 januari 1989 wordt de in § 1 bepaalde quotiteit van een derde vervangen door twee derden.

§ 3. De bij de §§ 1 en 2 toegekende verhogingen komen niet in aanmerking voor de toepassing van artikel 10, § 5, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Les articles 10, 11, 12 et 15 des lois sur les pensions de réparation, coordonnées le 5 octobre 1948, sont remplacés par les dispositions suivantes :

« Art. 10. Si le degré total d'invalidité établi conformément à l'article 9 atteint au moins 10 p.c., il ouvre un droit à une pension dont le taux est fixé selon le cas comme prévu aux articles 11 ou 15. »

« Art. 11. § 1er. Le taux de la pension est fixé comme suit selon le degré total d'invalidité :

Degré total d'invalidité	Taux annuel de la pension
10	51 588
15	77 384
20	103 176
25	128 972
30	154 768
35	180 560
40	206 356
45	232 152
50	257 948
55	283 740
60	309 536
65	335 332
70	361 124
75	386 920
80	412 716
85	438 508
90	464 304
95	490 100
100	515 896

Le Roi fixe le taux des pensions allouées lorsque le degré total d'invalidité est supérieur à 100 p.c. Une fois fixés, ces taux ne peuvent être modifiés que par ou en vertu d'une loi.

§ 2. Le § 1er n'est pas applicable aux invalides visés à l'article 15. »

« Art. 12. a) Les amputés dont l'invalidité a été reconnue en vertu des n°s 71 à 76, et 216 à 221 du Barème officiel belge des invalidités, obtiennent, en plus de la pension d'invalidité, une indemnité pour amputation dont le taux annuel est fixé comme suit selon le pourcentage d'invalidité attribué pour leur amputation :

— 80 p.c.	 62 368
— 85 p.c.	 93 596
— 90 p.c.	 109 204

Sont assimilés aux amputés, les invalides non amputés au sens propre du terme dont les pertes fonctionnelles auront été retenues, par assimilation, en vertu de l'un des numéros précités.

b) Les mutilés ou impotents qui se trouvent dans l'impossibilité d'accomplir seuls certains actes essentiels de la vie, peuvent obtenir en plus de la pension d'invalidité une indemnité spéciale pour l'aide d'une tierce personne, qui est attribuée conformément aux spécifications du Barème officiel belge des invalidités. Seuls peuvent être considérés comme impotents les invalides atteints d'une perte fonctionnelle les privant totalement de l'usage d'un membre ou d'une partie de celui-ci.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1988-1989
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1988-1989

Le taux annuel de cette indemnité est fixé comme suit selon les catégories et degrés prévus par ce barème :

Catégorie	Invalides bénéficiaires de l'article 11	Invalides bénéficiaires de l'article 15
-----------	---	---

Première catégorie

1 ^{er} degré	61 180	73 944
2 ^e degré	73 424	88 768
3 ^e degré	91 824	110 996
4 ^e degré	97 992	118 428
5 ^e degré	122 468	147 976

Deuxième catégorie

1 ^{er} degré	122 468	147 976
2 ^e degré	137 812	166 556
3 ^e degré	153 088	185 016
4 ^e degré	160 756	194 240
5 ^e degré	183 732	222 056

Troisième catégorie

1 ^{er} degré	183 732	222 056
2 ^e degré	204 212	246 780
3 ^e degré	214 376	259 060
4 ^e degré	245 080	296 168

Quatrième catégorie

1 ^{er} degré	245 080	296 168
2 ^e degré	255 280	308 436
3 ^e degré	306 332	370 188

Cinquième catégorie

1 ^{er} degré	306 332	370 188
2 ^e degré	367 620	444 208

c) L'indemnité spéciale pour l'aide d'une tierce personne prévue au b) peut également être accordée aux invalides pour aliénation mentale indemnisés au taux de 100 p.c. et non internés dans un établissement spécial.

Il en est de même pour les invalides atteints de maladies entraînant une invalidité totale indemnisable de 100 p.c. au moins et qui, de ce chef, doivent garder la chambre ou le lit de façon permanente.

L'invalidité totale indemnisable se compte déduction faite des degrés d'invalidité dus à des facteurs étrangers, antérieurs, concomitants ou postérieurs au service ou au fait de guerre que le requérant fait valoir. »

« Art. 15. Si l'invalidité est bénéficiaire du statut des grands mutilés et invalides prévu par les articles 13 et 14 :

a) Il peut prétendre à une pension dont le taux est fixé par le Roi, ce taux étant, avant arrondissement au multiple de quatre immédiatement inférieur, au moins égal à 110 p.c. du taux prévu par l'article 11 pour un même degré d'invalidité ;

b) Il peut obtenir en cas de mutilation, en plus de la pension d'invalidité, une indemnité dont le taux est fixé conformément au tableau ci-dessous :

Numéro du Barème officiel belge des invalidités	Nature de la mutilation	Taux annuel de l'indemnité
5, 7 et 8	Défiguration	
	(sans cécité)	156 036
309 et 310	Amputation :	
	Perte totale de deux membres ou d'un membre et d'un pied ou d'une main	187 216
311	Perte totale des mains et des avant-bras	218 428
311	Perte d'un bras et d'un avant-bras	234 072
311	Désarticulation des deux épaules	312 108
312	Perte des deux pieds	156 036
313 et 314	Perte des deux membres inférieurs à des niveaux divers	171 620
315	Perte des cinq doigts de chaque main	187 216
316	Perte de quatre doigts de chaque main	124 796
XXX	Perte de trois membres	312 108
XXX	Perte des quatre membres	477 168

Pour le calcul de l'indemnité à allouer en cas d'amputation double à des niveaux différents ou d'amputation combinée d'un membre supérieur avec un membre inférieur, une moyenne entre les indemnités allouées à chaque amputation double sera établie.

Paralysies :

	Quadriplégie	312 108
	Paraplégie et hémiplegie	156 036
723 et 728	Cécité	477 168

Ces diverses indemnités peuvent le cas échéant se cumuler entre elles.

Sont assimilés aux amputés, les invalides non amputés au sens propre du terme dont les pertes fonctionnelles auront été retenues, par assimilation, en vertu de l'un des numéros précités.

c) Si ses enfants ne donnent pas droit par ailleurs au bénéfice des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, il obtient du chef de ses enfants des allocations familiales égales à celles qui découleraient de l'application des lois précitées si l'invalidité avait la qualité de travailleur salarié. Le paiement de ces allocations est effectué à l'intervention de l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés.

Art. 2. De artikelen 10, 11, 12 en 15 van de wetten op de vergoedingspensioenen, samengeordend op 5 oktober 1948, worden vervangen door de volgende bepalingen :

« Art. 10. Indien de overeenkomstig artikel 9 bepaalde totale invaliditeitsgraad minstens 10 pct. bereikt, opent deze een recht op een pensioen waarvan het bedrag wordt vastgesteld zoals vermeld in de artikelen 11 of 15, naargelang van het geval. »

« Art. 11. § 1. Het pensioenbedrag wordt volgens de totale invaliditeitsgraad als volgt vastgesteld :

Totale invaliditeitsgraad	Jaarlijks bedrag van het pensioen
10	51 588
15	77 384
20	103 176
25	128 972
30	154 768
35	180 560
40	206 356
45	232 152
50	257 948
55	283 740
60	309 536
65	335 332
70	361 124
75	386 920
80	412 716
85	438 508
90	464 304
95	490 100
100	515 896

De Koning stelt het bedrag vast van de pensioenen wanneer de totale invaliditeitsgraad hoger is dan 100 pct. Eenmaal vastgesteld kunnen deze bedragen slechts bij wet of krachtens een wet gewijzigd worden.

§ 2. Paragraaf 1 is niet toepasselijk op de in artikel 15 bedoelde invaliden. »

« Art. 12. a) De geamputeerden wier invaliditeit werd erkend krachtens de nrs. 71 tot 76 en 216 tot 221 van de Officiële Belgische Schaal ter bepaling van de graad van invaliditeit, bekomen benevens het invaliditeitspensioen een amputatievergoeding, waarvan het jaarlijkse bedrag, volgens het voor hun amputatie toegekende invaliditeitspercentage, als volgt wordt vastgesteld :

— 80 pct.		62 368
— 85 pct.		93 596
— 90 pct.		109 204

Worden gelijkgesteld met de geamputeerden, de invaliden die niet geamputeerd zijn in de eigenlijke zin van het woord, doch voor wie, door gelijkstelling, functioneel verlies is erkend krachtens een van de bovenvermelde nummers.

b) De verminkten of gebrekkigen die in de onmogelijkheid verkeren alleen sommige noodzakelijke levensverrichtingen te vervullen, kunnen benevens het invaliditeitspensioen een bijzondere vergoeding voor hulp van een derde persoon bekomen, die wordt toegekend overeenkomstig de specificaties van de Officiële Belgische Schaal ter bepaling van de graad van invaliditeit. Kunnen slechts als gebrekkig worden beschouwd, de invaliden aangetast door een functioneel verlies waardoor zij het gebruik van een lidmaat of een deel ervan volledig verloren hebben.

Het jaarlijkse bedrag van deze vergoeding wordt, volgens de in deze schaal vermelde categorieën en graden, als volgt vastgesteld:

Categorie	Invaliden gerechtigd op artikel 11	Invaliden gerechtigd op artikel 15
-----------	--	--

Eerste categorie

1e graad	61 180	73 944
2e graad	73 424	88 768
3e graad	91 824	110 996
4e graad	97 992	118 428
5e graad	122 468	147 976

Tweede categorie

1e graad	122 468	147 976
2e graad	137 812	166 556
3e graad	153 088	185 016
4e graad	160 756	194 240
5e graad	183 732	222 056

Derde categorie

1e graad	183 732	222 056
2e graad	204 212	246 780
3e graad	214 376	259 060
4e graad	245 080	296 168

Vierde categorie

1e graad	245 080	296 168
2e graad	255 280	308 436
3e graad	306 332	370 188

Vijfde categorie

1e graad	306 332	370 188
2e graad	367 620	444 208

c) De in b) vermelde bijzondere vergoeding voor hulp van een derde persoon kan eveneens worden toegekend aan de invaliden wegens krankzinnigheid die een vergoeding ten bedrage van 100 pct. genieten en niet in een bijzondere inrichting opgesloten zijn.

Dit geldt eveneens voor de invaliden die aangetast zijn door ziekten die een totale vergoedbare invaliditeit van minstens 100 pct. met zich brengen, en die, uit dien hoofde, blijvend de kamer of het bed moeten houden.

De totale vergoedbare invaliditeit wordt verkregen na aftrek van de invaliditeitsgraden te wijten aan vreemde factoren die dagtekenen van vóór of na de dienst of het oorlogsfeit door verzoeker aangevoerd, of die daarmee gepaard gingen. »

« Art. 15. Indien de invalide het in de artikelen 13 en 14 vermelde statuut der groot-verminkten en -invaliden geniet:

a) Kan hij aanspraak maken op een pensioen waarvan het bedrag door de Koning vastgesteld is; dit bedrag is, vóór het afgerond wordt op het onmiddellijk lagere veelvoud van vier, minstens gelijk aan 110 pct. van het bedrag dat bij artikel 11 voor eenzelfde invaliditeitsgraad bepaald is;

b) Kan hij in geval van verminking benevens het invaliditeitspensioen een vergoeding bekomen waarvan het bedrag overeenkomstig de onderstaande tabel wordt vastgesteld:

Nummer van de Officiële Belgische Schaal ter bepaling van de graad van invaliditeit	Aard van de verminking	Jaarlijks bedrag van de vergoeding
--	---------------------------	--

5, 7 en 8	Gelaatsschendingen (zonder blindheid)	156 036
309 en 310	<i>Amputaties:</i> Volkomen verlies van twee ledematen of van een lid en een voet of een hand	187 216
311	Volkomen verlies van de handen of de voorarmen	218 428
311	Verlies van een arm en een voorarm	234 072
311	Afzetting in beide schoudergewrichten	312 108
312	Verlies van beide voeten	156 036
313 en 314	Verlies van beide onderste ledematen tot op verschillende hoogten	171 620
315	Verlies van de vijf vingers van elke hand	187 216
316	Verlies van vier vingers van elke hand	124 796
XXX	Verlies van drie ledematen	312 108
XXX	Verlies van de vier ledematen	477 168

Ter berekening van de vergoeding toe te kennen in geval van dubbele amputatie op verschillende hoogten of van gecombineerde amputatie van een bovenste lid en een onderste lid, wordt een gemiddelde vastgesteld tussen de vergoedingen welke aan elke dubbele amputatie zijn toegekend.

Verlammingen:

	Quadriplegie	312 108
	Paraplegie en hemiplegie	156 036
723 en 728	Blindheid	477 168

Deze verschillende vergoedingen kunnen, in voorkomend geval, worden gecumuleerd.

Worden gelijkgesteld met de geamputeerden, de invaliden die niet geamputeerd zijn in de eigenlijke zin van het woord, doch voor wie, door gelijkstelling, functioneel verlies is erkend krachtens een van de bovenvermelde nummers.

c) Bekomt hij, indien zijn kinderen geen recht geven op het voordeel van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor werknemers, uit hoofde van zijn kinderen het kinderbijslagbedrag dat zou voortvloeien uit de toepassing van de bovenvermelde wetten indien de invalide de hoedanigheid van werknemer had. De betaling van deze bijslag wordt verricht door tussenkomst van de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Sans préjudice à l'application de l'article 4, les taux des pensions de réparation et des indemnités y afférentes accordées aux invalides de la guerre 1940-1945, de la mobilisation 1939-1940, de la campagne de Corée, ainsi que ceux des pensions et indemnités des invalides visés à l'article 57, § 2, des lois coordonnées sur les pensions de réparation et des invalides visés aux articles 2 et 3 de la loi du 6 août 1962 relative aux

conséquences de certains faits dommageables survenus sur les territoires de la république du Congo (Léopoldville), du Rwanda et du Burundi, sont fixés conformément aux seules dispositions des articles 11, 12 et 15 des lois coordonnées précitées.

Art. 3. Onverminderd de toepassing van artikel 4, worden de bedragen van de vergoedingspensioenen en de erop betrekking hebbende vergoedingen toegekend aan de invaliden van de oorlog 1940-1945, van de mobilisatie 1939-1940, van de veldtocht van Korea, alsmede die van de pensioenen en vergoedingen van de invaliden bedoeld in artikel 57, § 2, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen en van de invaliden bedoeld in de artikelen 2 en 3 van de wet van 6 augustus 1962 betreffende de gevolgen van sommige schadelijke feiten die zich hebben voorgedaan op het grondgebied van de republiek Kongo (Leopoldstad), van Rwanda en van Boeroendi, uitsluitend vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 11, 12 en 15 van de voornoemde samengeordende wetten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. § 1er. Par dérogation à l'article 11 des lois coordonnées sur les pensions de réparation, le taux des pensions de réparation accordées aux invalides de la guerre 1940-1945 qui bénéficient de l'invalidité forfaitaire prévue par l'article 8bis ou 8quater des lois coordonnées précitées ou par l'article 13 de la loi du 30 juin 1983 complétant la législation relative aux pensions et rentes allouées aux victimes de la guerre, ne peut, lorsque le degré total d'invalidité indemnité atteint au moins 120 p.c., être inférieur à un taux fixé par le Roi, ce taux pouvant varier selon que l'invalidité bénéficie soit de l'article 8bis des lois coordonnées précitées ou de l'article 13 de la loi du 30 juin 1983, soit de l'article 8quater des mêmes lois coordonnées.

§ 2. Lorsqu'il a été fait application de l'article 10, § 1er, dernier alinéa, des lois coordonnées précitées, tel qu'il était rédigé avant la modification de cet article par l'article 2 de la présente loi, le taux annuel de la pension est fixé à 25 792 francs.

§ 3. Les dispositions de l'article 55bis des lois coordonnées précitées sont applicables aux taux prévus aux §§ 1er et 2.

Art. 4. § 1. In afwijking van artikel 11 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen mag het bedrag van de vergoedingspensioenen toegekend aan de invaliden van de oorlog 1940-1945 die de forfaitaire invaliditeit genieten bedoeld in artikel 8bis of 8quater van de voornoemde samengeordende wetten of in artikel 13 van de wet van 30 juni 1983 tot aanvulling van de wetgeving betreffende de aan de oorlogsslachtoffers toegekende pensioenen en renten, wanneer de totale vergoede invaliditeitsgraad minstens 120 pct. bereikt, niet lager zijn dan een door de Koning vastgesteld bedrag, dat kan variëren naargelang de invalide het voordeel geniet hetzij van artikel 8bis van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen of van artikel 13 van de wet van 30 juni 1983, hetzij van artikel 8quater van dezelfde samengeordende wetten.

§ 2. Wanneer artikel 10, § 1, laatste lid, van de voornoemde samengeordende wetten werd toegepast, zoals het was opgesteld vóór de wijziging van dit artikel bij artikel 2 van deze wet, wordt het jaarlijks bedrag van het pensioen vastgesteld op 25 792 frank.

§ 3. De bepalingen van artikel 55bis van de voornoemde samengeordende wetten zijn van toepassing op de in de §§ 1 en 2 vermelde bedragen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Les taux des pensions accordées pour une invalidité inférieure à 100 p.c. en application de l'article 7 des lois coordonnées sur les pensions militaires aux invalides de guerre 1914-1918 bénéficiaires de la loi du 21 juillet 1930, sont, avec effet

au 1er janvier 1988, portés à des taux au moins égaux à ceux fixés pour un même degré d'invalidité par l'article 1er, § 1er, et, avec effet au 1er janvier 1989, à ceux fixés par le § 2 du même article.

A partir du 1er janvier 1990, ces taux sont portés à des taux au moins égaux à ceux fixés pour un même degré d'invalidité par l'article 11 des lois coordonnées sur les pensions de réparation.

Art. 5. De bedragen van de pensioenen toegekend voor een invaliditeit van minder dan 100 pct. in toepassing van artikel 7 van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen aan de invaliden van de oorlog 1914-1918 begunstigden van de wet van 21 juli 1930, worden, met uitwerking op 1 januari 1988, gebracht op bedragen die minstens gelijk zijn aan die welke voor eenzelfde invaliditeitsgraad vastgesteld zijn bij artikel 1, § 1, en met uitwerking op 1 januari 1989, aan die welke bepaald zijn bij § 2 van hetzelfde artikel.

Met ingang van 1 januari 1990 worden deze bedragen gebracht op bedragen die minstens gelijk zijn aan die welke voor eenzelfde invaliditeitsgraad bepaald zijn bij artikel 11 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. § 1er. Les taux des pensions accordées, pour une invalidité inférieure à 100 p.c., aux invalides de la guerre 1914-1918 pensionnés sur la base de l'ancien article 12 des lois coordonnées précitées, sont majorés d'une quotité égale à un tiers de la différence obtenue au 31 décembre 1987 en soustrayant le taux de la pension correspondant au degré d'invalidité du montant qui résulterait de la multiplication de ce même degré, exprimé en centièmes de l'unité, par le taux de la pension allouée à un soldat invalide à 100 p.c. pensionné en application dudit article 12.

Pour le calcul de la différence considérée, il est fait abstraction de toutes les indemnités afférentes aux pensions.

§ 2. La quotité d'un tiers prévue au § 1er est remplacée par deux tiers à partir du 1er janvier 1989.

Ladite quotité est remplacée par l'unité à partir du 1er janvier 1990.

Art. 6. § 1. De bedragen van de pensioenen toegekend voor een invaliditeit van minder dan 100 pct. aan de invaliden van de oorlog 1914-1918 die een pensioen bekomen hebben op grond van het voormalige artikel 12 van de voornoemde samengeordende wetten, worden verhoogd met een quotiteit die gelijk is aan een derde van het verschil dat op 31 december 1987 verkregen wordt door het pensioenbedrag overeenstemmend met de invaliditeitsgraad af te trekken van het bedrag dat zou voortvloeien uit de vermenigvuldiging van deze zelfde graad, uitgedrukt in honderdsten van de eenheid, met het pensioenbedrag toegekend aan een soldaat met een invaliditeit van 100 pct. die een pensioen bekomen heeft in toepassing van voornoemd artikel 12.

Voor de berekening van het bedoelde verschil wordt er geen rekening gehouden met de vergoedingen met betrekking tot de pensioenen.

§ 2. De in § 1 bepaalde quotiteit van een derde wordt vervangen door twee derden vanaf 1 januari 1989.

Bedoelde quotiteit wordt vervangen door de eenheid vanaf 1 januari 1990.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. § 1er. Les nouveaux taux des pensions et allocations résultant de l'application des articles 1er, 5, alinéas 1er et 6, § 1er et § 2, alinéa 1er, arrondis en francs entiers au multiple de quatre immédiatement inférieur, sont fixés par arrêté royal. Ils sont rattachés à l'indice-pivot 114,20 des prix à la consommation pour l'application de la loi du 1er mars 1977 organisant un

régime de liaison à l'indice des prix à la consommation du royaume de certaines dépenses dans le secteur public.

§ 2. Pour ce qui concerne les invalides militaires de la guerre 1914-1918 ainsi que les invalides militaires du temps de paix, un arrêté royal fixera les taux des pensions et indemnités découlant de l'application des articles 2, 5, alinéas 2 et 6, § 2, alinéa 2. Ces taux, arrondis en francs entiers au multiple de quatre immédiatement inférieur, seront rattachés à l'indice-pivot 135,30 des prix à la consommation du royaume et comporteront la majoration liée à cet indice-pivot conformément aux dispositions de la loi du 1er mars 1977 précitée.

Pour les invalides visés ci-dessus, le Roi fixera également selon les mêmes bases les taux des pensions et indemnités en vigueur au 1er janvier 1990 qui ne sont pas modifiés par les dispositions de la présente loi. Il procédera de même pour les taux des rentes de guerre 1914-1918 lorsque ces taux comportent une majoration due à l'octroi d'une invalidité forfaitaire.

§ 3. En ce qui concerne les taux des pensions de la guerre 1914-1918, le Roi dispose de la faculté de ne plus fixer ceux pour lesquels, à défaut de bénéficiaires, plus aucun paiement n'est effectué.

§ 4. Les livres que tiennent la Cour des comptes, la Caisse nationale des pensions de la guerre et le ministère des Finances, sont, s'il y a lieu, modifiés d'office.

Art. 7. § 1. De nieuwe bedragen van de pensioenen en toelagen die voortvloeien uit de toepassing van de artikelen 1, 5, eerste lid en 6, § 1 en § 2, eerste lid, afgerond op gehele franken op het onmiddellijk lagere veelvoud van vier, worden vastgesteld bij koninklijk besluit. Ze zijn gekoppeld aan de spilindex 114,20 van de consumptieprijzen van het rijk voor de toepassing van de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het rijk worden gekoppeld.

§ 2. Wat de militaire invaliden van de oorlog 1914-1918 en de militaire invaliden van vreedstijd betreft, zal een koninklijk besluit de bedragen vaststellen van de pensioenen en vergoedingen die voortvloeien uit de toepassing van de artikelen 2, 5, tweede lid en 6, § 2, tweede lid. Deze bedragen, afgerond op gehele franken op het onmiddellijk lagere veelvoud van vier, zullen worden gekoppeld aan de spilindex 135,30 van de consumptieprijzen van het rijk en zullen de verhoging bevatten gekoppeld aan deze spilindex overeenkomstig de bepalingen van de voornoemde wet van 1 maart 1977.

Voor de hierbovenvermelde invaliden zal de Koning eveneens op dezelfde basis de op 1 januari 1990 inzake pensioenen en vergoedingen van kracht zijnde bedragen vaststellen die niet worden gewijzigd bij de bepalingen van deze wet. Hij zal op dezelfde wijze te werk gaan voor de bedragen van de oorlogssrenten 1914-1918 wanneer deze bedragen een verhoging bevatten ingevolge de toekenning van een forfaitaire invaliditeit.

§ 3. Wat de pensioenbedragen van de oorlog 1914-1918 betreft, beschikt de Koning over de mogelijkheid om deze waarvoor, bij ontstentenis van gerechtigden, geen enkele uitbetaling meer wordt verricht, niet meer vast te stellen.

§ 4. De boeken die worden bijgehouden door het Rekenhof, de Nationale Kas voor oorlogspensioenen en het ministerie van Financiën, worden, in voorkomend geval, ambtshalve gewijzigd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. Les arriérés de pension résultant des mesures prévues aux articles 1er, 5, alinéas 1er et 6, § 1er et § 2, alinéa 1er, ainsi que des modifications apportées par les articles 9, 1°, et 22, ne sont dus que si le bénéficiaire de la pension est en vie le premier jour du trimestre qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

Art. 8. De pensioenachterstallen die voortvloeien uit de maatregelen bepaald bij de artikelen 1, 5, eerste lid en 6, § 1 en § 2, eerste lid, alsmede uit de wijzigingen aangebracht bij de artikelen 9, 1°, en 22, zijn slechts verschuldigd indien de pensioengerechtigde in leven is op de eerste dag van het kwartaal volgend op

dat gedurende hetwelk deze wet in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. Les modifications suivantes sont apportées aux lois sur les pensions de réparation, coordonnées le 5 octobre 1948:

1° L'article 22 est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 22. § 1er. Le taux annuel de la pension visée à l'article 21 est fixé à 118 396 francs.

§ 2. Sauf dans le cas où la victime a été tuée par le fait dommageable ou est décédée dans les cinq ans du fait dommageable, des suites de blessure, de traumatisme, ou d'accident au sens de l'article 4, les commissions des pensions de réparation peuvent décider de ramener le taux prévu au § 1er à 77 240 francs lorsqu'elles estiment qu'il résulte des faits de la cause que des facteurs étrangers, postérieurs au fait dommageable, sont intervenus pour un quart au moins dans les causes réelles du décès, la pension étant obligatoirement ramenée à ce taux lorsque le décès se situe plus de quinze ans mais moins de vingt-cinq ans après le fait dommageable.

Lorsque des facteurs étrangers interviennent pour une moitié au moins ou que le décès se situe vingt-cinq ans ou plus après le fait dommageable, le taux prévu au § 1er est ramené à 51 492 francs. »;

2° Dans l'article 24, § 1er, les mots « la pension entière prévue à l'article 22 », sont remplacés par les mots « une pension au taux prévu par l'article 22, § 1er, »;

3° Dans l'article 24, § 2, les mots « pension égale aux trois quarts de la pension entière prévue au § 1er, » sont remplacés par les mots « pension au taux prévu par l'article 22, § 2, alinéa 1er, »;

4° L'article 32 est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 32. Les pensions aux ascendants sont fixées conformément au tableau ci-après:

1° Taux annuel de 27 624 francs pour:

— Le père et la mère conjointement, ce taux étant maintenu au décès du père ou de la mère;

— Le père veuf non remarié ou la mère veuve non remariée;

— La mère non mariée, unique bénéficiaire;

— La mère seule, en cas d'abstention, d'abandon ou de désistement du père;

— La femme seule, dans le cas prévu à l'article 30;

2° Taux annuel de 13 812 francs pour:

— Le père non marié, unique bénéficiaire;

— Le père et la mère, chacun séparément, s'ils sont divorcés ou séparés, ou lorsqu'ils le deviennent, ce taux étant maintenu au décès du père ou de la mère;

— Le père ou la mère remariés, ou ayant contracté mariage après le décès de la victime;

— La personne qui a remplacé le père ou la mère de la victime;

— Chaque grand-père ou chaque grand-mère;

— Chaque frère ou sœur âgé de moins de 16 ans ou infirme. »;

5° L'article 33 est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 33. Si le revenu du bénéficiaire ou, lorsque la pension est allouée conjointement, le total du revenu des bénéficiaires ne dépasse pas le double du revenu exonéré d'impôt fixé par l'article 6, § 1er, 2°, de la loi du 7 décembre 1988 portant réforme de l'impôt sur les revenus et modification des taxes assimilées au timbre, les taux prévus à l'article 32, 1° et 2°, sont portés respectivement à 103 652 et à 51 824 francs.

Par revenu, il y a lieu d'entendre le revenu global imposable tel qu'il est déterminé en matière d'impôt des personnes physiques.

Les revenus à prendre en considération sont les revenus de l'année précédant celle où la pension prend cours ou, le cas échéant, celle durant laquelle le bénéfice de l'alinéa 1er est demandé.

En cas d'octroi des taux de pension prévus à l'alinéa premier, ces taux restent acquis quelle que soit l'évolution ultérieure du revenu des bénéficiaires.»

6° L'article 48 est abrogé;

7° Il est ajouté un article 55bis, rédigé comme suit :

« Art. 55bis. Les taux des pensions de réparation et des indemnités prévues aux articles 12 et 15, b, sont liés aux fluctuations de l'indice des prix à la consommation conformément aux dispositions de la loi du 1er mars 1977 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation du royaume de certaines dépenses dans le secteur public.

Ils sont rattachés à l'indice-pivot 135,30 des prix à la consommation et comportent la majoration liée à cet indice-pivot. »

Art. 9. In de wetten op de vergoedingspensioenen, samengeordend op 5 oktober 1948, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Artikel 22 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 22. § 1. Het jaarlijkse bedrag van het pensioen bedoeld in artikel 21 wordt bepaald op 118 396 frank.

§ 2. Behalve in het geval dat het slachtoffer door het schadelijke feit werd gedood of binnen de vijf jaar na het schadelijke feit aan de gevolgen van een kwetsuur, traumatisme of ongeval in de zin van artikel 4 overleed, kunnen de commissies voor vergoedingspensioenen beslissen het in § 1 bepaalde bedrag terug te brengen tot 77 240 frank, wanneer ze oordelen dat uit de toedracht der zaak blijkt dat het overlijden in werkelijkheid voor minstens een vierde werd veroorzaakt door vreemde factoren die zich na het schadelijke feit hebben voorgedaan. Het pensioen wordt verplicht teruggebracht tot dit bedrag wanneer het overlijden zich meer dan vijftien jaar maar minder dan vijftientig jaar na het schadelijke feit voordoet.

Wanneer het overlijden voor minstens de helft aan vreemde factoren te wijten is of zich vijftientig jaar of meer na het schadelijke feit voordoet, wordt het in § 1 bepaalde bedrag teruggebracht tot 51 492 frank. »

2° In artikel 24, § 1, worden de woorden « het bij artikel 22 bepaalde volle pensioen » vervangen door de woorden « een pensioen aan het bij artikel 22, § 1, bepaalde bedrag »;

3° In artikel 24, § 2, worden de woorden « pensioen dat gelijk is aan drie vierde van het bij § 1 bepaalde volle pensioen » vervangen door de woorden « pensioen aan het bij artikel 22, § 2, eerste lid, bepaalde bedrag »;

4° Artikel 32 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 32. De ascendentenpensioenen worden vastgesteld overeenkomstig de hiernavolgende tabel :

1° Jaarlijks bedrag van 27 624 frank voor :

— De vader en de moeder gezamenlijk; dit bedrag wordt behouden bij het overlijden van de vader of van de moeder;

— De niet-hertrouwde vader weduwnaar of de niet-hertrouwde moeder weduwe;

— De niet-gehuwde moeder, enige gerechtigde;

— De moeder alleen, in geval van onthouding, verlating of afstand vanwege de vader;

— De vrouw alleen, in het bij artikel 30 voorziene geval;

2° Jaarlijks bedrag van 13 812 frank voor :

— De niet-gehuwde vader, enige gerechtigde;

— De vader en de moeder, elk afzonderlijk, indien ze uit de echt gescheiden ofwel gescheiden zijn of zich later in deze toestand bevinden; dit bedrag wordt behouden bij het overlijden van de vader of van de moeder;

— De hertrouwde of de na het overlijden van het slachtoffer gehuwde vader of moeder;

— De persoon die de vader of de moeder van het slachtoffer vervangen heeft;

— Elke grootvader of elke grootmoeder;

— Elke broer of zuster, jonger dan 16 jaar of gebrekkig. »;

5° Artikel 33 wordt vervangen door de volgende bepaling :

Art. 33. Indien het inkomen van de gerechtigde of, wanneer het pensioen gezamenlijk wordt toegekend, het geheel van het inkomen van de gerechtigden het dubbele niet overschrijdt van het van belasting vrijgestelde inkomen vastgesteld bij artikel 6, § 1, 2°, van de wet van 7 december 1988 houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het zegel gelijkgestelde taksen, worden de bij artikel 32, 1° en 2°, bepaalde bedragen respectievelijk op 103 652 en op 51 824 frank gebracht.

Onder inkomen wordt verstaan het gezamenlijk belastbaar inkomen zoals dit wordt bepaald inzake personenbelasting.

Het in aanmerking te nemen inkomen is het inkomen van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin het pensioen ingaat of, in voorkomend geval, aan het jaar tijdens hetwelk het voordeel van het eerste lid wordt gevraagd.

In geval van toekenning van de bij het eerste lid bepaalde pensioenbedragen blijven deze bedragen verworven ongeacht de latere evolutie van het inkomen van de gerechtigden. »;

6° Artikel 48 wordt opgeheven;

7° Een artikel 55bis wordt ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 55bis. De bedragen van de vergoedingspensioenen en de bij de artikelen 12 en 15, b, bepaalde vergoedingen zijn gekoppeld aan de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen overeenstemmend met de bepalingen van de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het rijk worden gekoppeld.

Ze worden gekoppeld aan de spilindex 135,30 van de consumptieprijzen en bevatten de verhoging gekoppeld aan deze spilindex. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. Dans l'article 1er de la loi du 24 avril 1958 accordant sous certaines conditions, une pension aux veuves qui ont épousé, après le fait dommageable, un bénéficiaire des lois sur les pensions de réparation, créant une rente de combattant et de captivité en faveur des combattants, des prisonniers politiques et des prisonniers de guerre de 1940-1945 et réalisant certains ajustements en matière de rente pour chevrons de front, il est apporté les modifications suivantes :

1° Dans le § 1er, alinéa 1er, les mots « une pension égale à celle qui est accordée à la veuve du soldat en application de l'article 13, II, des lois coordonnées sur les pensions militaires, de l'article 1er, B, 1°, premier alinéa, de la loi du 26 juillet 1952 et de l'article 1er de la loi du 16 mars 1954 » sont remplacés par les mots « une pension dont le taux annuel est fixé à 52 068 francs »;

2° Dans le § 4, alinéa 2, les mots « elles réduisent la pension d'un quart ou de la moitié » sont remplacés par les mots « elles ramènent le taux de la pension à 51 212 francs ou à 45 776 francs » et les mots « Ces réductions » sont remplacés par les mots « Ces taux ».

Art. 10. In artikel 1 van de wet van 24 april 1958 tot toekenning, onder sommige voorwaarden, van een pensioen aan de weduwen die na het schadelijk feit in het huwelijk zijn getreden met een gerechtigde van de wetten op de vergoedingspensioenen, tot het instellen van een strijdersrente en een gevangenschapsrente ten voordele van de strijders, de politieke gevangenen en de krijgsgevangenen van 1940-1945 en ter verwezenlijking van sommige aanpassingen inzake frontstrepren, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In § 1, eerste lid, worden de woorden « een pensioen, gelijk aan datgene dat wordt toegekend aan de weduwe van de soldaat bij toepassing van artikel 13, II, van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen, van het artikel 1, B, 1°, eerste lid, van de wet van 26 juli 1952 en van het artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 » vervangen door de woorden « een pensioen waarvan het jaarlijks bedrag wordt vastgesteld op 52 068 frank »;

2° In § 4, tweede lid, worden de woorden « verminderen zij het pensioen met een vierde of met de helft » vervangen door de

woorden « brengen zij het pensioenbedrag terug tot 51 212 frank of tot 45 776 frank » en worden de woorden « Deze verminderingen » vervangen door de woorden « Deze bedragen ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Dans la loi du 6 août 1962 étendant l'application des lois sur les pensions de réparation, aux conséquences de certains faits dommageables survenus sur les territoires de la république du Congo (Léopoldville), du Rwanda et du Burundi, il est apporté les modifications suivantes :

1° L'alinéa 3 de l'article 2 est abrogé;

2° Dans l'article 3, les mots « bénéficient également du même article 10, § 2 » sont remplacés par les mots « bénéficient selon le cas des taux prévus par les articles 11 ou 15 des lois coordonnées précitées »;

3° Dans l'article 4, les alinéas 2 et 3 sont remplacés par la disposition suivante :

« Les veuves et orphelins des bénéficiaires de l'article 3 peuvent prétendre aux taux prévus par l'article 22 des mêmes lois. »

Art. 11. In de wet van 6 augustus 1962 waarbij de toepassing van de wetten op de vergoedingspensioenen wordt uitgebreid tot de gevolgen van sommige schadelijke feiten die zich hebben voorgedaan op het grondgebied van de republiek Kongo (Leopoldstad), van Rwanda en van Boeroendi, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het derde lid van artikel 2 wordt opgeheven;

2° In artikel 3 worden de woorden « hebben insgelijks het genot van hetzelfde artikel 10, § 2 » vervangen door de woorden « genieten volgens het geval de bij de artikelen 11 of 15 van de voornoemde samengeordende wetten bepaalde bedragen »;

3° In artikel 4 worden de leden 2 en 3 vervangen door de volgende bepaling :

« De weduwen en wezen van de begunstigden van artikel 3 kunnen aanspraak maken op de bij artikel 22 van dezelfde wetten bepaalde bedragen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. L'article 11 de la loi du 24 décembre 1968 :

1° Majorant le taux des pensions des invalides de guerre;

2° Modifiant certaines dispositions des lois sur les pensions de réparation, coordonnées le 5 octobre 1948;

3° Fixant le taux de la pension des veuves de guerre;

4° Régulant l'affectation du solde du crédit afférent au paiement de la dotation du prisonnier de guerre, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 11. § 1er. Les taux des pensions accordées aux veuves et orphelins bénéficiaires de l'article 13, I, a, des lois coordonnées sur les pensions militaires, sont ceux prévus à l'article 22 des lois coordonnées sur les pensions de réparation. »

§ 2. Les taux des pensions accordées aux veuves et orphelins bénéficiaires du II) du même article 13 sont ceux prévus à l'article 1er de la loi du 24 avril 1958. »

Art. 12. Artikel 11 van de wet van 24 december 1968 :

1° Tot verhoging van het bedrag van de invaliditeitspensioenen van de oorlog;

2° Tot wijziging van sommige bepalingen van de op 5 oktober 1948 gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen;

3° Tot vaststelling van het pensioenbedrag van de oorlogsweduwen;

4° Tot regeling van de bestemming van het saldo van het krediet aangaande de betaling van de dotatie van de krijgsgesvangene, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 11. § 1. De pensioenbedragen toegekend aan de weduwen en wezen begunstigden van artikel 13, I, a, van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen zijn die welke

worden bepaald bij artikel 22 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen.

§ 2. De pensioenbedragen toegekend aan de weduwen en wezen begunstigden van II) van hetzelfde artikel 13 zijn die welke worden bepaald bij artikel 1 van de wet van 24 april 1958. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. L'article 52, § 3, de la loi du 8 juillet 1970 créant de nouveaux avantages en faveur des victimes du devoir militaire ou d'un devoir assimilé, est remplacé par la disposition suivante :

« § 3. Lorsqu'une pension de réparation est due pour plusieurs affections qui ne donnent pas toutes lieu à l'application du présent article, le taux de cette pension et des éventuelles indemnités y afférentes est fixé comme prévu aux articles 11, 12 ou 15 des lois coordonnées sur les pensions de réparation. »

Art. 13. Artikel 52, § 3, van de wet van 8 juli 1970 tot instelling van nieuwe voordelen ten behoeve van de slachtoffers van de militaire plicht of van een daarmee gelijkgestelde plicht, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 3. Wanneer een vergoedingspensioen verschuldigd is voor verschillende aandoeningen die niet alle aanleiding geven tot de toepassing van dit artikel, wordt het bedrag van dit pensioen en van de eventuele vergoedingen die erop betrekking hebben, vastgesteld zoals bepaald bij de artikelen 11, 12 of 15 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. Dans l'article 55 de la loi du 8 juillet 1970 précitée, il est apporté les modifications suivantes :

1° Le § 2 est complété comme suit :

« A partir du 1er janvier 1988, ce taux est fixé à 80 p.c. du taux prévu à l'article 22, § 1er, des lois coordonnées sur les pensions de réparation. »;

2° Le § 3 est complété comme suit :

« A partir du 1er janvier 1988, le taux de ces pensions est fixé à 80 p.c. des taux correspondants prévus à l'article 22, § 2, des mêmes lois coordonnées. »

Art. 14. In artikel 55 van de voornoemde wet van 8 juli 1970, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Paragraaf 2 wordt aangevuld als volgt :

« Vanaf 1 januari 1988 wordt dit bedrag vastgesteld op 80 pct. van het bij artikel 22, § 1, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen bepaalde bedrag. »;

2° Paragraaf 3 wordt aangevuld als volgt :

« Vanaf 1 januari 1988 wordt het bedrag van deze pensioenen vastgesteld op 80 pct. van de overeenstemmende bedragen bepaald bij artikel 22, § 2, van dezelfde samengeordende wetten. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. L'article 3 de la loi du 30 juin 1972 majorant les pensions de guerre, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 3. Le taux de l'allocation accordée aux ascendants de la guerre 1914-1918 est fixé comme prévu aux articles 32 et 33 des lois coordonnées sur les pensions de réparation. »

Art. 15. Artikel 3 van de wet van 30 juni 1972 tot verhoging van de oorlogspensioenen wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 3. Het bedrag van de toelage toegekend aan de ascendenten van de oorlog 1914-1918 wordt vastgesteld zoals bepaald

bij de artikelen 32 en 33 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. § 1er. Les articles 5 et 7 de la loi du 12 juillet 1979 portant de nouvelles mesures en faveur des victimes du devoir patriotique, sont abrogés.

§ 2. La section 2 du chapitre 1er du titre 1er de la loi du 12 juillet 1979 précitée est abrogée.

Art. 16. § 1. De artikelen 5 en 7 van de wet van 12 juli 1979 houdende nieuwe maatregelen ten gunste van de slachtoffers van de vaderlandslievende plicht, worden opgeheven.

§ 2. Sectie 2 van hoofdstuk I van titel I van de voornoemde wet van 12 juli 1979 wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. Dans l'article 10, alinéa 2, de la loi du 4 juin 1982 réformant le régime de pension des veuves de guerre, le mot « 114,20 » est remplacé par le mot « 135,30 ».

Art. 17. In artikel 10, tweede lid, van de wet van 4 juni 1982 tot wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen, wordt het woord « 114,20 » vervangen door het woord « 135,30 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. § 1er. Les articles 9, 1° à 3°, 10, 11, 3°, 12, 14 et 16, § 1er, produisent leurs effets le 1er janvier 1988.

§ 2. Les articles 2 à 4, 9, 4° à 7°, 11, 1° et 2°, 13, 15, 16, § 2 et 17, entrent en vigueur le 1er janvier 1990.

Art. 18. § 1. De artikelen, 9, 1° tot 3°, 10, 11, 3°, 12, 14 en 16, § 1, hebben uitwerking met ingang van 1 januari 1988.

§ 2. De artikelen 2 tot 4, 9, 4° tot 7°, 11, 1° en 2°, 13, 15, 16, § 2 en 17, treden in werking op 1 januari 1990.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. Pour l'application de la loi du 1er mars 1977 précitée et jusqu'au 31 décembre 1989, les taux de 118 396, 77 240, 51 492 et 45 776 prévus aux articles 22 et 25 des lois coordonnées sur les pensions de réparation, sont rattachés à l'indice-pivot 114,20. A partir du 1er janvier 1990, ces taux sont remplacés respectivement par les taux de 351 836, 229 532, 153 016 et 136 032.

Art. 19. Voor de toepassing van de voornoemde wet van 1 maart 1977 en tot en met 31 december 1989 worden de bedragen 118 396, 77 240, 51 492 en 45 776, bepaald bij de artikelen 22 en 25 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen, gekoppeld aan de spilindex 114,20. Vanaf 1 januari 1990 worden deze bedragen respectievelijk vervangen door de bedragen 351 836, 229 532, 153 016 en 136 032.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 20. Pour l'application de la loi du 1er mars 1977 précitée et jusqu'au 31 décembre 1989, les taux de 52 068, 51 212 et 45 776 prévus à l'article 1er de la loi du 24 avril 1958 précitée sont rattachés à l'indice-pivot 114,20. A partir du 1er janvier 1990, ces taux sont remplacés respectivement par les taux de 154 728, 152 184 et 136 032.

Art. 20. Voor de toepassing van de voornoemde wet van 1 maart 1977 en tot en met 31 december 1989 worden de bedragen 52 068, 51 212 en 45 776, bepaald bij artikel 1 van de voornoemde wet van 24 april 1958, gekoppeld aan de spilindex

114,20. Vanaf 1 januari 1990 worden deze bedragen respectievelijk vervangen door de bedragen 154 728, 152 184 en 136 032.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 21. § 1er. A partir du 1er janvier 1990, pour l'application de la loi du 1er mars 1977 précitée, les taux des pensions accordées aux veuves et orphelins des invalides militaires des deux guerres et qui ne découlent pas de l'application des articles 22 ou 25 des lois coordonnées sur les pensions de réparation ou de l'article 7 de la loi du 4 juin 1982 précitée, ainsi que les taux des pensions accordées aux ayants droit des invalides militaires du temps de paix, sont rattachés à l'indice-pivot 135,30 et comportent la majoration liée à cet indice.

§ 2. Le Roi fixe le taux en vigueur à partir du 1er janvier 1990 des pensions accordées aux ayants droit des invalides militaires des deux guerres et du temps de paix, tels qu'ils découlent de l'application du § 1er.

Pour ce qui concerne les taux des pensions de la guerre 1914-1918, le Roi dispose de la faculté de ne plus fixer ceux pour lesquels, à défaut de bénéficiaires, plus aucun paiement n'est effectué.

Art. 21. § 1. Vanaf 1 januari 1990 worden, voor de toepassing van de voornoemde wet van 1 maart 1977, de bedragen van de pensioenen toegekend aan de weduwen en wezen van de militaire invaliden van beide oorlogen en die niet voortvloeien uit de toepassing van de artikelen 22 of 25 van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen of van artikel 7 van de voornoemde wet van 4 juni 1982, alsook de bedragen van de pensioenen toegekend aan de rechthebbenden van de militaire invaliden van vreedstijd, gekoppeld aan de spilindex 135,30 en bevatten ze de verhoging gekoppeld aan deze spilindex.

§ 2. De Koning stelt de bedragen vast die vanaf 1 januari 1990 van kracht zullen zijn voor de pensioenen toegekend aan de rechthebbenden van de militaire invaliden van beide oorlogen en van vreedstijd, zoals die bedragen voortvloeien uit de toepassing van § 1.

Wat de pensioenbedragen van de oorlog 1914-1918 betreft, beschikt de Koning over de mogelijkheid om deze waarvoor, bij ontstentenis van gerechtigden, geen enkele uitbetaling meer wordt verricht, niet meer vast te stellen.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre II. — Octroi d'une invalidité supplémentaire de 5 ou de 10 p.c. aux amputés invalides à 95 ou 90 p.c.

Art. 22. Dans l'article 10 de la loi du 30 juin 1983 complétant la législation relative aux pensions et rentes allouées aux victimes de la guerre, dont le texte actuel formera le § 1er, il est ajouté, avec effet au 1er juillet 1988, un § 2, rédigé comme suit:

« § 2. Au degré total d'invalidité tel qu'il résulte de l'application du § 1er, il est ajouté:

— 5 p.c., si ce degré total est égal à 95 p.c.;

— 10 p.c., si ce degré total est égal à 90 p.c. »

Hoofdstuk II. — Toekenning van een aanvullende invaliditeit van 5 of 10 pct. aan de geamputeerde invaliden met een invaliditeit van 95 of 90 pct.

Art. 22. In artikel 10 van de wet van 30 juni 1983 tot aanvulling van de wetgeving betreffende de aan de oorlogsslachtoffers toegekende pensioenen en renten, waarvan de tegenwoordige tekst § 1 zal vormen, wordt, met uitwerking op 1 juli 1988, een § 2 ingevoegd, luidend als volgt:

« § 2. Aan de totale invaliditeitsgraad zoals die voortvloeit uit de toepassing van § 1, wordt toegevoegd:

- 5 pct., zo deze totale graad gelijk is aan 95 pct.;
 - 10 pct., zo deze totale graad gelijk is aan 90 pct. »
 - Adopté.
- Aangenomen.

*Chapitre III. — Extension à toutes les veuves de guerre
du régime de pension prévu par la loi du 4 juin 1982*

Art. 23. Les modifications suivantes sont apportées à la loi du 4 juin 1982 réformant le régime de pension des veuves de guerre:

1° L'article 2, 1°, est complété comme suit:

« Toutefois, s'il s'agit d'un invalide visé à l'article 1er, a, et qui est décédé avant le 1er janvier 1960, le mariage doit avoir été contracté avant le 1er janvier 1950 et avoir duré un an au moins; »;

2° A l'article 7, § 1er, les mots « 38 p.c. » sont remplacés par les mots « 44,49 p.c. »;

3° L'article 15, § 2 et l'article 16 sont abrogés;

4° L'article 17 est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 17. § 1er. Les prisonniers politiques de la guerre 1940-1945 non titulaires pendant la période d'un an précédant leur décès d'une pension de réparation fixée sur la base d'un degré d'invalidité de guerre d'au moins 20 p.c. et qui remplissent les conditions prévues par l'article 8bis des lois coordonnées sur les pensions de réparation, sont censés avoir bénéficié, depuis la date précédant d'un an celle de leur décès, d'une pension de réparation calculée sur la base d'une invalidité de guerre de 20 p.c.

Toutefois, lorsque le prisonnier politique est décédé plus d'un an après l'ouverture dans son chef du droit à l'invalidité forfaitaire de 20 p.c. ou de 10 p.c. prévue en faveur des prisonniers politiques, l'alinéa 1er ne s'applique que pour autant qu'il ait valablement sollicité le bénéfice de cette invalidité forfaitaire.

§ 2. Les prisonniers de la guerre 1940-1945 non titulaires d'une pension répondant au prescrit de l'article 2, 2°, de la présente loi et qui remplissent les conditions, autres que celle relative à l'âge, prévues par l'article 8quater des mêmes lois coordonnées, sont censés avoir bénéficié, depuis la date précédant d'un an celle de leur décès, d'une pension de réparation calculée sur la base d'une invalidité de guerre de 10 p.c.

Toutefois, lorsque le prisonnier de guerre est décédé plus d'un an après l'ouverture dans son chef du droit à l'invalidité forfaitaire de 10 p.c., la présente disposition ne s'applique que pour autant qu'il ait valablement sollicité le bénéfice de cette invalidité forfaitaire. »

*Hoofdstuk III. — Uitbreiding tot alle oorlogsweduwen
van de pensioenregeling voorzien door de wet van 4 juni 1982*

Art. 23. In de wet van 4 juni 1982 tot wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Artikel 2, 1°, wordt aangevuld als volgt:

« Indien het gaat om een in artikel 1, § 1, a, bedoelde invalide die vóór 1 januari 1960 overleden is, moet het huwelijk evenwel vóór 1 januari 1950 aangegaan zijn en minstens één jaar geduurd hebben; »;

2° In artikel 7, § 1, worden de woorden « 38 pct. » vervangen door de woorden « 44,49 pct. »;

3° Artikel 15, § 2 en artikel 16 worden opgeheven;

4° Artikel 17 wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 17. § 1. De politieke gevangenen van de oorlog 1940-1945 die tijdens de periode van één jaar voorafgaand aan hun

overlijden geen titularis zijn van een vergoedingspensioen vastgesteld op grond van een oorlogsinvaliditeit van minstens 20 pct. en die aan de in artikel 8bis van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen voorziene voorwaarden voldoen, worden geacht, sedert de datum van één jaar vóór die van hun overlijden, het voordeel te hebben genoten van een vergoedingspensioen berekend op grond van een oorlogsinvaliditeit van 20 pct.

Indien de politieke gevangene nochtans overleden is meer dan één jaar na de opening in zijn hoofd van het recht op de forfaitaire invaliditeit van 20 pct. of van 10 pct. voorzien ten voordele van de politieke gevangenen, wordt het eerste lid slechts toegepast voor zover hij op geldige wijze het voordeel van deze forfaitaire invaliditeit heeft aangevraagd.

§ 2. De gevangenen van de oorlog 1940-1945 die geen titularis zijn van een pensioen dat voldoet aan het bepaalde in artikel 2, 2°, van deze wet en die aan de in artikel 8quater van dezelfde samengeordende wetten voorziene voorwaarden, uitgezonderd de voorwaarde betreffende de leeftijd, voldoen, worden geacht, sedert de datum van één jaar vóór die van hun overlijden, het voordeel te hebben genoten van een vergoedingspensioen berekend op grond van een oorlogsinvaliditeit van 10 pct.

Indien de krijgsgevangene nochtans overleden is meer dan één jaar na de opening in zijn hoofd van het recht op de forfaitaire invaliditeit van 10 pct., wordt deze bepaling slechts toegepast voor zover hij op geldige wijze het voordeel van deze forfaitaire invaliditeit heeft aangevraagd. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 24. § 1er. L'article 23 entre en vigueur le 1er juillet 1989.

§ 2. Par dérogation à l'article 12, b, de la loi du 4 juin 1982 réformant le régime de pension des veuves de guerre, la pension de la veuve dont le mari est décédé avant le 1er janvier 1973 prend cours le 1er juillet 1989, pour autant que la demande de pension soit valablement introduite avant l'expiration du troisième mois suivant celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

Art. 24. § 1. Artikel 23 treedt in werking op 1 juli 1989.

§ 2. In afwijking van artikel 12, b, van de wet van 4 juni 1982 tot wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen, gaat het pensioen van de weduwe wier echtgenoot vóór 1 januari 1973 overleden is, in op 1 juli 1989 voor zover de pensioenaanvraag op geldige wijze ingediend wordt vóór het einde van de derde maand volgend op die gedurende welke deze wet in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

*Chapitre IV. — Délégations données au Roi pour réaliser
certaines mesures*

Art. 25. Pour autant que des crédits budgétaires soient disponibles à cette fin, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres:

1° Accorder une invalidité forfaitaire aux anciens combattants et assimilés de la guerre 1940-1945. Dans ce cas, il détermine:

a) Les catégories de bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale établi par une loi qui pourraient prétendre à cette invalidité forfaitaire;

b) Les conditions et les modalités d'octroi de cette invalidité;

c) Le pourcentage de l'invalidité et le montant de l'avantage auquel il donne droit;

2° Etendre, sous les conditions qu'il détermine, les dispositions de l'article 33, § 2, de la loi du 8 août 1981 aux catégories de personnes auxquelles le bénéfice de la mesure visée au 1° serait accordé ou à certaines de ces catégories;

3° Déroger, en tout ou en partie, aux dispositions de l'article 15, 4°, de la loi du 12 juillet 1979.

Hoofdstuk IV. — Machtiging gegeven aan de Koning om sommige maatregelen te verwezenlijken

Art. 25. Voor zover er te dien einde budgettaire kredieten beschikbaar zijn, kan de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit:

1° Een forfaitaire invaliditeit toekennen aan de oudstrijders en gelijkgestelden van de oorlog 1940-1945. In dat geval bepaalt Hij:

a) De categorieën van begunstigden van een door een wet ingesteld statuut van nationale erkentelijkheid die zouden kunnen aanspraak maken op deze forfaitaire invaliditeit;

b) De voorwaarden en modaliteiten inzake de toekenning van deze invaliditeit;

c) Het invaliditeitspercentage en het bedrag van het voordeel waarop dit percentage recht geeft;

2° Onder de voorwaarden die Hij bepaalt, de bepalingen van artikel 33, § 2, van de wet van 8 augustus 1981 uitbreiden tot de categorieën van personen aan wie het voordeel van de in 1° bedoelde maatregel zou worden toegekend of aan sommige van deze categorieën;

3° Geheel of gedeeltelijk afwijken van de bepalingen van artikel 15, 4°, van de wet van 12 juli 1979.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre V. — Instauration d'un droit à pension de veuf

Art. 26. Les modifications suivantes sont apportées aux lois sur les pensions de réparation, coordonnées le 5 octobre 1948:

1° L'intitulé de la partie A du titre II est remplacé par l'intitulé suivant:

« Pensions aux conjoints survivants »;

2° L'article 21 est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 21. Le conjoint survivant d'une personne susceptible de bénéficier du titre 1er peut prétendre à une pension à condition que leur mariage soit antérieur du fait dommageable imputable au service, ou aux prestations fournies et qu'il soit reconnu que le décès du conjoint est la conséquence directe du fait dommageable invoqué. »;

3° L'article 23 est abrogé;

4° L'article 24 est modifié comme suit:

a) Dans le § 1er ainsi que dans le § 2, les mots « La femme » et « du mari » sont remplacés respectivement par les mots « La personne » et « de son conjoint »;

b) Dans le § 2, les mots « ou d'une pension d'invalidité qui a été fixée sur un pourcentage qui n'atteint pas 100 p.c. par suite de réductions opérées en application de l'article 39, § 4, abrogé par la loi du 7 juillet 1964, ou de l'article 9, § 2, abrogé par la loi du 24 décembre 1968, » sont supprimés;

c) Le § 3, alinéa 1er, est remplacé par la disposition suivante: « Les enfants de l'invalidé obtiennent, au décès de celui-ci, les avantages prévus à l'article 27, § 1er. »;

d) Dans le § 3, alinéa 2, les mots « à l'article 21, dernier alinéa et à l'article 25 », sont remplacés par les mots « à l'article 27, § 2, alinéa 2 »;

e) L'alinéa 3 du § 3 et les §§ 4 et 6 sont abrogés;

f) Dans le § 5, a, ainsi que dans le § 5, b, les mots « à la veuve » sont remplacés par les mots « au conjoint survivant »;

g) Dans le § 5, a, les mots « — était titulaire d'une pension fixée sur un pourcentage d'invalidité qui, par suite de réductions opérées en application des dispositions abrogées des articles 9, § 2 ou 39, § 4, n'atteignait pas 100 p.c. » sont supprimés.

5° L'article 25 est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 25. § 1er. Le conjoint divorcé, quelle que soit la disposition légale sur la base de laquelle son divorce a été prononcé, ainsi que le conjoint survivant séparé de corps à la requête du conjoint décédé, ne peut prétendre à la pension prévue par le présent titre.

§ 2. Le conjoint survivant qui contracte un nouveau mariage perd le bénéfice de sa pension à partir du premier jour du trimestre qui suit le remariage.

En cas de décès du nouveau conjoint et en l'absence d'orphelin ayant droit à pension, l'intéressé peut obtenir une pension dont le taux annuel s'établit à 45 776 francs »;

6° L'article 26 est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 26. Pour autant qu'ils aient été conçus avant le fait dommageable, les enfants des personnes susceptibles de bénéficier du titre 1er peuvent prétendre aux avantages prévus à l'article 27, à la condition qu'il soit reconnu que le décès de leur auteur est la conséquence directe du fait dommageable invoqué. »;

7° Dans l'article 27, les §§ 1er et 2 sont remplacés respectivement par les dispositions suivantes:

« § 1er. Si la qualité d'enfant de victime de la guerre leur est reconnue en exécution de l'article 26 et dans les formes prévues à l'article 46, ils sont censés remplir les conditions voulues pour que les articles 50bis et 56bis des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés leur soient appliquées.

S'ils ne donnent pas droit, par ailleurs, aux allocations familiales du taux maximum prévu pour le premier enfant par ces dispositions, ils pourront y prétendre ou prétendre à la différence jusqu'à l'âge de 21 ans à l'intervention de l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés et à charge de l'Etat.

En outre, à chaque paiement mensuel, l'office précité ajoutera à charge de l'Etat une somme de 100 francs par enfant.

La limite d'âge fixée à l'alinéa 2, est portée à 25 ans en faveur des orphelins qui suivent des cours dans les conditions fixées pour l'octroi des allocations familiales en faveur des travailleurs salariés. »

« § 2. S'ils sont orphelins de père et de mère, les enfants visés à l'article 26 obtiennent ensemble et indépendamment des allocations familiales prévues au § 1er, une pension dont le taux est fixé conformément aux prescriptions de l'article 22. Cette pension est payée jusqu'à ce que le plus jeune des enfants ait atteint l'âge de 21 ans.

Est assimilé à un orphelin de père et de mère:

— L'orphelin de mère dont la filiation paternelle n'est pas établie;

— L'orphelin de père dont la filiation maternelle n'est pas établie;

— L'orphelin de père ou de mère dont l'auteur resté en vie ne peut prétendre à la pension en application des dispositions de l'article 25, § 1er, ou perd le bénéfice de sa pension en vertu du § 2 du même article. »;

8° L'article 28 est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 28. § 1er. En cas de coexistence d'orphelins de lits différents, la pension est répartie entre les groupes d'orphelins issus du même lit proportionnellement au nombre d'enfants constituant chaque groupe.

§ 2. En cas de coexistence d'un conjoint survivant et d'orphelins non issus du mariage de ce conjoint avec la victime, la pension est répartie en deux parts égales entre le conjoint survi-

vant d'une part et ces orphelins d'autre part, avec ensuite, s'il y a lieu, application du § 1er. »;

9° Dans l'article 29, alinéa 1er, les mots « A défaut de veuve » sont remplacés par les mots « A défaut de conjoint survivant. »;

10° L'article 34 est remplacé par la disposition suivante :

« Une pension peut être octroyée au conjoint, aux enfants et aux ascendants des personnes susceptibles de bénéficier du titre Ier et qui ont fait l'objet d'un jugement de déclaration d'absence. »

Eventuellement, il est mis fin au paiement de la pension à partir du premier jour du trimestre civil suivant la date à laquelle l'absent reparaît ou à laquelle son existence est prouvée. Dans ce cas, le paiement de la pension qui avait été suspendu par suite de l'absence, est repris à cette même date, sans rappel pour les termes échus. »;

11° L'article 36, alinéa 4, est remplacé par la disposition suivante :

« Il en sera de même lorsqu'une pension d'orphelin succède à une pension de conjoint survivant. »;

12° L'article 36, alinéa 5, est abrogé;

13° L'article 50 est remplacé par la disposition suivante :

« Les étrangers admis à servir à ce titre dans l'armée belge ainsi que leurs ayants droit peuvent obtenir une pension de réparation aux conditions prévues par la présente loi. »;

14° L'article 51, § 3, est abrogé;

15° L'article 52, § 2, est abrogé;

16° Dans l'article 53, il est apporté les modifications suivantes :

a) Le § 1er est complété comme suit :

« d) Pendant la durée d'une déchéance de l'autorité parentale, s'il s'agit d'une pension découlant de l'application du titre II. »;

b) Le § 2 est remplacé par la disposition suivante :

« § 2. Sont déchus du droit aux pensions de réparation, les étrangers ou leurs ayants droit admis au bénéfice des dispositions des articles 50 et 51, et qui, postérieurement à l'octroi de la pension, acquièrent volontairement ou obtiennent une nationalité autre que la nationalité belge. »;

c) Dans le § 3, les mots « ou suspendus » sont supprimés;

d) Le § 4 est remplacé par la disposition suivante :

« § 4. Sont considérés comme orphelins de père et de mère, les orphelins de père ou de mère dont l'auteur resté en vie vient à perdre son droit à pension en raison des dispositions des §§ 2 ou 3. Il en est de même en cas d'application de l'article 54, § 3 et, pendant la durée de la suspension, en cas d'application du § 1er du présent article. »;

17° Dans l'article 54, § 3, alinéa 1er, les mots « de veuve ou de la pension d'ascendants » sont remplacés par les mots « prévue au titre II »;

18° Dans l'article 55 sont apportées les modifications suivantes :

a) Dans le § 1er, alinéa 2, c, le mot « 218 » est remplacé par le mot « 221 »;

b) Le § 2 est remplacé par la disposition suivante :

« § 2. L'extinction ou la perte des droits à une pension dans le chef d'un conjoint survivant, d'un orphelin ou d'un ascendant, ne peut ouvrir des droits à une pension d'ascendant en faveur d'une autre personne. »;

c) Il est ajouté les §§ 3 et 4, rédigés comme suit :

« § 3. Il ne peut être accordé qu'une seule pension de veuve au titre de la présente loi ou de celles qui ont trait aux réparations allouées aux victimes civiles de la guerre, la pension la plus élevée étant seule attribuée. »

« § 4. Sans préjudice à l'application de l'article 49, aucune pension ne peut être accordée à celui qui pour le même fait dommageable bénéficie d'une pension ou d'une allocation servie par un Etat ou un gouvernement étranger. »

Hoofdstuk V. — Invoering van een recht op weduwnaarspensioen

Art. 26. In de wetten op de vergoedingspensioenen, samengeordend op 5 oktober 1948, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het opschrift van deel A van titel II wordt vervangen door het volgende opschrift :

« Pensioenen aan de langstlevende echtgenoten »;

2° Artikel 21 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 21. De langstlevende echtgenoot van een persoon die het voordeel van titel I kan genieten, kan aanspraak maken op een pensioen op voorwaarde dat hun huwelijk dagtekent van vóór het aan de dienst of de geleverde prestaties te wijten schadelijk feit en dat bevonden wordt dat het overlijden van de echtgenoot het rechtstreeks gevolg is van het aangevoerde schadelijk feit. »;

3° Artikel 23 wordt opgeheven;

4° Artikel 24 wordt gewijzigd als volgt :

a) In § 1, alsmede in § 2, worden de woorden « De vrouw » en « van haar echtgenoot » vervangen door respectievelijk de woorden « De persoon » en « van zijn echtgenoot »;

b) In § 2 worden de woorden « of een invaliditeitspensioen dat werd vastgesteld op een percentage dat geen 100 pct. bereikt ten gevolge van de verminderingen uitgevoerd bij toepassing van artikel 39, § 4, opgeheven bij de wet van 7 juli 1964, of van artikel 9, § 2, opgeheven bij de wet van 24 december 1968, » geschrapt;

c) Paragraaf 3, eerste lid, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De kinderen van de invalide verkrijgen bij diens overlijden de bij artikel 27, § 1, bepaalde voordelen. »;

d) In § 3, tweede lid, worden de woorden « bij artikel 21, laatste lid, en bij artikel 25 », vervangen door de woorden « bij artikel 27, § 2, tweede lid »;

e) Paragraaf 3, derde lid, en de §§ 4 en 6 worden opgeheven;

f) In § 5, a, alsmede in § 5, b, worden de woorden « tot de weduwe » vervangen door de woorden « tot de langstlevende echtgenoot »;

g) In § 5, a, worden de woorden — houder was van een pensioen vastgesteld op een invaliditeitspercentage dat, ten gevolge van verminderingen uitgevoerd bij toepassing van de in artikelen 9, § 2, of 39, § 4, opgeheven bepalingen, geen 100 pct. bereikte, » geschrapt.

5° Artikel 25 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 25. § 1. De uit de echt gescheiden echtgenoot, welke ook de wettelijke bepaling is op grond waarvan de echtscheiding uitgesproken werd, alsook de op eis van de overleden echtgenoot van tafel en bed gescheiden langstlevende echtgenoot, kan geen aanspraak maken op het bij deze titel voorziene pensioen. »

§ 2. De langstlevende echtgenoot die een nieuw huwelijk aangaat, verliest het genot van zijn pensioen vanaf de eerste dag van het kwartaal dat volgt op het nieuwe huwelijk.

Bij overlijden van de nieuwe echtgenoot en bij ontstentenis van een wees die recht heeft op pensioen, kan de betrokkene een pensioen bekomen waarvan het jaarlijks bedrag 45 776 frank bedraagt »;

6° Artikel 26 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 26. Indien zij vóór het schadelijk feit verwekt werden, kunnen de kinderen van de personen die het voordeel van titel I kunnen genieten, op de bij artikel 27 bepaalde voordelen aanspraak maken, op voorwaarde dat het overlijden van hun verwekker het rechtstreeks gevolg is van het aangevoerde schadelijk feit. »

7° In artikel 27 worden de §§ 1 en 2 vervangen door de volgende bepalingen :

« § 1. Indien hun de hoedanigheid van kind van een oorlogsslachtoffer wordt toegekend in uitvoering van artikel 26 en in

de bij artikel 46 bepaalde vormen, worden zij geacht de gestelde vereisten te vervullen opdat de artikelen 50bis en 56bis van de samengeoorden wetten betreffende de kinderbijslag voor werknemers op hen worden toegepast.

Indien zij anderzijds geen recht geven op het maximumbedrag van de kinderbijslag door deze wetten voor het eerste kind bepaald, zullen zij er door tussenkomst van de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers en ten laste van de Staat kunnen aanspraak op maken, of op het verschil, tot de leeftijd van 21 jaar.

Bovendien zal de voornoemde dienst bij elke maandelijks betaling, ten laste van de Staat, een som van 100 frank per kind toevoegen.

De leeftijdsgrens bepaald in het tweede lid, wordt op 25 jaar gebracht ten gunste van de wezen die lessen volgen onder de voorwaarden bepaald voor de toekenning van kinderbijslag aan de werknemers. »

« § 2. Zijn zij volle wezen, dan verkrijgen de bij artikel 26 bedoelde kinderen, samen en onverminderd de bij § 1 bepaalde kinderbijslag, een pensioen waarvan het bedrag vastgesteld wordt overeenkomstig de voorschriften van artikel 22. Dit pensioen wordt uitgekeerd tot het jongste van de kinderen de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt.

Wordt gelijkgesteld met een volle wees :

— De moederloze wees wiens afstamming van vaderszijde niet bewezen is;

— De vaderloze wees wiens afstamming van moederszijde niet bewezen is;

— De halve wees wiens verwekker die nog in leven is, geen aanspraak kan maken op het pensioen in toepassing van de bepalingen van artikel 25, § 1, of het genot van zijn pensioen verliest krachtens § 2 van hetzelfde artikel. »;

8° Artikel 28 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 28. § 1. Wanneer er wezen uit verschillende huwelijken bestaan, wordt het pensioen verdeeld onder de groepen van wezen uit hetzelfde huwelijk, evenredig met het aantal kinderen waaruit iedere groep bestaat.

§ 2. Zo er een langstlevende echtgenoot en niet uit het huwelijk van deze echtgenoot met het slachtoffer gesproten wezen zijn, wordt het pensioen in twee gelijke delen verdeeld tussen de langstlevende echtgenoot enerzijds en deze wezen anderzijds, met vervolgens, in voorkomend geval, toepassing van § 1. »;

9° In artikel 29, eerste lid, worden de woorden « Bij ontstentenis van weduwe » vervangen door de woorden « Bij ontstentenis van langstlevende echtgenoot. »;

10° Artikel 34 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Een pensioen kan worden toegekend aan de echtgenoot, de kinderen en de ascendenten van de personen die het voordeel van titel I kunnen genieten en ten aanzien van wie een vonnis van verklaring van afwezigheid werd uitgesproken.

Eventueel wordt er een einde gesteld aan de uitbetaling van het pensioen vanaf de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op de datum waarop de afwezige terugkomt of waarop het bewijs van zijn bestaan geleverd wordt. In dit geval wordt de uitbetaling van het pensioen, die ingevolge de afwezigheid werd geschorst, op diezelfde datum hervat zonder navordering van de vervallen termijnen. »;

11° Artikel 36, vierde lid, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Hetzelfde geldt wanneer een wezenpensioen volgt op een pensioen van langstlevende echtgenoot. »;

12° Artikel 36, vijfde lid, wordt opgeheven;

13° Artikel 50 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De vreemdelingen aan wie toegelaten werd in die hoedanigheid bij het Belgisch leger te dienen, alsmede hun rechthebbenden, kunnen een vergoedingspensioen bekomen onder de bij deze wet gestelde voorwaarden. »;

14° Artikel 51, § 3, wordt opgeheven;

15° Artikel 52, § 2, wordt opgeheven;

16° In artikel 53 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) Paragraaf 1 wordt aangevuld als volgt :

« d) Tijdens de duur van een ontzetting uit de ouderlijke macht, indien het een pensioen betreft dat voortvloeit uit de toepassing van titel II. »;

b) Paragraaf 2 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 2. Zijn van het recht op de vergoedingspensioenen vervallen, de vreemdelingen of hun rechthebbenden aan wie het voordeel van de bepalingen van de artikelen 50 en 51 verleend werd en die na de toekenning van het pensioen een andere nationaliteit dan de Belgische bekomen of zulke nationaliteit vrijwillig verwerven. »;

c) In § 3 worden de woorden « geschorst worden of » geschrapt;

d) Paragraaf 4 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 4. Worden beschouwd als volle wezen, de halve wezen wier verwekker die nog in leven is, zijn recht op het pensioen verliest ingevolge de bepalingen van § 2 of § 3. Hetzelfde geldt bij toepassing van artikel 54, § 3 en, tijdens de duur van de schorsing, bij toepassing van § 1 van dit artikel. »;

17° In artikel 54, § 3, eerste lid, worden de woorden « van het weduwen- of ascendentenpensioen » vervangen door de woorden « van het bij titel II bepaalde pensioen »;

18° In artikel 55 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) In § 1, tweede lid, c, wordt het woord « 218 » vervangen door het woord « 221 »;

b) Paragraaf 2 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 2. Het verval of het verlies van de rechten op een pensioen in hoofde van een langstlevende echtgenoot, een wees of een ascendent, kan geen rechten openen op een ascendentenpensioen ten gunste van een andere persoon. »;

c) Een § 3 en een § 4 worden ingevoegd, luidend als volgt :

« § 3. Er mag slechts een enkel weduwenpensioen worden toegekend krachtens deze wet of die welke betrekking hebben op de vergoedingen toegekend aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers, waarbij alleen het hoogste pensioen wordt toegekend.

§ 4. Onverminderd de toepassing van artikel 49, mag geen pensioen worden toegekend aan degene die voor hetzelfde schadelijke feit een pensioen of een toelage, uitbetaald door een vreemde Staat of regering, geniet. »

— Adopté.

Aangeromen.

Art. 27. Les modifications suivantes sont apportées à la loi du 4 juin 1982 réformant le régime de pension des veuves de guerre :

1° Dans l'article 1er, au § 1er, ainsi qu'au § 2, les mots « les veuves et orphelins » sont remplacés par les mots « les conjoints survivants et les orphelins »;

2° Dans l'article 2, les mots « La veuve » et « le mari » sont remplacés respectivement par les mots « Le conjoint survivant » et « l'autre conjoint »;

3° L'article 3 est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 3. Le conjoint divorcé, quelle que soit la disposition légale sur la base de laquelle son divorce a été prononcé, ainsi que le conjoint survivant séparé de corps à la requête du conjoint décédé, ne peut prétendre à la pension.

Le remariage du conjoint survivant entraîne pour ce dernier la perte définitive de ses droits à pension. »;

4° Dans l'article 4, § 1er, les mots « légitimes, légitimés ou naturels reconnus » sont supprimés;

5° Dans l'article 4, les §§ 2 et 3, sont remplacés respectivement par les dispositions suivantes :

«§ 2. Pour l'application de la présente loi, est considéré comme orphelin de père et de mère:

a) L'orphelin de mère dont la filiation paternelle n'est pas établie;

b) L'orphelin de père dont la filiation maternelle n'est pas établie;

c) L'orphelin de père ou de mère lorsque, compte tenu des dispositions des articles 3 ou 6, le père ou la mère resté en vie n'a pas droit à la pension ou vient à perdre ce droit.»

«§ 3. Aucune pension d'orphelin ne peut être octroyée tant que des droits à pension existent en faveur d'un conjoint survivant.»;

6° L'article 5, alinéa 1er, est remplacé par la disposition suivante:

«La pension peut être octroyée au conjoint ou aux enfants d'une personne susceptible d'ouvrir des droits à pension et qui a fait l'objet d'un jugement de déclaration d'absence.»;

7° L'article 12 est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 12. La pension prend cours:

a) Le premier jour du trimestre civil suivant, selon le cas, le décès de l'invalidé ou le décès du conjoint survivant, pour autant que la demande soit introduite avant l'expiration du troisième mois suivant celui du décès;

b) Le premier jour du mois au cours duquel la demande a été introduite dans tous les autres cas; toutefois, lorsqu'un conjoint survivant vient à perdre ses droits à pension par application des articles 3, alinéa 2, ou 6, la pension de l'orphelin prend cours au plus tôt le premier jour du trimestre civil suivant celui durant lequel la pension du conjoint survivant a cessé d'être due.»;

8° Dans l'article 14, § 1er, alinéa 1er, les mots «pension de veuve» sont remplacés par les mots «pension de veuf, de veuve»;

9° Dans l'article 14, § 2, les mots «la veuve» sont remplacés par les mots «le conjoint»;

10° Dans l'article 15, § 3, les mots «Les veuves» et «des veuves non remariées» sont remplacés respectivement par les mots «Les conjoints» et «des conjoints non remariés».

Art. 27. In de wet van 4 juni 1982 tot wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In artikel 1, in § 1 alsmede in § 2, worden de woorden «de weduwen en wezen» vervangen door de woorden «de langstlevende echtgenoten en de wezen»;

2° In artikel 2 worden de woorden «De weduwe» en «de echtgenoot» respectievelijk vervangen door de woorden «De langstlevende echtgenoot» en «de andere echtgenoot»;

3° Artikel 3 wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 3. De uit de echt gescheiden echtgenoot, welke ook de wettelijke bepaling is op grond waarvan de echtscheiding uitgesproken werd, alsook de op eis van de overleden echtgenoot van tafel en bed gescheiden langstlevende echtgenoot, kan geen aanspraak maken op het pensioen.

Een nieuw huwelijk van de langstlevende echtgenoot brengt voor deze laatste het definitief verlies met zich van zijn pensioen-rechten.»;

4° In artikel 4, § 1, worden de woorden «wettige, gewettigde of erkende natuurlijke» geschrapt;

5° In artikel 4 worden de §§ 2 en 3 vervangen door de volgende bepalingen:

«§ 2. Wordt, voor de toepassing van deze wet, als volle wees beschouwd:

a) De moederloze wees wiens afstamming van vaderszijde niet bewezen is;

b) De vaderloze wees wiens afstamming van moederszijde niet bewezen is;

c) De halve wees wiens vader of moeder die nog in leven is, geen recht op het pensioen heeft of dit recht verliest ingevolge de bepalingen van de artikelen 3 of 6.»

«§ 3. Geen wezenpensioen mag worden toegekend zolang er pensioenrechten ten gunste van een langstlevende echtgenoot bestaan.»;

6° Artikel 5, eerste lid, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Het pensioen kan worden toegekend aan de echtgenoot of aan de kinderen van een persoon die pensioenrechten kan openen en ten aanzien van wie een vonnis van verklaring van afwezigheid werd uitgesproken.»

7° Artikel 12 wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 12. Het pensioen gaat in:

a) Op de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend, naargelang van het geval, op het overlijden van de invalide of het overlijden van de langstlevende echtgenoot, voor zover de aanvraag vóór het einde van de derde maand volgend op die van het overlijden ingediend wordt;

b) Op de eerste dag van de maand waarin de aanvraag werd ingediend, in alle andere gevallen; wanneer een langstlevende echtgenoot zijn rechten op pensioen verliest in toepassing van de artikelen 3, tweede lid, of 6, gaat het wezenpensioen evenwel ten vroegste in op de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op dat tijdens hetwelk het pensioen van de langstlevende echtgenoot niet meer verschuldigd is.»;

8° In artikel 14, § 1, eerste lid, worden de woorden «weduwe-of wezenpensioen» vervangen door de woorden «weduwnaars-, weduwen- of wezenpensioen»;

9° In artikel 14, § 2, wordt het woord «weduwe» vervangen door het woord «echtgenoot»;

10° In artikel 15, § 3, worden de woorden «De weduwen» en «van de niet-hertrouwde weduwen» vervangen door respectievelijk de woorden «De echtgenoten» en «van de niet-hertrouwde echtgenoten».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 28. Les modifications suivantes sont apportées à la loi du 8 juillet 1970 créant de nouveaux avantages en faveur des victimes du devoir militaire ou d'un devoir assimilé:

1° L'article 42 est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 42. § 1er. Pour autant qu'ils soient orphelins de père et de mère, peuvent prétendre à une rente les enfants des personnes qui remplissent les conditions exigées à l'article 39 dans le chef du mari pour ouvrir un droit à la rente au profit de la veuve.

§ 2. Pour l'application du présent article, sont considérés:

1) Comme orphelins de père: les enfants dont la filiation paternelle n'est pas établie;

2) Comme orphelins de mère:

a) Les enfants dont la filiation maternelle n'est pas établie;

b) Les enfants dont la mère, en raison des dispositions des articles 41 ou 50, n'a pas ou n'a plus droit à la rente.

§ 3. Aucune rente d'orphelin ne peut être octroyée tant que des droits à rente existent en faveur d'une veuve.

§ 4. Aucun droit n'est ouvert aux enfants dont la mère ne peut prétendre à la rente parce que son mariage a été contracté postérieurement aux dates fixées à l'article 40, 2°.»;

2° L'article 43 est abrogé;

3° Dans l'article 44, §§ 1er et 2, les mots «légitimes, légitimés ou naturels sont reconnus» sont supprimés;

4° L'article 45, § 2, est abrogé.

Art. 28. In de wet van 8 juli 1970 tot instelling van nieuwe voordelen ten behoeve van de slachtoffers van de militaire plicht of van een daarmee gelijkgestelde plicht worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Artikel 42 wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 42. § 1. Kunnen aanspraak maken op een rente, voor zover ze volle wezen zijn, de kinderen van de personen die de voorwaarden vervullen welke door artikel 39 in hoofde van de echtgenoot worden gesteld voor de opening van het recht op de rente ten voordele van de weduwe.

§ 2. Voor de toepassing van dit artikel, worden beschouwd:

1) Als vaderloze wezen: de kinderen wier afstamming van vaderszijde niet bewezen is;

2) Als moederloze wezen:

a) De kinderen wier afstamming van moederszijde niet bewezen is;

b) De kinderen wier moeder, ingevolge de bepalingen van de artikelen 41 of 50, geen recht op de rente heeft of er geen recht meer op heeft.

§ 3. Geen wezenrente mag worden toegekend zolang er rechten op een rente ten gunste van een weduwe bestaan.

§ 4. Geen recht wordt geopend voor de kinderen wier moeder geen aanspraak op de rente kan maken omdat haar huwelijk na de in artikel 40, 2°, vastgestelde data werd aangegaan.»

2° Artikel 43 wordt opgeheven;

3° In artikel 44, §§ 1 en 2, worden de woorden « wettige, gewettigde of erkende natuurlijke » geschrapt;

4° Artikel 45, § 2, wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 29. Les veufs des militaires victimes d'un fait dommageable survenu en temps de paix obtiennent les mêmes taux de pension que ceux prévus pour les veuves par l'article 55, §§ 2 et 3, de la loi du 8 juillet 1970 créant de nouveaux avantages en faveur des victimes du devoir militaire ou d'un devoir assimilé.

Art. 29. De weduwnaars van de militairen die slachtoffer zijn van een schadelijk feit dat zich in vredetijd heeft voorgedaan, bekomen dezelfde pensioenbedragen als die bepaald voor de weduwen bij artikel 55, §§ 2 en 3, van de wet van 8 juli 1970 tot instelling van nieuwe voordelen ten behoeve van de slachtoffers van de militaire plicht of van een daarmee gelijkgestelde plicht.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 30. § 1er. Les articles 26 à 29 entrent en vigueur le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*. Toutefois, aucun droit à pension de veuf n'est ouvert lorsque le décès de l'épouse se situe avant cette date.

§ 2. L'application des modifications apportées par les articles 26 et 28 ne peut avoir pour effet de réduire ou de supprimer une pension ou une rente déjà accordée.

Art. 30. § 1. De artikelen 26 tot 29 treden in werking de eerste dag van de maand volgend op die gedurende welke deze wet in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt. Wanneer het overlijden van de echtgenote zich vóór deze datum heeft voorgedaan, wordt evenwel geen recht op weduwnaarspensioen geopend.

§ 2. De toepassing van de bij de artikelen 26 tot 28 aangebrachte wijzigingen mag niet tot gevolg hebben dat een reeds toegekend pensioen of toegekende rente verminderd of afgeschaft wordt.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre VI. — Dispositions diverses

Art. 31. § 1er. Dans l'article 1er des lois sur les pensions de réparation, coordonnées le 5 octobre 1948, les alinéas 5 à 7 sont remplacés par les dispositions suivantes:

« Toutes les pensions et indemnités accordées en exécution de la présente loi constituent une réparation forfaitaire couvrant l'intégralité du préjudice corporel, qu'il soit matériel ou moral. L'octroi de la pension exclut l'attribution ultérieure pour le même fait dommageable d'une indemnisation à charge du Trésor public qui résulterait de l'application des articles 1382 et suivants du Code civil; si une telle indemnisation a déjà été accordée, elle vient en déduction du montant de la pension et des indemnités. Ces dispositions couvrent la responsabilité de l'organe de l'Etat, agent matériel de l'accident qui a donné lieu à l'octroi de la pension.

Vient également en déduction de la pension et des indemnités, toute indemnisation accordée pour le même fait dommageable soit par l'Office de sécurité sociale d'outre-mer lorsqu'elle constitue la contrepartie de primes d'assurances supportées directement ou indirectement par le Trésor, soit par une organisation internationale ou supranationale.

Le Roi détermine les modalités selon lesquelles les déductions prévues aux alinéas 5 et 6 doivent être opérées.»

§ 2. L'article 45, § 1er, alinéa 1er, des mêmes lois coordonnées est complété comme suit:

« Toutefois, si les titres à réparation ne paraissent pas établis, la demande est transmise directement à la Commission des pensions de réparation et ensuite, s'il y a lieu, à l'Office médico-légal.»

§ 3. Les §§ 1er et 2 entrent en vigueur le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

Les modifications apportées par le § 1er s'appliquent s'il y a lieu aux pensions en cours à la date précitée.

Hoofdstuk VI. — Diverse bepalingen

Art. 31. § 1. In artikel 1 van de wetten op de vergoedingspensioenen, samengeordend op 5 oktober 1948, worden de leden 5 tot 7 vervangen door de volgende bepalingen:

« Al de krachtens deze wet toegekende pensioenen en vergoedingen vormen een forfaitaire vergoeding die de lichamelijke schade, zowel de materiële als de morele, volledig dekt. De toekenning van het pensioen sluit de latere toekenning uit, voor hetzelfde schadelijk feit, van een vergoeding ten laste van de Openbare Schatkist die zou voortvloeien uit de toepassing van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek; indien een dergelijke vergoeding reeds werd toegekend, wordt zij in mindering gebracht van het bedrag van het pensioen en van de vergoedingen. Deze bepalingen dekken de verantwoordelijkheid van het Staatsorgaan, materieel verwekker van het ongeval dat aanleiding gegeven heeft tot de toekenning van het pensioen.

Komt eveneens in mindering van het pensioen en de vergoedingen, elke vergoeding voor hetzelfde schadelijk feit toegekend hetzij door de Dienst voor de overzeese sociale zekerheid als tegenprestatie voor verzekeringspremies die rechtstreeks of onrechtstreeks door de Schatkist gedragen worden, hetzij door een internationale of supranationale instelling.

De Koning bepaalt de modaliteiten volgens welke de in de leden 5 en 6 bedoelde verminderingen moeten worden verricht.»

§ 2. Artikel 45, § 1, eerste lid, van dezelfde samengeordende wetten wordt aangevuld als volgt:

« Zo het recht op vergoeding niet vastgesteld schijnt, wordt de aanvraag rechtstreeks overgemaakt aan de Commissie voor vergoedingspensioenen en vervolgens, indien er reden toe is, aan de Gerechtelijk-Geneeskundige Dienst.»

§ 3. De §§ 1 en 2 treden in werking de eerste dag van de maand volgend op die gedurende welke deze wet in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

De door § 1 aangebrachte wijzigingen worden in voorkomend geval toegepast op de op de voornoemde datum lopende pensioenen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 32. Pour l'application de l'article 1er, c, de la loi du 6 février 1970 relative à la prescription des créances à charge ou au profit de l'Etat et des provinces, les créances résultant des décisions d'octroi ou de revision prises en matière de pensions de réparation sont censées être nées durant l'année civile à laquelle elles se rapportent.

Art. 32. Voor de toepassing van artikel 1, c, van de wet van 6 februari 1970 betreffende de verjaring van schuldvorderingen ten laste of ten voordele van de Staat en de provinciën, worden de schuldvorderingen die voortvloeien uit de beslissingen tot toekenning of herziening inzake vergoedingspensioenen geacht te zijn ontstaan gedurende het kalenderjaar waarop ze betrekking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 33. L'article 32 s'applique aux arriérés de pension résultant des décisions rendues à partir de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Art. 33. Artikel 32 is van toepassing op de pensioenachterstallen die voortvloeien uit de beslissingen genomen vanaf de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 34. Les demandes tendant à obtenir le bénéfice de l'article 13 de la loi du 30 juin 1983 complétant la législation relative aux pensions et rentes allouées aux victimes de la guerre, ne sont plus recevables à partir du premier jour du sixième mois qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

Art. 34. De aanvragen tot het bekomen van het voordeel van artikel 13 van de wet van 30 juni 1983 tot aanvulling van de wetgeving betreffende de aan de oorlogsslachtoffers toegekende pensioenen en renten zijn niet meer ontvankelijk vanaf de eerste dag van de zesde maand volgend op die gedurende welke deze wet in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

Titre II. — Mesures concernant les victimes civiles des deux guerres

Chapitre 1er. — Modifications aux lois relatives aux victimes civiles de la guerre 1914-1918 et à leurs ayants droit

Art. 35. § 1er. A l'article 2bis des lois sur les réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre coordonnées le 19 août 1921 sont apportées les modifications suivantes :

1° Le § 1er est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. Selon les tableaux ci-après et en raison d'un taux d'invalidité équivalent, les taux uniques des allocations des invalides visés par l'article 2, § 1er, alinéas 3 et 4, sont proportionnés aux taux uniques des pensions attribuées aux invalides bénéficiaires des lois sur les pensions de réparation coordonnées le 5 octobre 1948, en exécution de l'article 10, § 2, des mêmes lois coordonnées :

a) Quant aux invalides visés par l'article 2, § 1er, alinéa 3 :

Taux d'invalidité	Victimes civiles dont le dommage est la conséquence d'un acte patriotique	Autres victimes civiles
	Périodes et proportions	Périodes et proportions
	A partir du 1 ^{er} janvier 1990	A partir du 1 ^{er} avril 1982
10 à 100	95	80

b) Quant aux invalides visés par l'article 2, § 1er, alinéa 4 :

Taux d'invalidité	Victimes civiles dont le dommage est la conséquence d'un acte patriotique	Autres victimes civiles
	Périodes et proportions	Périodes et proportions
	A partir du 1 ^{er} avril 1982	A partir du 1 ^{er} avril 1982
10 à 100	100	90

2° Le § 3 est remplacé par la disposition suivante :

« § 3. Les taux uniques des allocations d'invalidité compris entre 10 et 95 p.c., ainsi calculés et arrondis au multiple de quatre immédiatement inférieur, sont toutefois majorés arithmétiquement d'un montant de pension correspondant à une invalidité supplémentaire de :

— 5 p.c. lorsque l'invalidité bénéficie d'une allocation fixée sur la base d'une invalidité de 95 p.c.;

— 10 p.c. si l'invalidité indemnisée est égale ou inférieure à 90 p.c.

L'alinéa précédent est d'application aux bénéficiaires visés au § 1er, b, du présent article.

Le ministre accorde d'office le pourcentage supplémentaire forfaitaire ci-dessus prévu. »

§ 2. Les modifications apportées par le § 1er, 1°, à l'article 2bis, § 1er, des lois coordonnées précitées entrent en vigueur le 1er janvier 1990. Toutefois, ces mêmes modifications sont d'application à concurrence de la moitié de cette augmentation pour la période comprise entre le 1er janvier et le 31 décembre 1989, les montants ainsi obtenus étant arrondis au multiple de quatre immédiatement inférieur.

Les modifications apportées par le § 1er, 2°, à l'article 2bis, § 3, des mêmes lois entrent en vigueur le 1er juillet 1989.

§ 3. Dans l'article 2bis, § 1er, précité, les mots « article 10, § 2 » sont remplacés, à partir du 1er janvier 1990, par les mots « article 11 ».

Titel II. — Maatregelen betreffende de burgerlijke slachtoffers van de beide oorlogen

Hoofdstuk I. — Wijzigingen in de wetten betreffende de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 en hun rechthebbenden

Art. 35. § 1. In artikel 2bis van de wetten op het herstel te verlenen aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers, gecoördineerd op 19 augustus 1921, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Paragraaf 1 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 1. Overeenkomstig de hiernavolgende tabellen worden, voor een gelijkwaardig invaliditeitspercentage, de enige bedragen van de uitkeringen aan invaliden bedoeld bij artikel 2, § 1, derde en vierde alinea, vastgesteld in evenredige verhouding tot de enige bedragen van de pensioenen toegekend aan de invaliden-gerechtigden van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen van 5 oktober 1948, ter uitvoering van artikel 10, § 2, van dezelfde gecoördineerde wetten :

a) Wat betreft de invaliden bedoeld in artikel 2, § 1, derde alinea :

Invaliditeitspercentage	Burgerlijke slachtoffers wier schade het gevolg is van een vaderlands- lievende daad	Andere burgerlijke slachtoffers
	Periodes en verhoudingen	Periodes en verhoudingen
	Vanaf 1 januari 1990	Vanaf 1 april 1982
10 tot 100	95	80

b) Wat betreft de invaliden bedoeld in artikel 2, § 1, vierde alinea :

Invaliditeitspercentage	Burgerlijke slachtoffers wier schade het gevolg is van een vaderlands- lievende daad	Andere burgerlijke slachtoffers
	Periodes en verhoudingen	Periodes en verhoudingen
	Vanaf 1 april 1982	Vanaf 1 april 1982
10 tot 100	100	90

2° Paragraaf 3 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 3. De enige bedragen van de invaliditeitsuitkeringen, begrepen tussen 10 en 95 pct., aldus berekend en afgerond op het onmiddellijk lager veelvoud van vier, worden evenwel rekenkundig verhoogd met een pensioenbedrag beantwoordend aan een bijkomende invaliditeit van :

— 5 pct. wanneer de invalide gerechtigd is op een uitkering, vastgesteld op basis van een invaliditeit van 95 pct.;

— 10 pct. wanneer de vergoede invaliditeit gelijk is aan of lager dan 90 pct.

Voorgaand lid is van toepassing op de gerechtigden bedoeld bij § 1, b, van dit artikel.

De minister kent ambtshalve het hierboven voorzien forfaitair bijkomend invaliditeitspercentage toe. »

§ 2. De wijzigingen aangebracht door § 1, 1°, in artikel 2bis, § 1, van de vernoemde gecoördineerde wetten, hebben uitwerking op 1 januari 1990. Dezelfde wijzigingen zijn evenwel ten bedrage van de helft van de verhoging van toepassing voor de periode begrepen tussen 1 januari en 31 december 1989; de aldus verkregen bedragen worden afgerond op het onmiddellijk lager veelvoud van vier.

De wijzigingen aangebracht door § 1, 2°, in artikel 2bis, § 3, van dezelfde wetten, treden in werking op 1 juli 1989.

§ 3. In vernoemd artikel 2bis, § 1, worden de woorden « artikel 10, § 2 », vanaf 1 januari 1990, vervangen door de woorden « artikel 11 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 36. § 1er. Dans l'article 5 des lois coordonnées du 19 août 1921 précitées, le § 3bis est remplacé par les dispositions suivantes :

« § 3bis. 1° Peuvent, selon les conditions et modalités fixées par le présent article 5, § 3bis, prétendre à allocation les conjoints survivants et orphelins se trouvant dans la situation suivante :

— Les conditions de l'article 5, § 2, 3°, des présentes lois coordonnées ne sont pas réalisées;

— Le fait dommageable ou le fait nouveau au sens de l'article 9, § 1er, des mêmes lois coordonnées est antérieur au 1er janvier 1983.

2° Ne sont pas applicables aux ayants droit visés au point 1° du présent article les dispositions visées à l'article 5, § 1er; § 2, 1°, 2°, 3°, alinéa 2, 4° et 5°; § 3; §§ 6 et 7; et à l'article 13, alinéas 7 et 8, desdites lois coordonnées.

Les autres articles des mêmes lois coordonnées tels qu'ils sont explicitement ou implicitement modifiés par le présent article, restent, s'il échet, applicables.

3° Le conjoint survivant obtient l'allocation prévue par le présent article pour autant :

a) Que le mariage ait duré dix ans au moins;

b) Que pour la période d'un an précédant son décès, l'autre conjoint ait été titulaire sans interruption, en qualité d'invalide sur la base de la présente loi, d'une allocation dont le taux est au moins égal à celui correspondant à un degré d'invalidité de 10 p.c. indemnisé en application de l'article 2, § 1er, alinéa 3, deuxième colonne, des présentes lois coordonnées.

4° Le conjoint divorcé, quelle que soit la disposition légale sur la base de laquelle son divorce a été prononcé, ainsi que le conjoint survivant séparé de corps à la requête du conjoint décédé ne peut prétendre à l'allocation.

Le conjoint survivant qui contracte un nouveau mariage perd définitivement ses droits à l'allocation.

5° Pour autant qu'ils soient orphelins de père et de mère, les enfants d'invalides visés ci-dessus, peuvent prétendre à l'allocation prévue par le présent article si l'invalide leur ouvrant le droit à l'allocation a satisfait aux conditions prévues au 3°, b.

L'allocation est accordée conjointement aux orphelins qui n'ont pas atteint l'âge de 21 ans et est payée jusqu'à ce que le plus jeune d'entre eux ait atteint cet âge.

La limite d'âge de 21 ans est portée à 25 ans en faveur des orphelins qui suivent des cours, effectuent un stage ou préparent un mémoire dans les conditions fixées pour l'octroi dans ces cas d'allocations familiales dans le régime des travailleurs salariés. Le bénéfice de cette dérogation doit être sollicité par l'intéressé dans les formes normalement prévues pour l'introduction des demandes; l'allocation résultant de cette dérogation prend cours selon les règles générales en vigueur en matière de prise de cours des allocations d'ayants droit.

Sont considérés comme orphelins de père et de mère pour l'application du présent article, les enfants dont le parent survivant vient à perdre son droit à allocation en raison des dispositions des points 2°, alinéa 2, ou 4°.

L'allocation visée à la présente disposition est répartie par parts égales entre tous les enfants ici visés pouvant prétendre à allocation.

Lorsqu'un conjoint survivant vient à perdre ses droits à l'allocation par application des points 2°, alinéa 2, ou 4° du présent article, l'allocation d'orphelin prend cours au premier jour du trimestre civil suivant celui au cours duquel l'allocation du conjoint survivant a cessé d'être due.

6° a) Le taux de la pension est fixé à un pourcentage du taux de l'allocation correspondant au degré d'invalidité qui, sur la base des présentes lois coordonnées, était indemnisé dans le chef de l'invalide à la date précédant d'un an celle de son décès. Ce pourcentage est le même que celui qui découle de l'application de l'article 7 de la loi du 4 juin 1982 réformant le régime de pension des veuves de guerre.

b) Pour l'application du point précédent 6°, a :

— Il est fait abstraction de toutes les indemnités afférentes à l'allocation d'invalidité;

— Si, pendant la période d'un an précédant le décès, le taux de la pension d'invalidité a subi une diminution du fait de l'établissement d'une échelle dégressive, c'est ce nouveau taux de pension d'invalidité qui est pris en considération pour le calcul de l'allocation d'avant droit.

7° Il ne peut être accordé qu'une seule pension de conjoint survivant ou d'orphelin au titre du présent article, des lois coordonnées sur les pensions militaires, des lois coordonnées sur les pensions de réparation, de la loi du 24 avril 1958, de la loi du 8 juillet 1970, de la loi du 9 mars 1953, de la loi du 15 mars 1954 relative au dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit ou de la loi du 6 juillet 1964 étendant l'application des lois relatives aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit, aux conséquences de certains faits survenus sur les territoires du Congo (Léopoldville), du Rwanda et du Burundi.

Le cas échéant, la pension la plus élevée est seule accordée.

Toutefois, une pension de conjoint survivant ou d'orphelin octroyée dans le cadre de l'application de l'article 17^{quater} de la loi du 15 mars 1954 relative aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 ou dans le cadre de l'application de la loi du 4 juin 1982 réformant le régime de pension des veuves de guerre, ne fait pas obstacle à l'octroi d'une allocation sur la base du présent article.

8° L'octroi d'une allocation en application du présent article, sans préjudice de l'application du point 5°, alinéa 6, de celui-ci, est soumis en matière de procédure et de dates de prise de cours aux mêmes règles que celles imposées en application de l'article 5, § 2, 3°, alinéa 1er, des présentes lois coordonnées.

Toutefois, en dérogation à ces règles, la décision en première instance peut être prise par le ministre. Dans ce cas, un recours éventuel de l'intéressé devant la Commission supérieure d'appel ne suspend pas l'exécution de la décision.

§ 2. Les modifications apportées par le § 1er entrent en vigueur le 1er juillet 1989. Toutefois, aucun droit à pension de veuf n'est ouvert lorsque le décès de l'épouse se situe avant le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

§ 3. Si le décès de la victime est antérieur au 1er janvier 1973, la demande d'allocation donnant lieu à l'octroi du bénéfice du § 1er a effet le 1er juillet 1989 pour autant qu'elle soit introduite avant l'expiration du troisième mois suivant celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

Art. 36. § 1. In artikel 5 van de vernoemde gecoördineerde wetten van 19 augustus 1921, wordt § 3bis vervangen door de volgende bepalingen:

« § 3bis. 1° Onder de voorwaarden en op de wijze als bepaald bij dit artikel 5, § 3bis, kunnen de overlevende echtgenoten en wezen die zich in de volgende toestand bevinden aanspraak maken op uitkering:

— Aan de vereisten gesteld bij artikel 5, § 2, 3°, van deze gecoördineerde wetten wordt niet voldaan;

— Het schadelijk feit of het nieuwe feit in de zin van artikel 9, § 1, van dezelfde gecoördineerde wetten dagtekent van vóór 1 januari 1983.

2° De bepalingen bedoeld bij artikel 5, § 1; § 2, 1°, 2°, 3°, tweede alinea, 4° en 5°; § 3; § 6 en § 7; en bij artikel 13, zevende en achtste alinea, van voornoemde gecoördineerde wetten zijn niet van toepassing op de rechthebbenden bedoeld in punt 1° van dit artikel.

De andere artikelen van dezelfde gecoördineerde wetten zoals zij uitdrukkelijk of stilzwijgend zijn gewijzigd bij dit artikel blijven, wanneer daartoe aanleiding bestaat, van toepassing.

3° De overlevende echtgenoot verkrijgt de uitkering waarin bij dit artikel wordt voorzien voor zover:

a) Het huwelijk ten minste tien jaar geduurd heeft;

b) De andere echtgenoot tijdens de periode van één jaar vóór zijn overlijden zonder onderbreking krachtens deze wet houder is geweest als oorlogsinvalide van een uitkering waarvan het bedrag minstens gelijk is aan dat overeenstemmend met een

invaliditeitspercentage van 10 pct. vergoed in toepassing van artikel 2, § 1, derde alinea, tweede kolom, van deze gecoördineerde wetten.

4° De gescheiden echtgenoot, welke ook de wettelijke bepaling is op basis waarvan de echtscheiding werd uitgesproken, alsook de op eis van de overleden echtgenoot van tafel en bed gescheiden overlevende echtgenoot, kunnen geen aanspraak maken op de uitkering voorzien door deze titel.

De overlevende echtgenoot die een nieuw huwelijk aangaat verliest definitief zijn uitkeringsrechten.

5° Voor zover zij vader- en moederloze wezen zijn, kunnen de kinderen van de hierboven bedoelde invaliden aanspraak maken op de bij dit artikel voorziene uitkering, indien de invalide die voor hen het recht op de uitkering opent, aan de in punt 3°, b, gestelde voorwaarden heeft voldaan.

De uitkering wordt gezamenlijk toegekend aan de wezen die de leeftijd van 21 jaar niet bereikt hebben en wordt uitbetaald tot de jongste van hen deze leeftijd bereikt heeft.

De leeftijdsgrens van 21 jaar wordt op 25 jaar gebracht ten behoeve van de wezen die onderwijs volgen, een stage doorlopen of een verhandeling voorbereiden onder de voorwaarden vastgesteld voor de toekenning van kinderbijslag in deze gevallen in de werknemersregeling. Het genot van die afwijking moet worden aangevraagd door de belanghebbende in de vormen normaal voorgeschreven voor het indienen van de aanvragen; de uitkering voortvloeiend uit die afwijking gaat in volgens de algemene regels van kracht inzake ingang van de rechthebbendenuitkeringen.

Voor de toepassing van dit artikel worden als vader- en moederloze wezen beschouwd, de kinderen wier overlevende ouder zijn recht op uitkering krachtens het bepaalde bij punten 2°, tweede alinea, of 4°, komt te verliezen.

De in dit punt bedoelde uitkering wordt verdeeld in gelijke delen onder alle hier bedoelde kinderen die aanspraak op uitkering kunnen maken.

Wanneer een overlevende echtgenoot zijn uitkeringsrechten verliest met toepassing van de punten 2°, tweede alinea, of 4°, van dit artikel gaat de wezenuitkering in vanaf de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op dat waarin de uitkering van de overlevende echtgenoot niet meer verschuldigd is.

6° a) Het bedrag van het pensioen wordt vastgesteld op een percentage van het bedrag van de uitkering overeenstemmend met de invaliditeitsgraad uit hoofde waarvan de invalide op grond van deze gecoördineerde wetten vergoed werd op de datum van één jaar vóór die van zijn overlijden. Dit percentage is hetzelfde als datgene voortvloeiend uit de toepassing van artikel 7 van de wet van 4 juni 1982 tot wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen.

b) Voor de toepassing van het voorgaande punt 6°, a:

— Wordt geen rekening gehouden met alle vergoedingen behorend tot de invaliditeitsuitkering;

— Indien, gedurende de periode van één jaar vóór het overlijden, het bedrag van het invaliditeitspensioen verminderd werd wegens de vaststelling van een afdalende schaal, wordt dit nieuwe bedrag van het invaliditeitspensioen in aanmerking genomen voor de berekening van de uitkering van rechthebbende.

7° Er kan slechts één enkele uitkering aan de overlevende echtgenoot of de wezen worden toegekend op grond van dit artikel, van de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen, van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen, van de wet van 24 april 1958, van de wet van 8 juli 1970, van de wet van 9 maart 1953, van de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstellpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers of van de wet van 6 juli 1964 waarbij de toepassing van de wetten betreffende de herstellpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden wordt uitgebreid tot de gevolgen van sommige feiten die zich hebben

voorgedaan op het grondgebied van Kongo (Leopoldstad), van Rwanda of van Boeroendi.

Bij voorkomend geval wordt enkel het hoogste pensioen toegekend.

Een pensioen toegekend aan de overlevende echtgenoot of de wezen in het raam van de toepassing van artikel 17^{quater} van de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstellpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 of nog in het raam van de toepassing van de wet van 4 juni 1982 tot wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen belet evenwel niet de toekenning van een uitkering op grond van dit artikel.

8° Onverminderd de toepassing van punt 5°, zesde alinea, van dit artikel, wordt de toekenning van een uitkering bij toepassing van dit artikel, inzake procedure en ingangsdata onderworpen aan dezelfde regelen als die voorgeschreven bij toepassing van het artikel 5, § 2, 3°, eerste alinea, van deze gecoördineerde wetten.

In afwijking van deze regelen kan de beslissing van eerste aanleg evenwel door de minister worden genomen. In dat geval schorst een eventueel beroep van de belanghebbende voor de Hogere Commissie van beroep de tenuitvoerlegging van de beslissing niet. »

§ 2. De wijzigingen aangebracht door § 1 treden in werking op 1 juli 1989. Er kan evenwel geen recht op weduwnaarspensioen ontstaan wanneer het overlijden van de echtgenote plaatsvindt vóór de eerste dag van de maand volgend op deze tijdens dewelke onderhavige wet wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

§ 3. Als het overlijden van het slachtoffer van vóór 1 januari 1973 dateert, heeft de aanvraag tot uitkering die de toekenning van het voordeel van § 1 tot gevolg heeft, uitwerking op 1 juli 1989 wanneer ze werd ingediend binnen de drie maanden volgend op deze tijdens dewelke onderhavige wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre II. — Modifications aux lois relatives aux victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit

Art. 37. § 1er. Dans l'article 6, § 3, de la loi du 15 mars 1954 relative aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit, l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 4 et 5 :

« La même pension est également de règle à l'égard des marins de la marine marchande ayant participé activement à la guerre 1940-1945 en assurant la logistique des armées alliées, et non bénéficiaires des lois sur les pensions de réparation coordonnées le 5 octobre 1948. »

§ 2. La modification prévue au § 1er entre en vigueur le 1er janvier 1989.

Hoofdstuk II. — Wijzigingen in de wetten betreffende de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden

Art. 37. § 1. In artikel 6, § 3, van de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstellpensioenen van burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden wordt tussen de alinea's 4 en 5 de volgende alinea ingevoegd :

« Hetzelfde pensioen geldt ook voor de zeelieden van de koopvaardij, die actief aan de oorlog 1940-1945 hebben deelgenomen door de logistiek van de geallieerde legers te verzekeren en op wie de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen van 5 oktober 1948 niet toepasselijk zijn. »

§ 2. De wijziging voorzien in § 1 treedt in werking op 1 januari 1989.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 38. § 1er. L'article 6bis de la même loi du 15 mars 1954 précitée, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 6bis. § 1er. Selon les tableaux ci-après et en raison d'un taux d'invalidité équivalent, les taux uniques des pensions des invalides visés par l'article 6, sont proportionnés aux taux uniques des pensions attribuées aux invalides bénéficiaires des lois sur les pensions de réparation coordonnées le 5 octobre 1948, en exécution de l'article 10, § 2, des mêmes lois coordonnées.

Il n'est pas tenu compte de l'article 1er, § 2, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1954 modifiant les mêmes lois coordonnées pour l'application du présent article.

a) Quant aux invalides visés à l'article 6, § 1er :

Périodes et proportions

Taux d'invalidité : 10 à 100.

A partir du 1er avril 1982 : 80.

b) Quant aux invalides visés à l'article 6, § 2 :

Périodes et proportions

Taux d'invalidité : 10 à 100.

A partir du 1er avril 1982 : 90.

c) Quant aux invalides visés à l'article 6, § 3 :

Périodes et proportions

Taux d'invalidité : 10 à 100.

A partir du 1er janvier 1990 : 95.

d) Quant aux invalides visés à l'article 6, § 3bis :

Périodes et proportions

Taux d'invalidité : 10 à 100.

A partir du 1er avril 1982 : 100.

e) Quant aux invalides visés à l'article 6, § 1er, qui ont été déportés pour le travail obligatoire :

1° Si le fait dommageable a été causé par cette déportation ;

2° Et si, en raison de cette déportation, la qualité de déporté pour le travail obligatoire leur a été reconnue par les autorités visées au premier alinéa de l'article 4 :

Périodes et proportions

Taux d'invalidité : 10 à 100.

A partir du 1er janvier 1990 : 90.

f) Quant aux invalides visés à l'article 6, § 2, qui ont été déportés pour le travail obligatoire au sens visé à la rubrique e du présent article :

Périodes et proportions

Taux d'invalidité : 10 à 100.

A partir du 1er janvier 1990 : 98.

Sans préjudice de l'application du dernier alinéa de l'article 6, § 3, de la présente loi, lorsque le dommage consiste en infirmités multiples dont l'une est la conséquence en tout ou en partie du fait dommageable visé aux rubriques e et f du présent article, le dommage est censé, en vue du calcul de la pension, être tout entier la conséquence de ce fait dommageable.

§ 2. Lorsque les bénéficiaires sont des invalides tombant sous l'application de l'article 6bis, § 1er, b, d et f, les taux uniques des pensions d'invalidité compris entre 10 et 95 p.c. ainsi calculés et arrondis au multiple de quatre immédiatement inférieur, sont toutefois majorés arithmétiquement d'un montant de pension correspondant à une invalidité supplémentaire de :

— 5 p.c. lorsque l'invalidité est bénéficiaire d'une pension fixée sur la base d'une invalidité de 95 p.c. ;

— 10 p.c. si l'invalidité indemnisée est égale ou inférieure à 90 p.c.

Le ministre accorde d'office le pourcentage supplémentaire forfaitaire ci-dessus prévu.»

§ 2. Les dispositions de l'article 6bis, § 1er, de la loi précitée, telles qu'elles sont modifiées par le § 1er du présent article, entrent en vigueur le 1er janvier 1990.

Toutefois, ces mêmes modifications sont d'application à concurrence de la moitié de cette augmentation pour la période comprise entre le 1er janvier et le 31 décembre 1989, les montants ainsi obtenus étant arrondis au multiple de quatre immédiatement inférieur.

Les dispositions de l'article 6bis, § 2, de la même loi entrent en vigueur le 1er juillet 1989.

§ 3. Dans l'article 6bis, § 1er, alinéa 1er, de la même loi, les mots « article 10, § 2 » sont, à partir du 1er janvier 1990, remplacés par les mots « article 11 ».

Art. 38. § 1. Artikel 6bis van dezelfde wet van 15 maart 1954 vernoemd wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 6bis. §1. Overeenkomstig de hiernavolgende tabellen worden, voor een gelijkwaardig invaliditeitspercentage, de enige bedragen van de pensioenen voor invaliden bedoeld in artikel 6, vastgesteld in evenredige verhouding tot de enige bedragen van de pensioenen toegekend aan invaliden op wie de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen van 5 oktober 1948 toepasselijk zijn, ter uitvoering van artikel 10, § 2, van dezelfde gecoördineerde wetten.

Voor de toepassing van dit artikel wordt geen rekening gehouden met artikel 1, § 2, tweede alinea, van de wet van 16 maart 1954 tot wijziging van dezelfde gecoördineerde wetten.

a) Wat betreft de invaliden bedoeld in artikel 6, § 1:

Periodes en verhoudingen

Invaliditeitspercentage: 10 tot 100.

Vanaf 1 april 1982: 80.

b) Wat betreft de invaliden bedoeld in artikel 6, § 2:

Periodes en verhoudingen

Invaliditeitspercentage: 10 tot 100.

Vanaf 1 april 1982: 90.

c) Wat betreft de invaliden bedoeld in artikel 6, § 3:

Periodes en verhoudingen

Invaliditeitspercentage: 10 tot 100.

Vanaf 1 januari 1990: 95.

d) Wat betreft de invaliden bedoeld in artikel 6, § 3bis:

Periodes en verhoudingen

Invaliditeitspercentage: 10 tot 100.

Vanaf 1 april 1982: 100.

e) Wat betreft de invaliden bedoeld in artikel 6, § 1, die gedeporteerd werden voor de verplichte tewerkstelling:

1° Wanneer het schadelijk feit door die deportatie werd veroorzaakt;

2° En wanneer de hoedanigheid van gedeporteerde voor de verplichte tewerkstelling hem, uit hoofde van die deportatie, is toegekend door de overheden, bedoeld in de eerste alinea van artikel 4:

Periodes en verhoudingen

Invaliditeitspercentage: 10 tot 100.

Vanaf 1 januari 1990: 90.

f) Wat betreft de invaliden bedoeld in artikel 6, § 2, die gedeporteerd werden voor de verplichte tewerkstelling in de zin als bedoeld in rubriek e van dit artikel:

Periodes en verhoudingen

Invaliditeitspercentage: 10 tot 100.

Vanaf 1 januari 1990: 98.

Onverminderd de toepassing van de laatste alinea van artikel 6, § 3, van deze wet, wordt wanneer de schade bestaat

uit meerdere lichaamsgebreken waarvan één gans of gedeeltelijk het gevolg is van het schadelijk feit bedoeld in de rubrieken e en f van dit artikel, voor de berekening van het pensioen, de gehele schade geacht het gevolg te zijn van dit schadelijk feit.

§ 2. Wanneer de gerechtigden invaliden zijn die onder toepassing vallen van artikel 6bis, § 1, b, d en f, worden de enige bedragen van de invaliditeitspensioenen tussen 10 en 95 p.c. aldus berekend en afgerond op het onmiddellijk lagere veelvoud van vier, evenwel rekenkundig verhoogd met een pensioenbedrag beantwoordend aan een bijkomende invaliditeit van:

— 5 pct. wanneer de invalide gerechtigd is op een pensioen vastgesteld op basis van een invaliditeit van 95 pct.;

— 10 pct. wanneer de vergoede invaliditeit gelijk is aan of lager dan 90 pct.

De minister kent ambtshalve het hierboven voorzien forfaitair bijkomend invaliditeitspercentage toe.»

§ 2. De bepalingen van artikel 6bis, § 1, van de vernoemde wet, zoals ze gewijzigd werden door § 1 van dit artikel, treden in werking op 1 januari 1990.

Dezelfde wijzigingen zijn evenwel ten bedrage van de helft van de verhoging van toepassing voor de periode begrepen tussen 1 januari en 31 december 1989; de aldus verkregen bedragen worden afgerond op het onmiddellijk lager veelvoud van vier.

De bepalingen van artikel 6bis, § 2, van dezelfde wet treden in werking op 1 juli 1989.

§ 3. In artikel 6bis, § 1, eerste alinea, van dezelfde wet worden, vanaf 1 januari 1990, de woorden « artikel 10, § 2 » vervangen door de woorden « artikel 11 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 39. § 1er. Dans le chapitre III, « Pensions d'ayants droit » de la loi du 15 mars 1954 précitée, à l'exception toutefois de l'article 17quater, les mots « veuve(s) » et « pension de veuve » sont chaque fois remplacés respectivement par les mots « conjoint(s) survivant(s) » et « pension de conjoint survivant ».

§ 2. Dans l'article 12, § 4, 1°, de la même loi, les mots « les veufs doivent en outre être atteints, dès avant le fait de guerre, d'une infirmité permanente les mettant dans l'impossibilité de pourvoir à leur subsistance », sont supprimés.

Art. 39. § 1. In hoofdstuk III, « Pensioenen voor rechthebbenden », van de vernoemde wet van 15 maart 1954, met uitzondering evenwel van artikel 17quater, worden de woorden « weduwe(n) » en « weduwenpensioen » telkens vervangen respectievelijk door de woorden « overlevende echtgenote(n) » en « pensioen van de overlevende echtgenoot ».

§ 2. In artikel 12, § 4, 1°, van dezelfde wet, worden de woorden « de weduwnaars moeten bovendien reeds vóór de oorlogshandeling aangetast zijn door een blijvend lichaamsgebrek waardoor het hun onmogelijk is in hun onderhoud te voorzien », weggelaten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 40. L'article 17quater de la loi du 15 mars 1954 précitée est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 17quater. § 1er. Peuvent, selon les conditions et modalités fixées par les paragraphes suivants, prétendre à pension, les conjoints survivants ou orphelins se trouvant dans la situation suivante:

— Les conditions de l'article 17bis ne sont pas réalisées;

— Le fait dommageable est antérieur au 1er janvier 1983.

§ 2. Ne sont pas applicables aux ayants droit visés au § 1er du présent article les dispositions visées aux articles 5, § 2; 12, §§ 1er, 2, 3, 4, 1°, 1^{obis}, 1^{oter}, 1^{oquater} et 2°; 13, §§ 1er et 2; 14, §§ 1er et 2; 16bis, § 1er, a et b; 17ter de la présente loi.

Toutes les autres dispositions de ladite loi restent applicables, s'il échet.

§ 3. Le conjoint survivant obtient la pension prévue par le présent article pour autant :

1° Que le mariage ait duré dix ans au moins; toutefois, si l'invalidité est décédée avant le 1er janvier 1960, le mariage doit avoir été contracté avant le 1er janvier 1950 et avoir duré un an au moins;

2° Que pour la période d'un an précédant son décès, l'autre conjoint ait été titulaire sans interruption, en qualité d'invalidité sur la base de la présente loi, d'une pension dont le taux est au moins égal à celui correspondant à un degré d'invalidité de 10 p.c. indemnisé en application de l'article 6, § 1er.

§ 4. Le conjoint divorcé, quelle que soit la disposition légale sur la base de laquelle son divorce a été prononcé, ainsi que le conjoint survivant séparé de corps à la requête du conjoint décédé, ne peut prétendre à la pension prévue par le présent titre.

Le conjoint survivant qui contracte un nouveau mariage perd définitivement ses droits à pension.

§ 5. Pour autant qu'ils soient orphelins de père et de mère, les enfants d'invalides visés ci-dessus, peuvent prétendre à la pension prévue par le présent article si l'invalidité leur ouvrant le droit à pension a satisfait aux conditions prévues au § 3, 2°.

La pension est accordée conjointement aux orphelins qui n'ont pas atteint l'âge de 21 ans et est payée jusqu'à ce que le plus jeune d'entre eux ait atteint cet âge. La limite d'âge de 21 ans est portée à 25 ans en faveur des orphelins qui suivent des cours, effectuent un stage ou préparent un mémoire dans les conditions fixées pour l'octroi dans ces cas d'allocations familiales dans le régime des travailleurs salariés.

Le bénéfice de cette dérogation doit être sollicité par l'intéressé dans les formes normalement prévues pour l'introduction des demandes; la pension résultant de cette dérogation prend cours selon les règles générales en vigueur en matière de prise de cours des pensions d'ayants droit.

Sont considérés comme orphelins de père et de mère pour l'application du présent article, les enfants dont le parent survivant vient à perdre son droit à pension en raison des dispositions des § 2, alinéa 2, ou § 4.

La pension visée au présent paragraphe est répartie par parts égales entre tous les enfants ici visés pouvant prétendre à pension.

Lorsqu'un conjoint survivant vient à perdre ses droits à pension par application des § 2, alinéa 2, ou § 4 du présent article, la pension d'orphelin prend cours au plus tôt au premier jour du trimestre civil suivant celui au cours duquel la pension de conjoint survivant a cessé d'être due.

§ 6. 1° Le taux de la pension est fixé à un pourcentage du taux de la pension correspondant au degré d'invalidité qui, sur la base de la présente loi, était indemnisé dans le chef de l'invalidité à la date précédant d'un an celle de son décès. Ce pourcentage est le même que celui qui découle de l'application de l'article 7 de la loi du 4 juin 1982 réformant le régime de pension des veuves de guerre.

2° Pour l'application du point précédent :

— Il est fait abstraction de toutes les indemnités afférentes à la pension qui sont visées par la présente loi; toutefois, l'article 16bis, § 2, octroyant, en sus de la pension, une indemnité spéciale aux ayants droit d'invalides s'étant soustraits volontairement aux obligations militaires imposées par l'ennemi ou ses agents, reste d'application;

— Si, pendant la période d'un an précédant le décès, le taux de la pension d'invalidité a subi une diminution du fait de l'établissement d'une échelle dégressive, c'est ce nouveau taux de pension d'invalidité qui est pris en considération pour le calcul de la pension d'ayant droit.

§ 7. Il ne peut être accordé qu'une seule pension de conjoint survivant ou d'orphelin au titre du présent article, des lois coordonnées sur les pensions militaires, des lois coordonnées

sur les pensions de réparation, de la loi du 24 avril 1958, de la loi du 8 juillet 1970, de la loi du 9 mars 1953 ou des lois sur les réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre 1914-1918, coordonnées le 19 août 1921, ou de la loi du 6 juillet 1964 étendant l'application des lois relatives aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit, aux conséquences de certains faits survenus sur les territoires du Congo (Léopoldville), du Rwanda et du Burundi.

Le cas échéant, la pension la plus élevée est seule accordée.

Toutefois, une pension de conjoint survivant ou d'orphelin octroyée dans le cadre de l'application de l'article 5, § 3bis, des lois sur les réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre 1914-1918 coordonnées le 19 août 1921 ou encore dans le cadre de l'application de la loi du 4 juin 1982 réformant le régime de pension des veuves de guerre, ne fait pas obstacle à l'octroi d'une pension sur la base du présent article. »

Art. 40. Artikel 17^{quater} van de vernoemde wet van 15 maart 1954 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 17^{quater}. § 1. Onder de voorwaarden en op de wijze als bepaald bij de volgende paragrafen kunnen de overlevende echtgenoten of de wezen die zich in de volgende toestand bevinden aanspraak maken op pensioen :

— Aan de vereisten gesteld bij artikel 17bis wordt niet voldaan;

— Het schadelijk feit dagtekent van vóór 1 januari 1983.

§ 2. De bepalingen bedoeld bij de artikelen 5, § 2; 12, §§ 1, 2, 3, 4, 1°, 1^obis, 1^oter, 1^oquater en 2°; 13, §§ 1 en 2; 14, §§ 1 en 2; 16bis, § 1, a en b; 17ter van deze wet zijn niet van toepassing op de rechthebbenden bedoeld in § 1 van dit artikel.

Alle andere bepalingen van vernoemde wet blijven van toepassing zo daartoe aanleiding bestaat.

§ 3. De overlevende echtgenoot verkrijgt het pensioen waarin bij dit artikel wordt voorzien voor zover :

1° Het huwelijk ten minste 10 jaar geduurd heeft; indien de invalide evenwel vóór 1 januari 1960 overleden is, moet het huwelijk vóór 1 januari 1950 gesloten zijn en minstens 1 jaar geduurd hebben;

2° De andere echtgenoot tijdens de periode van één jaar vóór zijn overlijden zonder onderbreking krachtens deze wet houder is geweest als oorlogsinvalide van een pensioen waarvan het bedrag minstens gelijk is aan dat overeenstemmend met een invaliditeitspercentage van 10 pct. vergoed met toepassing van artikel 6, § 1.

§ 4. De gescheiden echtgenoot, welke ook de wettelijke bepaling is op basis waarvan de echtscheiding werd uitgesproken, alsook de op eis van de overleden echtgenoot van tafel en bed gescheiden overlevende echtgenoot kunnen geen aanspraak maken op het pensioen.

De overlevende echtgenoot die een nieuw huwelijk aangaat verliest definitief zijn pensioenrechten.

§ 5. Voor zover zij vader- en moederloze wezen zijn, kunnen de kinderen van de hierboven bedoelde invaliden aanspraak maken op het bij dit artikel voorziene pensioen, indien de invalide die voor hen het recht op pensioen opent, aan de in § 3, 2°, gestelde voorwaarden heeft voldaan.

Het pensioen wordt gezamenlijk toegekend aan de wezen die de leeftijd van 21 jaar niet bereikt hebben en wordt uitbetaald tot de jongste van hen deze leeftijd bereikt heeft. De leeftijds-grens van 21 jaar wordt op 25 jaar gebracht ten behoeve van de wezen die onderwijs volgen, een stage doorlopen of een verhandeling voorbereiden onder de voorwaarden vastgesteld voor de toekenning van kinderbijslag in deze gevallen in de werknemersregeling.

Het genot van die afwijking moet worden aangevraagd door de belanghebbende in de vormen normaal voorgeschreven voor het indienen van de aanvragen; het pensioen voortvloeiend uit die afwijking gaat in volgens de algemene regelen van kracht inzake ingang van de rechthebbendenpensioenen.

Voor de toepassing van dit artikel worden als vader- en moederloze wezen beschouwd de kinderen wier overlevende ouder zijn recht op pensioen krachtens het bepaalde bij § 2, tweede alinea, of § 4, komt te verliezen.

Het in deze paragraaf bedoelde pensioen wordt verdeeld in gelijke delen onder alle hier bedoelde kinderen die aanspraak op pensioen kunnen maken.

Wanneer een overlevende echtgenoot zijn pensioenrechten verliest met toepassing van § 2, tweede alinea, of § 4 van dit artikel, gaat het wezenpensioen ten vroegste in vanaf de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op dat waarin het pensioen van de overlevende echtgenoot niet meer verschuldigd is.

§ 6. 1° Het bedrag van het pensioen wordt vastgesteld op een percentage van het bedrag van het pensioen overeenstemmend met de invaliditeitsgraad uit hoofde waarvan de invalide, op grond van deze wet, vergoed werd op de datum van één jaar vóór die van zijn overlijden. Dit percentage is hetzelfde als datgene voortvloeiend uit de toepassing van artikel 7 van de wet van 4 juni 1982 tot wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen.

2° Voor de toepassing van het voorgaande punt:

— Wordt geen rekening gehouden, met alle vergoedingen bedoeld bij deze wet met betrekking tot het pensioen; evenwel blijft artikel 16bis, § 2, waarbij, buiten het pensioen, een speciale vergoeding wordt toegekend aan de rechthebbenden van invaliden die zich vrijwillig onttrokken hebben aan de verplichtingen van militaire aard opgelegd door de vijand of zijn agenten, van toepassing;

— Indien, gedurende de periode van één jaar vóór het overlijden, het bedrag van het invaliditeitspensioen verminderd werd wegens de vaststelling van een afdalende schaal, wordt dit nieuwe bedrag van het invaliditeitspensioen in aanmerking genomen voor de berekening van het pensioen van rechthebbende.

§ 7. Er kan slechts één enkel pensioen aan de overlevende echtgenoot of de wezen worden toegekend krachtens dit artikel, de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen, de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen, de wet van 24 april 1958, de wet van 8 juli 1970, de wet van 9 maart 1953 of de wetten op het herstel te verlenen aan de burgerlijke slachtoffers 1914-1918, gecoördineerd op 19 augustus 1921 of de wet van 6 juli 1964 waarbij de toepassing van de wetten betreffende de herstellpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden wordt uitgebreid tot de gevolgen van sommige feiten die zich hebben voorgedaan op het grondgebied van Kongo (Leopoldstad), van Rwanda en van Boeroendi.

Bij voorkomend geval wordt enkel het hoogste pensioen toegekend.

Evenwel belet een pensioen aan de overlevende echtgenoot of de wezen toegekend in het raam van de toepassing van artikel 5, § 3bis, van de wetten op het herstel te verlenen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 gecoördineerd op 19 augustus 1921 of in het raam van de toepassing van de wet van 4 juni 1982 tot wijziging van de pensioenregeling der oorlogsweduwen, niet de toekenning van een pensioen op grond van dit artikel. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 41. § 1er. Les modifications apportées par les articles 39 et 40 entrent en vigueur le 1er juillet 1989. Toutefois, aucun droit à pension de veuf n'est ouvert lorsque le décès de l'épouse se situe avant le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

§ 2. Si le décès de la victime est antérieur au 1er janvier 1973, la demande de pension donnant lieu à l'octroi du bénéfice de l'article 40, a effet le 1er juillet 1989 pour autant qu'elle soit introduite avant l'expiration du troisième mois suivant celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

Art. 41. § 1. De wijzigingen aangebracht door de artikelen 39 en 40 treden in werking op 1 juli 1989. Geen recht op weduwnaarspensioen kan evenwel ontstaan wanneer het overlijden van de echtgenote plaatsvindt vóór de eerste dag van de maand volgend op deze tijdens dewelke onderhavige wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

§ 2. Als het overlijden van het slachtoffer van vóór 1 januari 1973 dateert, heeft de aanvraag tot pensioen die de toekenning van het voordeel van artikel 40 tot gevolg heeft, uitwerking op 1 juli 1989 wanneer ze werd ingediend binnen de drie maanden volgend op deze tijdens dewelke onderhavige wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre III. — Dispositions relatives aux rentes

Art. 42. L'article 4, § 2, de la loi du 12 décembre 1969 créant une rente viagère en faveur des déportés de la guerre 1914-1918 et des réfractaires et des déportés pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945, est remplacé par la disposition suivante:

« § 2. Le taux annuel de la rente est fixé à 540 francs par semestre compris dans le temps d'appartenance à l'une des catégories prévues au § 1er.

Toutefois, ce taux est réduit à 270 francs pour les résistants au nazisme visés uniquement à l'article 2, 4°, de la loi du 21 novembre 1974. »

Hoofdstuk III. — Bepalingen inzake de renten

Art. 42. Artikel 4, § 2, van de wet van 12 december 1969 tot instelling van een lijfrente ten voordele van de gedeporteerden van de oorlog 1914-1918 en van de werkweigeraars en de gedeporteerden voor de verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945 wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 2. Het jaarlijks bedrag van de rente wordt vastgesteld op 540 frank per semester dat begrepen is in de tijd van het behoren tot één van de categorieën bepaald in § 1.

Dit bedrag wordt evenwel verminderd tot 270 frank in geval van uitsluitend behoren tot de categorie van weerstanders tegen het nazisme bedoeld in artikel 2, 4°, van de wet van 21 november 1974. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 43. L'article 4, § 3, alinéa 3, a, de la loi du 12 décembre 1969 précitée, est abrogé.

Art. 43. Artikel 4, § 3, derde alinea, a, van de vernoemde wet van 12 december 1969, wordt afgeschaft.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 44. Dans l'article 5bis, § 1er, de la même loi du 12 décembre 1969 précitée, sont apportées les modifications suivantes:

1° Les mots « ou réfractaires » sont remplacés par les mots « réfractaires ou déportés »;

2° Les mots « ou d'appartenance à la catégorie visée à l'article 4, § 1er, 2°, de la présente loi » sont supprimés.

Art. 44. In artikel 5bis, § 1, van dezelfde wet van 12 december 1969 vernoemd, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° De woorden « of de werkweigeraar » worden vervangen door de woorden « de werkweigeraar of weggevoerde »;

2° De woorden « of van behoren tot de categorieën bedoeld in artikel 4, § 1, 2°, van deze wet » worden weggelaten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 45. Un article *Ster*, rédigé comme suit, est inséré dans la loi du 12 décembre 1969 précitée:

« Art. *Ster*. Les demandes en revision qui ont donné lieu à une décision exécutoire de la reconnaissance de la qualité de réfractaire ou de déporté, en application des articles 24 à 26 de la loi du 4 juin 1982 précitée, sont considérées comme demandes valables de revision de la rente de réfractaire ou de déporté, pour autant que la nouvelle période reconnue au statut soit susceptible de modifier favorablement le nombre de semestres de rente déjà acquis antérieurement, dans les deux cas suivants:

— Lorsqu'une rente de réfractaire ou de déporté est en cours au moment de la décision de reconnaissance au statut précitée;

— Lorsqu'une rente de réfractaire ou de déporté a été refusée parce que la période totale d'appartenance n'atteignait pas le semestre requis.

Dans les deux cas, la décision relative à la rente pourra être révisée avec effet au premier jour du mois de la demande en revision prévue à l'alinéa premier, mais au plus tôt le 1er janvier 1988. »

Art. 45. In de vernoemde wet van 12 december 1969 wordt een artikel *Ster* ingevoegd, opgesteld als volgt:

« Art. *Ster*. De herzieningsaanvragen die aanleiding hebben gegeven tot een uitvoerbare beslissing van erkenning van de hoedanigheid van werkweigeraar of weggevoerde, in toepassing van de artikelen 24 tot 26 van de vernoemde wet van 4 juni 1982, worden beschouwd als geldige aanvragen tot herziening van de rente van werkweigeraar of weggevoerde, voor zover de nieuw erkende periode in het statuut het reeds verworven aantal rentensemesters in gunstige zin kan wijzigen, in de twee volgende gevallen:

— Wanneer een rente van werkweigeraar of weggevoerde lopend is op het ogenblik van de beslissing tot erkenning in het vernoemd statuut;

— Wanneer een rente van werkweigeraar of weggevoerde geweigerd werd omdat de totale periode van behoren niet het vereiste semester bedroeg.

In de twee gevallen kan de beslissing inzake rente herzien worden met uitwerking op de eerste dag van de maand van de herzieningsaanvraag bedoeld in de eerste alinea, maar ten vroegste op 1 januari 1988. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 46. Dans l'article 9 de la loi du 12 décembre 1969 précitée, les mots « 500 francs » sont supprimés.

Art. 46. In artikel 9 van de vernoemde wet van 12 december 1969 worden de woorden « 500 frank » weggelaten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 47. L'article 39, 2°, alinéa 3, *a*, de la loi du 23 décembre 1970 créant de nouveaux avantages en faveur des victimes civiles des guerres 1914-1918 et 1940-1945 et de leurs ayants droit, est abrogé.

Art. 47. Artikel 39, 2°, derde alinea, *a*, van de wet van 23 december 1970 tot instelling van nieuwe voordelen ten gunste van de burgerlijke slachtoffers van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945 en hun rechthebbenden, wordt afgeschaft.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 48. Dans l'article 45, § 1er, de la loi du 23 décembre 1970 précitée, il est apporté les modifications suivantes:

1° L'alinéa 5 est remplacé par la disposition suivante:

« Le montant de 2 160 francs visé au 1° du présent article, est réduit à 1 080 francs en cas d'appartenance du mari uniquement à la catégorie des résistants au nazisme visée à l'article 2, 4°, de la loi précitée du 21 novembre 1974. »;

2° L'alinéa 6 est remplacé par la disposition suivante:

« Le montant de 216 francs par semestre visé au 2° du présent article est réduit à 108 francs en cas d'appartenance du mari uniquement à la catégorie des résistants au nazisme visée à l'article 2, 4°, de la loi du 21 novembre 1974 précitée. »

Art. 48. In artikel 45, § 1, van de vernoemde wet van 23 december 1970 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Alinea 5 wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Het bedrag 2 160 frank bedoeld in 1° van dit artikel, wordt verminderd tot 1 080 frank in geval van uitsluitend behoren van de echtgenoot tot de categorie van weerstanders tegen het nazisme bedoeld in artikel 2, 4°, van de vernoemde wet van 21 november 1974. »;

2° Alinea 6 wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Het bedrag van 216 frank per semester bedoeld in 2° van dit artikel wordt verminderd tot 108 frank in geval van uitsluitend behoren van de echtgenoot tot de categorie van weerstanders tegen het nazisme bedoeld in artikel 2, 4°, van de vernoemde wet van 21 november 1974. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 49. Dans l'article 45, § 3, alinéa 3, de la loi du 23 décembre 1970 précitée, les mots « 2 000 francs » et « 200 francs » sont supprimés.

Art. 49. In artikel 45, § 3, derde alinea, van de vernoemde wet van 23 december 1970 worden de woorden « 2 000 frank » en « 200 frank » weggelaten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 50. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er janvier 1990 à l'exception de l'article 45 qui produit ses effets le 1er janvier 1988.

Art. 50. Onderhavig hoofdstuk treedt in werking op 1 januari 1990 met uitzondering van artikel 45 dat op 1 januari 1988 uitwerking heeft.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre IV. — Dispositions générales

Art. 51. § 1er. Dans l'arrêté royal du 3 décembre 1984 étendant le champ d'application des pensions de réversion octroyées aux veuves des victimes civiles de la guerre, il est apporté les modifications suivantes:

— A l'article 3, les mots « 1er janvier 1984 » sont remplacés par les mots « 1er juillet 1983 »;

— A l'article 5, les mots « 1er janvier 1984 » sont remplacés par les mots « 1er juillet 1983 »;

— A l'article 6, les mots « 1er janvier 1984 » sont remplacés par les mots « 1er juillet 1983 ».

§ 2. L'article 14 de la loi du 3 août 1988 modifiant et complétant la législation relative aux pensions et rentes des victimes des guerres 1914-1918 et 1940-1945 et de leurs ayants droit, est abrogé.

Hoofdstuk IV. — Algemene bepalingen

Art. 51. § 1. In het koninklijk besluit van 3 december 1984 tot uitbreiding van het toepassingsgebied van de reversiepensioenen toegekend aan de weduwen van de burgerlijke oorlogsslachtoffers worden de volgende wijzigingen aangebracht:

— In artikel 3 worden de woorden « 1 januari 1984 » vervangen door de woorden « 1 juli 1983 »;

— In artikel 5 worden de woorden « 1 januari 1984 » vervangen door de woorden « 1 juli 1983 »;

— In artikel 6 worden de woorden « 1 januari 1984 » vervangen door de woorden « 1 juli 1983 ».

§ 2. Artikel 14 van de wet van 3 augustus 1988 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving op de pensioenen en renten van de burgerlijke slachtoffers van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945 en van hun rechthebbenden, wordt afgeschaft.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 52. § 1er. Les demandes d'octroi de pension ou de rente et les demandes en revision fondées sur les articles 36, 37, 39, 40 et 45 de la présente loi, doivent être introduites personnellement par les intéressés; sauf stipulation contraire, elles sont à adresser au ministre.

§ 2. Les décisions exécutoires qui ne sont pas conformes aux articles 35, 38, 42 et 51 de la présente loi sont révisées d'office par le ministre; la revision produit ses effets aux dates fixées par les articles précités.

Les demandes en revision produisent leurs effets aux dates d'entrée en vigueur des mesures lorsqu'elles sont introduites avant l'expiration du troisième mois qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*; les demandes qui auraient été introduites avant la publication de la présente loi seront considérées comme ayant été introduites dans le délai précité. Dans les autres cas, les demandes en revision produiront leurs effets au premier jour du trimestre qui suit celui au cours duquel elles sont introduites.

Art. 52. § 1. De aanvragen tot toekenning van een pensioen of een rente en de aanvragen tot herziening gesteund op de artikelen 36, 37, 39, 40 en 45 van deze wet, moeten door de betrokkenen persoonlijk ingediend worden; tenzij het tegendeel is bedongen, moeten zij gericht worden aan de minister.

§ 2. De uitvoerbare beslissingen die niet in overeenstemming zijn met de artikelen 35, 38, 42 en 51 van deze wet worden ambtshalve door de minister herzien; de herziening heeft uitwerking op de data gesteld bij de vernoemde artikelen.

De herzieningsaanvragen hebben uitwerking wanneer de maatregelen van kracht worden, als ze ingediend werden binnen de drie maanden volgend op deze tijdens dewelke onderhavige wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt; de aanvragen die zouden ingediend zijn vóór de bekendmaking van onderhavige wet zullen beschouwd worden als zijnde ingediend binnen de vernoemde termijn. In de andere gevallen, zullen de herzieningsaanvragen uitwerking hebben op de eerste dag van het kwartaal volgend op dat waarin ze werden ingediend.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 53. § 1er. Les nouveaux taux uniques résultant de l'application des dispositions de la présente loi, arrondis au multiple de quatre immédiatement inférieur, sont fixés par arrêté royal.

Pour l'application de la loi du 1er mars 1977, ces taux sont rattachés à l'indice-pivot 114,20 des prix à la consommation du royaume. Toutefois, à partir du 1er janvier 1990, ils sont rattachés à l'indice-pivot 135,30 des prix à la consommation du royaume et comporteront la majoration liée à cet indice-pivot conformément aux dispositions de la loi précitée. Il en sera de même à partir de la même date pour les autres taux des pensions et allocations.

Les livres que tiennent la Cour des comptes et la Caisse nationale des pensions de la guerre sont modifiés d'office en ce qui concerne l'application de ces dispositions.

§ 2. Les montants des rentes de déporté et de leur veuve qui ne sont pas conformes aux nouveaux montants fixés par les articles 42 et 48, seront révisés d'office par la Caisse nationale des pensions de la guerre.

§ 3. Les arriérés d'allocation, de pension ou de rente viagère, résultant des modifications des taux contenues dans le présent titre, ne sont toutefois dus que si le bénéficiaire est en vie le premier jour du trimestre qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

Art. 53. § 1. De nieuwe enige bedragen voortvloeiend uit de toepassing van de bepalingen van deze wet, afgerond op het onmiddellijk lager veelvoud van vier, worden bij koninklijk besluit vastgesteld.

Voor de toepassing van de wet van 1 maart 1977, zijn die bedragen gekoppeld aan de spilindex 114,20 der kleinhandels-prijzen van het rijk. Vanaf 1 januari 1990 zijn ze evenwel gekoppeld aan de spilindex 135,30 van de kleinhandels-prijzen van het rijk en zullen ze de verhoging verbonden aan deze spilindex met zich meebrengen overeenkomstig de bepalingen van de vernoemde wet. Hetzelfde geldt vanaf dezelfde datum voor de andere bedragen van de pensioenen en uitkeringen.

De boeken die door het Rekenhof en de Nationale Kas voor oorlogspensioenen worden gehouden, worden, wat de toepassing van deze bepalingen betreft, ambtshalve gewijzigd.

§ 2. De bedragen van de renten van de weggevoerde en van zijn weduwe die niet in overeenstemming zijn met de nieuwe bedragen vastgesteld in de artikelen 42 en 48, zullen ambtshalve door de Nationale Kas voor oorlogspensioenen worden herzien.

§ 3. De achterstallen van uitkering, pensioen en lijfrente, voortvloeiend uit de wijzigingen van de bedragen bedoeld bij deze titel zijn slechts verschuldigd als de gerechtigde in leven is op de eerste dag van het kwartaal volgend op dat tijdens hetwelk onderhavige wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 54. § 1er. Par « ministre » au sens du présent titre, il faut entendre « Le ministre qui a les intérêts des victimes de la guerre dans ses attributions ».

§ 2. Les pouvoirs attribués par le présent titre au ministre peuvent être délégués par lui, sous sa responsabilité et son contrôle, à un ou plusieurs fonctionnaires relevant de son ministère.

Art. 54. § 1. Onder « minister » in de zin van onderhavige titel, moet verstaan worden « de minister tot wiens bevoegdheid de belangen van de oorlogsslachtoffers behoren ».

§ 2. De bij deze wet aan de minister toegekende machten kunnen door hem, onder zijn verantwoordelijkheid en toezicht, overgedragen worden aan één of meerdere ambtenaren van zijn ministerie.

— Adopté.

Aangenomen.

Titre III. — Disposition relative à la mission
d'assistance de l'Institut national
des invalides de guerre,
anciens combattants et victimes de guerre

Art. 55. § 1er. L'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre peut pour l'exécution de sa mission d'assistance à ses ressortissants dans les maisons de repos, les maisons de repos et de soins et les services hospitaliers dont il assure la gestion conformément à l'article 5, 5°, de

l'arrêté royal du 29 novembre 1982 pris en exécution de la loi du 8 août 1981 portant création de l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre, ainsi que du Conseil supérieur des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre, faire appel à du personnel engagé dans les liens d'un contrat de travail, dans le respect des normes applicables à ces institutions.

§ 2. Le présent article entre en vigueur le 1er juillet 1989.

*Titel III. — Bepaling betreffende
de taak tot bijstand van het Nationaal
Instituut voor oorlogsinvaliden,
oud-strijders en oorlogsslachtoffers*

Art. 55. § 1. Het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers kan voor de uitvoering van zijn opdracht tot bijstand aan zijn gerechtigden in de rusthuizen, de rust- en verzorgingstehuizen en de ziekenhuisdiensten waarvan het het beheer verzekert, overeenkomstig artikel 5, 5°, van het koninklijk besluit van 29 november 1982 houdende uitvoering van de wet van 8 augustus 1981 tot oprichting van het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers, en van de Hoge Raad voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers, een beroep doen op personeel aangeworven met een arbeidsovereenkomst en met inachtneming van de normen die van toepassing zijn op die instellingen.

§ 2. Dit artikel treedt in werking op 1 juli 1989.

— Adopté.

Angenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES EN FAVEUR DES BÉNÉFICIAIRES DU STATUT DE L'INCORPORÉ DE FORCE DANS L'ARMÉE ALLEMANDE ET DE LEURS AYANTS DROIT

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE MAATREGELEN TEN GUNSTE VAN DE PERSONEN DIE HET STATUUT BEZITTEN VAN DE VERPLICHT INGELIJFDE BIJ HET DUITSE LEGER EN HUN RECHTHEBBENDEN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant des mesures en faveur des bénéficiaires du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de leurs ayants droit.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende maatregelen ten gunste van de personen die het statuut bezitten van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en hun rechthebbenden.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Wintgens, rapporteur. — Monsieur le Président, il est évidemment fort agréable d'avoir l'honneur d'être rapporteur d'un projet de loi adopté à l'unanimité, à la commission idoine de la Chambre, en séance plénière de la Chambre, en notre commission des Finances et, j'ose l'espérer, tout à l'heure par le Sénat.

C'est là une excellente affirmation de l'élévation à laquelle peuvent se situer nos assemblées quand elles le veulent.

Le projet de loi portant des mesures en faveur des bénéficiaires du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de leurs ayants droit est, bien sûr, couplé avec celui appelé à régler de manière qui se veut ultime dans le cadre tracé, sinon dans certaines applications soit programmées, soit encore à déterminer suivant la procédure habituelle et très positive de l'unanimité de la commission de consultation regroupant les délégués des associations patriotiques concernées.

Le projet comporte certaines mesures pécuniaires en faveur du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de leurs ayants droit en matière de rente de guerre et de pensions.

Ce statut a été créé par la loi du 21 novembre 1974 adoptée à l'unanimité par la Chambre et le Sénat pour répondre aux revendications des cantons d'Eupen, de Malmédy et de Saint-Vith qui furent annexés au Reich en 1940.

De 1974 à 1976, 5 000 demandes de statut d'incorporé de force furent agréées. De nombreuses questions parlementaires et des interpellations visèrent à l'obtention d'un dédommagement. Depuis avril 1982, l'ensemble des revendications en la matière a été repris dans la vaste proposition de loi Evers-Gehlen. Au niveau du cabinet, le gouvernement a, pour la première fois, formulé un projet de loi le 27 septembre 1985. Le 6 juin 1986, le projet est approuvé par le Conseil des ministres, mais c'est le gouvernement actuel qui l'a mené à bonne fin et je tiens, à ce propos, à rendre hommage à ses défenseurs, MM. les ministres Watheler, Van der Biest, Mme Detiège, mais surtout M. le secrétaire d'Etat, Pierre Mainil.

Que contient-il ?

Articles 1 à 15: octroi d'une rente viagère d'un montant annuel de 540 francs, hors index, par période de six mois d'appartenance au statut. Cette rente est réversible à concurrence de 40 p.c. de son montant.

Articles 16 à 18: prise en compte de la période sous statut pour le calcul de la pension du secteur public, en service avant août 1955. La période est comptée pour le double — pension de retraite — et pour le temps réel — pension de survie.

Articles 19 à 24: prise en compte de cette période pour la pension de retraite du secteur des travailleurs salariés et des indépendants.

Article 25: entrée en vigueur prévue pour la rente viagère, le 1er janvier 1989 et, pour les pensions, le 1er janvier 1988.

Le projet a été examiné par votre commission des Finances le mercredi 17 mai 1989.

La commission a d'abord entendu un exposé très bien structuré de M. le secrétaire d'Etat, Pierre Mainil. Après un historique du problème, ont été présentées les différentes mesures proposées.

Les articles 1 à 25 ont été adoptés sans discussion, à l'unanimité des 14 membres présents. L'ensemble du projet de loi a été adopté à l'unanimité des 14 membres présents.

Monsieur le Président, monsieur le secrétaire d'Etat, chers collègues, me permettez-vous, 43 ans après les événements tragiques connus par les incorporés de force dans l'armée allemande, dont de nombreux connurent les drames que l'on peut imaginer, considérer qu'il est heureux, dans la mesure où nos associations patriotiques obtiennent, enfin et très légitimement, une écoute significative à leurs revendications que d'autres concitoyens, victimes eux aussi de la dernière guerre, soient entendus.

La France avait pu résoudre un problème similaire, difficile et douloureux dès 1954, le grand-duché de Luxembourg dès 1967.

A la veille des élections européennes, il est heureux et symptomatique que ce projet ait pu aboutir.

Cela me semble de bon augure pour l'Europe en construction dont nous sommes tous convaincus de la nécessité impérieuse (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Eicher.

M. Eicher. — Monsieur le Président, permettez-moi d'adresser mes sincères remerciements à tous ceux qui ont contribué, en dépit des petites contraintes d'ordre technique des derniers jours, à rendre possible le débat actuel sur un projet de loi qui, dans ma Communauté, était depuis quelques décennies à l'origine d'un certain malaise.

Het ontwerp van wet houdende maatregelen ten gunste van de verplicht ingelijfd in het Duitse leger tijdens de tweede wereldoorlog, die 44 jaar geleden beëindigd werd, is het positieve einde van een langdurig werk. Ik dank van harte al degenen die daaraan hebben meegewerkt.

Herr Präsident, Herr Minister, wertere Kollegen, gestatten Sie mir, daß ich nun in deutscher Sprache fortfahre.

De heer Luyten. — Dat is uw volle recht.

Herr Eicher. — Nachdem die Kammer am 26. April diesen Gesetzesentwurf, der nun hier zur Debatte steht, mit einem positiven Votum zum Senat schickte, ist der heutige Tag einer der wichtigsten der letzten Jahrzehnte in bezug auf die 1920 erfolgte Annektierung des Gebietes Eupen — Malmedy — Sankt-Vith an das Königreich Belgien.

Es erübrigt sich, auf die damalige Situation, die 1919 durch den Versailler Vertrag geschaffen wurde, zurückzukommen.

Damals, 1920, hat man die Bürger des Gebietes Eupen — Malmedy — Sankt-Vith weder nach ihrer Meinung noch nach ihren Wünschen gefragt, so wie dies auch 1940 nicht geschah, als sie durch einen erlaß aus Berlin erneut dem Deutschen Reich angegliedert wurden.

1940 konnten in unserer Gegend nur wenige Eingeweihte ahnen, wieviel Elend, Leid und Schmerz — sowie Zerstörung — über die Bevölkerung dieser zum Spielball der politischen Kräfte gewordenen Region hereinbrechen würden.

Kaum war die Bevölkerung sich bewußt, was mit ihr geschehen war, da setzte sich auch schon die gewaltigste Kriegsmaschine aller Zeiten in Bewegung. Die gesamte Jugend stand diesem Phänomen unvorbereitet und mittellos gegenüber und mußte obendrein dafür einen nie gekannten Blutzoll zahlen.

Viele dieser jungen Menschen waren schon als Belgier geboren und fast alle hatten ihre Kindheit in Belgien verlebt. Niemandem aber wäre es im Traume eingefallen bzw. aufgefallen, in welchen Teufelskreis das Schicksal ihn noch schleudern würde.

Mehrere tausend Menschen aus den annektierten Gebieten sahen ihre Familien nicht mehr wieder, denn ihr noch junges Leben endete auf einem der Schlachtfelder dieses mörderischsten aller Kriege.

Diejenigen aber, die heimkehrten, ihre Familie wiedersehen durften und im nachhinein sogar die sich anbahnende Freundschaft zwischen den ehemals verfeindeten Nationen erleben durften, mußten sich auch nach 40 und mehr Jahren nach ihrer Rückkehr aus dem Krieg, die Frage stellen, was sie denn eigentlich in ihrem Leben falsch gemacht hätten und was sie richtig hätten machen müssen oder können.

Am 18. Mai 1940 wurden durch Führererlaß die Gebiete Eupen — Malmedy — Sankt-Vith, die seit 20 Jahren zu Belgien gehörten, dem «Tausendjährigen Reich» einverleibt. Ja sogar mehrere Gemeinden, die seit jeher zum Königreich Belgien gehörten, erfuhren das gleiche Schicksal. Diese Entscheidung, zu der die damals in London ansässige belgische Regierung jahrelang schwieg, schuf für die annektierten Gebiete, völkerrechtlich gesehen, eine Lage, die nicht mit der des besetzten Landes, Belgiens, zu vergleichen war.

Schon kurz nach Ende des Krieges erkannte man diese konfuse Situation, mit der auch unsere Nachbarländer «Luxemburg» und besonders «Frankreich» konfrontiert waren. Sie waren — genau wie wir — gezwungen, originelle Lösungen zu finden. Zu

Beginn der fünfziger Jahre bereits hat der sozialistische Senator Pontus wiederholt von dieser Stelle aus — und auch anderswo — die Aufmerksamkeit seiner Kollegen und der zuständigen Instanzen auf die damals schon berechtigten Forderungen der Zwangssoldaten der deutschen Wehrmacht aufmerksam gemacht. Ob Kollege Pontus wohl 1954 daran gedacht hat, daß diese Gruppe Bürger unseres Landes, die er so vehement verteidigte, das Jahr 1989 abwarten mußten, damit eine zufriedenstellende Lösung gefunden würde.

Es war ein langer Weg, der in vielen Etappen zurückgelegt werden mußte. Leider waren die Ruhepausen zwischen diesen Etappen überflüssig und dauerten all zu lange. Im Jahre 1974 — der Berichterstatter hat es soeben gesagt — wurde unter dem damaligen sozialistischen Premier Minister Leburton, dem Ostbelgien ausser dem RdK und der Autobahn «Verviers — Prüm» noch so manches andere zu verdanken hat, auch eine Kommission ins Leben gerufen, die damals den Weg für die definitive Entscheidung ebnete sollte. Diese Kommission bestand aus dem damaligen beigeordneten Bezirkskommissar Henri Hoehn, seinem Nachfolger Johann Weynand und dem späteren sozialistischen Abgeordneten Ferdy Dupont.

Diese drei Männer haben in mühevoller Arbeit unzählige Tage und Stunden geopfert, um das Statut der Zwangseingezogenen in die deutsche Wehrmacht zu schaffen. Nur wer heute im Besitze dieses Statuts ist, kommt in den Genuß einer Entschädigung. Auch diese drei Herren — Hoehn, Weynand und Dupont, denen ich hier von dieser Stelle öffentlich danken möchte — ahnten 1974 nicht, daß noch 15 Jahre bis zum endgültigen Schlußstrich unter diese leidige Akte vergehen würden.

Ich verzichte darauf, heute hier auf Ursachen für diese Verzögerungen einzugehen, denn der Zeitpunkt für Polemik, Vermutungen und Wünsche ist vorbei, und jede Kritik wäre fehl am Platze.

Ich habe meine Intervention mit der Annektierung im Jahre 1920 begonnen, und ich möchte betonen, daß mit der Abstimmung dieses Gesetzesentwurfes der damals eingeleitete Prozeß nunmehr definitiv abgeschlossen ist. Nun haben alle Bürger dieser Gebiete nicht nur die gleichen Pflichten, sondern auch die gleichen Rechte.

Ich selbst, Jahrgang 1933, gehöre der Generation an, die zwar den Krieg mit seinen Grausamkeiten in Erinnerung behält, die aber zu jung war, um schon damals eine Waffe in die hand zu nehmen und damit anderen nach dem Leben zu trachten bzw. trachten zu müssen. Dieses traurige Privileg hatten erst Fünfzehnjährige!

Meine Generation der Ostbelgier hat in diesem Staat alles erhalten, wie auch jeder unserer Altersgenossen im Inland — «Erziehung — Ausbildung — Beruf — Anerkennung». Ja, ich wage sogar zu behaupten, wir haben noch mehr bekommen! Doch das gehört auch nicht in diese Debatte.

Daß es uns so erging, und zwar so gut, verdanken wir der Generation, die uns voranging und die auf vielen Ebenen zu kurz gekommen ist. Sie mußten Vaterland und Nationalität wechseln und wurden dazu nicht befragt. Sie wurden im späteren Leben mit Sprachproblemen konfrontiert, die wir in Kinderjahren spielend meistern konnten.

Sie mußten darben und bluten, Trennung und Trauer in Kauf nehmen; sahen sich politischem Druck ausgesetzt, dem sie nicht gewachsen waren. So mancher stand vor einem materiellen oder moralischen Trümmerhaufen, der ihm den Neuanfang unwahrscheinlich erschwerte.

Für das alles und noch so vieles andere gibt es keine Entschädigung, denn das Rad der Geschichte kann nicht zurückgedreht werden. Wir können dieser Generation, zu der auch die Zwangseingezogenen der Wehrmacht gehören, nur unsere größte Achtung und unseren aufrichtigen Dank aussprechen, denn ihr verdanken wir alles. Ihr Schicksal soll uns und denen, die nach uns kommen, aber auch eine Lehre sein, und zwar eine wichtige Lehre.

Alles, auch das Unmögliche, muß versucht werden, damit nicht nur unser Land, nicht nur Europa, sondern unser ganzer Erdball von jedem Kriegsgreuel mit seinen stets tragischen Folgen für immer verschont bleibt. Wenn uns das gelingt, dann waren ihre Opfer — das heisst die Opfer, der Generation die uns voranging — nicht umsonst! (*Beifall.*)

M. le Président. — La parole est à M. Evers.

M. Evers. — Monsieur le Président, Endlich ist nicht ewig! So lautet ein weiser Ausspruch in unserer Gegend und der scheint mir hier und heute angebracht. En effet, les germanophones attendent ce projet depuis plus de quarante ans. Je vous rassure immédiatement, il n'entre pas dans mes intentions de faire, une fois de plus, l'historique de cette question, ou d'en suivre le cheminement. Je suis parlementaire depuis quinze ans et n'ai cessé de lutter pour que ce projet aboutisse. Je me contenterai dès lors de confirmer les propos de M. Gehlen, à la Chambre, et de M. Eicher, au Sénat.

Il semble qu'aujourd'hui toutes les raisons soient réunies pour faire de moi un homme heureux et comblé et pourtant il n'en est rien. Tout cela a duré trop longtemps et les germanophones, les incorporés de force, sont las de ces discussions.

Le présent projet rencontre — c'est inévitable — les revendications principales qui ont été émises, même si la promesse faite par le gouvernement Martens-Gol d'introduire un effet rétroactif au 1er janvier 1988 n'a été que partiellement respectée.

Il obtient toutefois l'accord du *Kriegsopferverband* et c'est là l'essentiel.

Sans critiquer, en aucune manière, ce projet, qui sera d'ailleurs voté par tout le groupe libéral, je souhaite toutefois attirer l'attention de l'assemblée sur un point précis. En effet, le projet ne prévoit pas la réouverture des délais, ce qui permettrait d'introduire de nouvelles demandes d'obtention du statut. Je comprends parfaitement car il faut alors rouvrir ceux-ci pour tous les porteurs d'un statut, ce qui risquerait d'entraîner des problèmes sur le plan budgétaire. Je me dois toutefois de souligner une nuance, une différence. Le statut de l'incorporé de force, voté en novembre 1974, constituait effectivement une sorte de statut régional, en tout cas, non national et ne prévoyait pas l'octroi d'avantages matériels. C'est pourquoi un certain nombre de personnes ont estimé utile d'introduire une telle demande. Je précise que certains représentants politiques des cantons de l'Est, qui ne peuvent, à cet égard, nier leur évidente responsabilité, avaient conforté les intéressés dans cette opinion.

Je voudrais à présent adresser mes félicitations à M. le ministre pour le travail inlassable qu'il a fourni, dans ce domaine, depuis plusieurs années. Je tiens également à citer d'autres personnes qui l'ont soutenu, comme feu le commissaire d'arrondissement Henri Hoën, l'ancien commissaire d'arrondissement Johan Weynand et l'ex-Premier ministre Leburton qui, en 1973 déjà, en a jeté les bases. Je songe encore aux députés Willy Schijns et Ferdy Dupont qui ont contribué à établir le livre blanc, en collaboration avec le commissaire d'arrondissement Hoën.

Depuis 1974 et, ensuite, à partir de 1981, j'ai, avec mon collègue Gehlen, mené ce combat. Je n'ai pas voulu introduire un amendement, pour ne pas retarder le vote du présent projet.

Je me permettrai cependant de déposer une proposition de loi visant à rouvrir les délais, et je vous en explique la raison.

Je conteste quelque peu l'argument financier. En effet, à la suite de l'accord intervenu entre le secrétaire d'Etat et le ministre Van der Biest, le budget prévoit une somme de 148 millions. Or, je ne crois pas que la totalité de cette somme soit nécessaire pour couvrir les dépenses découlant des mesures que nous allons voter tout à l'heure.

En effet, 5 000 demandes ont été agréées. La rente est de 1 604 francs par semestre de guerre ou d'emprisonnement. Si je prends une moyenne de deux ans, j'arrive au calcul suivant: $5\,000 \times 1\,604 \times 4 = 32$ millions, alors que le budget en prévoit 148.

Les montants prévus sont donc, à mon sens, suffisants pour rouvrir les délais et permettre aux milliers d'intéressés qui n'ont pas encore introduit leur demande de le faire.

J'ajoute un autre argument allant dans le même sens. N'oublions pas que dix gouvernements se sont succédé depuis le début de l'examen de ce projet. Au cours des débats, il a été prévu de demander à la république fédérale d'Allemagne de prendre les remboursements en charge. Le ministre des Relations extérieures de l'époque, M. Tindemans, a, dans ce but, engagé des négociations avec la RFA. Si cette dernière a supporté le coût de l'opération aussi bien pour le Luxembourg que pour l'Alsace-Lorraine, il n'y a aucune raison que la Belgique ne fasse pas la démarche nécessaire auprès de la république fédérale d'Allemagne pour lui demander de supporter intégralement le coût de ces mesures. Cela me semble tout à fait logique.

Telles sont les raisons pour lesquelles il me semble opportun d'examiner séparément la question de la réouverture des délais.

Comme je l'ai dit, je me permettrai donc d'introduire très rapidement une proposition de loi que je demanderai à mon collègue Bernard Eicher de bien vouloir contresigner, comme je l'ai demandé jadis à M. Gehlen.

Je tiens, chers collègues, à vous réitérer tous mes remerciements. Ce projet met un point final à un long débat et je crois pouvoir affirmer que ce 1er juin sera, pour les germanophones, une excellente journée. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, we waren hier niet zo talrijk op de vooravond van Kerstmis 1988. Op 23 december waren we bijna met dezelfde «bende van vier» — om het in Chinese termen uit te drukken — namelijk de heren Evers, Eicher, ikzelf en één toeschouwer, de heer De Belder, om hetzelfde probleem aan te kaarten. De anderen waren waarschijnlijk hun kerstgans aan het bereiden.

Tot slot van mijn uiteenzetting zei ik het volgende: «In deze lege Senaat zijn de volgende woorden van de antinazi, Erik Kästner, de grote Duitse schrijver die van de nazis schrijfverbod kreeg, misschien wel de beste wensen die ik op de vooravond van Kerstmis kan geven aan die mensen die mij zo dierbaar zijn: «Sie gewannen den Kampf erst nachdem Sie gefallen waren.» Gepast, bij wat bijna «Das vorletzte Requiem» werd voor vele mensen.

Voor velen komt het ontwerp van wet waarover vandaag wordt gestemd te laat, veel te laat. De heer Evers heeft een vriendelijk dankwoord uitgesproken, maar het stemmen over dit dossier in dit laattijdig stadium is een blijvende schande voor de volgende generaties.

Ik verheug mij uiteraard over het resultaat nadat ik er reeds zo vaak zelf voor gepleit had. Mijn woorden van daarnet, «Das vorletzte Requiem» kwamen uit een beklemmende brief die iemand uit Büllingen schreef en die vertelde wat de dwangge lijfden meemaakten.

Er waren gelijkaardige problemen in de ons omringende landen, onder meer voor de Elzassers in het Duitse en het Franse leger. Zij droegen een Frans uniform in 1940, een Duits uniform in 1941. Einde 1944 droegen de achttienjarigen aan de Rijn een Frans kostuum terwijl een broer van 19 jaar nog in Duits kostuum aan de andere kant van de Rijn lag. Zij vielen allen onder het militair reglement van «De dood met de kogel in geval van desertie». Wanneer we een Europese dwaasheid willen citeren, is de Elzas zeker geschikt.

Toen in 1946 de Elzassers uit krijgsgevangenschap terugkeerden naar Le Havre wachtte hen een Franse regeringsdelegatie die zei: «Wees welkom in het Vaderland», «La France victorieuse se montre généreuse, demain, vous serez tous à vos foyers.»

De man uit de Oostkantons schreef: «Voor ons was er niemand. Integendeel, men heeft ons in Normandië, in volle winter, zes weken in ijskoude tenten op weiden gezet. Men voerde ons dan naar België waar we in de gevangenis werden gestopt. Wij moesten terug worden gezuiverd en onderzocht.»

Wij moeten eigenlijk niet juichen over wat vandaag gebeurt. «Nooit» heeft de heer Evers terecht gezegd, «is die eindeloze vraagklacht van bij ons tot een goed eind gebracht.»

«Das vorletzte Requiem» uit de pen van die hoogstaande man die ik niet ken eindigde dan met de woorden: «Uns blieb nur ein Wunsch, daß dieses Drama und die Schande, die wir erleben mußten, der kommenden Generation erspart bleibt, und die Erkenntnis und die Lehre aus dieser Konsequenz gezogen werden, daß unser Opfer doch nicht ganz umsonst war.»

Ik hoop dat wij inderdaad de menselijke volwassenheid hebben om in deze tonaliteit de zaak te benaderen. Ik doe dit trouwens ook.

Ik zit wel met een praktische vraag. Uit een wetenschappelijke studie rond dit gebied heb ik de volgende cijfers gehaald. Waar het procent voor het hele land in de repressie voor de inschrijvingen op de lijst voor de militaire auditoriaten 4,2 pct. bedroeg van de totale bevolking — wat al een record was — was dat voor de Oostkantons 24,5 pct. Die 24,5 pct. vertegenwoordigde 19 600 personen waarvan bestraffingen 1 600, ontrechtingen 10 200 en transacties die eigenlijk ontrechting meebrachten 1 200. Dat zijn verschrikkelijke cijfers.

Krijgen de personen die onder dit Alva-systeem van een dergelijke inquisitie vielen, ook de in het ontwerp ingeschreven rechten? Is het feit dat zij toen in de gerechtelijke molen werden platgewalst een reden om hun die rechten, die hier naar ik hoop vandaag zullen worden goedgekeurd, te ontfangen?

Ik heb de avond voor Kerstmis op de hier nog resterende vier personen in de zaal een beroep gedaan om hun goede wil te tonen. Ik herhaal die oproep en ik vraag de nu meer talrijke aanwezigen om te begrijpen dat wij «dat» begrijpen. Ik richt mij nu vooral tot de Duitstaligen. De Vlaamsbewustenden die ons volk van ver hebben laten terugkomen, hebben gelijke situaties gekend en aangevoeld.

Vorige week werd in Vlaanderen de dichter Ferdinand Vernocke begraven die na de oorlog tot twintig jaar gevangenisstraf werd veroordeeld. Hij werd echter zeer gewaardeerd door de grote humaniste, Suzanne Lilar, die hem in de gevangenis geregeld schreef en verscheidene malen heeft bezocht.

De heer Eicher heeft een beklemmend beeld opgehangen van jonge mensen die in de geschiedenis werden platgemalen in verplichte uniformen, zoals ik daarnet in verband met de Elzas heb aangetoond.

Ferdinand Vernocke schreef over de IJzerjongens van ons die op een koninklijk woord van Koning Albert «Vlaanderen, gedenk de slag der Guldensporen» met tienduizenden vrijwilligers optrokken voor dat vaderland dat voor hen sinds 1830 nooit een vaderland was geweest die beklemmende «IJzerpsalm» die ik uit het hoofd kan citeren. Ik ken, zoals vele collega's weten, vele liederen in vele talen uit het hoofd. Deze psalm heb ik als een gebed gezongen: «'t Vaarwel was kort, zij togen vroom ten strijde, zij waren jong, manhaftig in 't gevecht, werd recht beloofd, voor recht zou Vlaanderen strijden, zij strenden trouw, maar vielen zonder recht. Nu rusten zij in 't eindloos veld begraven, getrouwe jeugd verloren ver van huis, vervolgd, verhuisd in hun geschonden graven en onder 't puin van hun verbrijzeld kruis.»

Dat zijn verzen op het niveau van wat de eenvoudige volksmens met een stevige inhoud schreef in *Das vorletzte Requiem*. Het zijn woorden die ik hier heb willen citeren. Want, wanneer zich hier nog ooit voordoet wat zich hier vorige week heeft voorgedaan, zouden de Walen tenminste enkele boekjes over de Vlaamse beweging moeten lezen opdat zij misschien iets zouden aanvoelen van de tragedies die bij ons volk hebben bestaan. Ik heb er de woorden van Ferdinand Vernocke achtergezet die door de Franstalige humanistische Vlaming, Suzanne Lilar, wel werden begrepen. Ik hoop dat ook bij hen dit begrip ooit zal aanwezig zijn.

Vooraleer voor deze tragische Vlaamse generatie «het laatste requiem» zal weerklinken. (Applaus.)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé :

Chapitre 1er. — Octroi d'une rente viagère aux incorporés de force dans l'armée allemande et à leurs ayants droit

Article 1er. § 1er. Il est institué une rente viagère en faveur des personnes qui bénéficient, pour une durée de six mois au moins, du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande, établi par la loi du 21 novembre 1974.

§ 2. Cette rente est proportionnelle au temps pour lequel les intéressés sont reconnus bénéficiaires de ce statut par une décision coulée en force de chose jugée des juridictions prévues par ladite loi.

Sont également pris en compte pour l'octroi et le calcul de la rente, les périodes durant lesquelles les intéressés ont séjourné dans un établissement hospitalier en raison d'une blessure ou d'une maladie encourue par le fait de leur incorporation et qui sont, de ce chef, titulaires d'une pension d'invalidité accordée en vertu de la loi du 15 mars 1954 relative aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit.

Seules les périodes comprises entre le 10 mai 1940 et le 28 février 1946 inclus entrent en ligne de compte pour l'octroi et le calcul de la rente.

§ 3. Le taux annuel de la rente est fixé à 540 francs par semestre entier compris dans le temps prévu au § 2.

En cas d'interruption, le semestre se compte par mois de trente jours.

Toutefois, lorsque le minimum de six mois est acquis, la période restant après la division en semestres entiers est comptée pour un semestre si elle comprend au moins nonante jours.

Hoofdstuk 1. — Toekenning van een levenslange rente aan de verplicht ingelijfden bij het Duitse leger en aan hun rechthebbenden

Artikel 1. § 1. Er wordt een levenslange rente ingesteld ten behoeve van de personen die voor een duur van minstens zes maanden het statuut genieten van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger, ingesteld bij de wet van 21 november 1974.

§ 2. Deze rente is evenredig aan de tijd waarvoor de betrokkenen erkend zijn als begunstigden van dit statuut door een in kracht van gewijsde gegane beslissing van de door de voornoemde wet bedoelde rechtscolleges.

Worden eveneens in aanmerking genomen voor de toekenning en de berekening van de rente, de periodes gedurende welke de betrokkenen in een hospitaalinrichting hebben verbleven wegens een verwonding of een ziekte opgelopen door hun inlijving en die uit dien hoofde een invaliditeitspensioen genieten toegekend krachtens de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstellensioenen voor burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden.

Enkel de periodes tussen 10 mei 1940 en 28 februari 1946, beide data inbegrepen, komen in aanmerking voor de toekenning en de berekening van de rente.

§ 3. Het jaarlijks bedrag van de rente wordt vastgesteld op 540 frank per volledig semester dat begrepen is in de bij § 2 bedoelde tijd.

In geval van onderbreking wordt het semester per maand van dertig dagen berekend.

Wanneer het minimum van zes maanden bereikt is, wordt de periode die na verdeling in gehele semesters overblijft, nochtans

voor een semester gerekend, indien zij ten minste negentig dagen telt.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 2. § 1er. La rente prévue à l'article 1er est octroyée à la personne qui en fait la demande au ministre qui a les pensions de réparation dans ses attributions, en produisant à l'appui de cette demande une copie certifiée conforme de l'attestation visée à l'article 7 de la loi du 21 novembre 1974, ainsi que, le cas échéant, une attestation délivrée par le ministre de la Santé publique ou par les autorités de tout établissement hospitalier, qui mentionne les dates entre lesquelles se situent les périodes d'hospitalisation visées à l'article 1er, § 2, alinéa 2.

§ 2. La rente prend cours le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel la demande a été introduite.

Art. 2. § 1. De in artikel 1 bedoelde rente wordt toegekend aan degene die hiertoe een aanvraag richt aan de minister die de vergoedingspensioenen onder zijn bevoegdheid heeft, en tot staving van deze aanvraag een voor eensluidend verklaard afschrift van het in artikel 7 van de wet van 21 november 1974 bedoeld attest voorlegt, evenals, in voorkomend geval, een attest afgeleverd door de minister van Volksgezondheid of door het bestuur van een hospitaalinrichting, dat de data vermeldt tussen welke de in artikel 1, § 2, tweede lid bedoelde hospitalisatieperiodes gesitueerd zijn.

§ 2. De rente gaat in op de eerste dag van de maand volgend op die gedurende welke de aanvraag werd ingediend.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 3. Il est institué une rente viagère en faveur des veuves dont le mari remplissait les conditions prévues à l'article 1er pour obtenir une rente calculée sur la base de deux semestres au moins.

Toutefois, les veuves ne peuvent obtenir cette rente que si le mariage avec l'incorporé de force a été contracté avant le 1er juillet 1961.

Art. 3. Er wordt een levenslange rente ingesteld ten behoeve van de weduwen wier echtgenoot de in artikel 1 bedoelde voorwaarden vervulde om een rente te bekomen berekend op basis van minstens twee semesters.

De weduwen kunnen deze rente echter slechts bekomen indien hun huwelijk met de verplicht ingelijfde aangegaan werd voor 1 juli 1961.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 4. Les femmes divorcées, quelle que soit la disposition légale sur la base de laquelle leur divorce a été prononcé, ainsi que les veuves séparées de corps à la requête du mari, ne peuvent prétendre à la rente.

La veuve qui contracte un nouveau mariage perd définitivement ses droits à la rente.

Art. 4. De uit de echt gescheiden vrouwen, welke ook de wettelijke bepaling is op grond waarvan hun echtscheiding uitgesproken werd, alsook de op eis van de echtgenoot van tafel en bed gescheiden weduwen, kunnen geen aanspraak maken op de rente.

De weduwe die een nieuw huwelijk aangaat verliest definitief haar rechten op de rente.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 5. § 1er. Pour autant qu'ils soient orphelins de père et de mère, peuvent prétendre à une rente les enfants des personnes

qui remplissent les conditions exigées à l'article 3 dans le chef du mari pour ouvrir un droit à la rente au profit de la veuve.

La rente est accordée conjointement aux orphelins qui n'ont pas atteint l'âge de 18 ans et est payée jusqu'à ce que le plus jeune d'entre eux ait atteint cet âge.

§ 2. Pour l'application du présent article, sont considérés:

1. Comme orphelins de père: les enfants dont la filiation paternelle n'est pas établie;

2. Comme orphelins de mère:

a) Les enfants dont la filiation maternelle n'est pas établie;

b) Les enfants dont la mère, en raison des dispositions des articles 4 ou 11, n'a pas ou n'a plus droit à la rente.

§ 3. Aucune rente d'orphelin ne peut être octroyée tant que des droits à rente existent en faveur d'une veuve.

§ 4. Aucun droit n'est ouvert aux enfants dont la mère ne peut prétendre à la rente parce que son mariage a été contracté postérieurement à la date fixée à l'article 3, alinéa 2.

Art. 5. § 1. Kunnen aanspraak maken op een rente, voor zover ze volle wezen zijn, de kinderen van de personen die de voorwaarden vervullen welke door artikel 3 in hoofde van de echtgenoot worden gesteld voor de opening van het recht op de rente ten voordele van de weduwe.

De rente wordt gezamenlijk toegekend aan de wezen die de leeftijd van 18 jaar niet hebben bereikt en wordt betaald tot de jongste van hen deze leeftijd zal hebben bereikt.

§ 2. Voor de toepassing van dit artikel, worden beschouwd:

1. Als vaderloze wezen: de kinderen wier afstamming van vaderszijde niet bewezen is;

2. Als moederloze wezen:

a) De kinderen wier afstamming van moederszijde niet bewezen is;

b) De kinderen wier moeder, ingevolge de bepalingen van de artikelen 4 of 11, geen recht op de rente heeft of er geen recht meer op heeft.

§ 3. Geen wezenrente mag worden toegekend zolang er rechten op een rente ten gunste van een weduwe bestaan.

§ 4. Geen recht wordt geopend voor de kinderen wier moeder geen aanspraak op de rente kan maken omdat haar huwelijk na de in artikel 3, tweede lid, vastgestelde datum werd aangegaan.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 6. La rente peut être octroyée à l'épouse ou aux enfants des personnes visées à l'article 1er, qui ont fait l'objet d'un jugement de déclaration d'absence.

Eventuellement, il est mis fin au paiement de la rente à partir du premier jour du trimestre suivant la date à laquelle l'absent reparait ou à laquelle son existence est prouvée. Dans ce cas, le paiement de la rente qui avait été suspendu par suite de l'absence, est repris à cette même date, sans rappel pour les termes échus.

Art. 6. De rente mag toegekend worden aan de echtgenote of aan de kinderen van de in artikel 1 bedoelde personen ten aanzien van wie een vonnis van verklaring van afwezigheid is uitgesproken.

Eventueel wordt aan de betaling van de rente een einde gemaakt vanaf de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op de datum waarop de afwezige terugkomt of waarop het bewijs van zijn bestaan wordt geleverd. In dit geval wordt de betaling van de rente, die ingevolge de afwezigheid werd geschorst, op diezelfde datum hervat zonder navordering van de vervallen termijnen.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 7. Le taux annuel de la rente accordée aux veuves et aux orphelins est fixé à 216 francs par semestre entier compris dans le temps prévu à l'article 1er, § 2.

Art. 7. Het jaarlijks bedrag van de aan de weduwen en wezen toegekende rente wordt vastgesteld op 216 frank per volledig semester dat begrepen is in de bij artikel 1, § 2, bedoelde tijd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. § 1er. La rente prévue en faveur de la veuve et des orphelins est accordée à la personne qui en fait la demande au ministre qui a les pensions de réparation dans ses attributions.

§ 2. La qualité d'ayant droit doit, suivant le cas, résulter de l'une ou de plusieurs pièces reprises ci-après :

- 1° Les documents prévus à l'article 2, § 1er;
- 2° Un extrait d'acte de naissance;
- 3° Un extrait d'acte de mariage;
- 4° Un extrait d'acte de décès.

Art. 8. § 1. De ten behoeve van de weduwe en de wezen ingestelde rente wordt toegekend aan degene die hiertoe een aanvraag richt aan de minister die de vergoedingspensioenen onder zijn bevoegdheid heeft.

§ 2. De hoedanigheid van rechthebbende moet, naargelang van het geval, blijken uit één of meer van de hiernavermelde bescheiden :

- 1° De documenten bedoeld bij artikel 2, § 1;
- 2° Een uittreksel uit de geboorteakte;
- 3° Een uittreksel uit de huwelijksakte;
- 4° Een uittreksel uit de overlijdensakte.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. La rente des veuves et des orphelins prend cours :

a) Le premier jour du trimestre civil suivant, selon le cas, le décès de l'incorporé de force ou le décès de la veuve, pour autant que la demande soit introduite avant l'expiration du troisième mois suivant celui du décès;

b) Le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel la demande a été introduite dans tous les autres cas; toutefois, lorsqu'une veuve vient à perdre ses droits à rente par application des articles 4, alinéa 2, ou 11, la rente de l'orphelin prend cours au plus tôt le premier jour du trimestre civil suivant celui durant lequel la rente de la veuve a cessé d'être due.

Art. 9. De weduwen- en wezenrente gaat in :

a) Op de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op, naargelang van het geval, het overlijden van de verplicht ingelijfde of het overlijden van de weduwe, voor zover de aanvraag voor het einde van de derde maand volgend op die van het overlijden ingediend wordt;

b) Op de eerste dag van de maand volgend op die gedurende welke de aanvraag werd ingediend, in al de andere gevallen; indien een weduwe in toepassing van de artikelen 4, 2e lid, of 11, haar rechten op de rente komt te verliezen, gaat de wezenrente evenwel ten vroegste in op de eerste dag van het burgerlijk kwartaal volgend op dat tijdens hetwelk de weduwenrente niet meer verschuldigd is.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. Les rentes instaurées par la présente loi ne sont accordées qu'aux Belges.

Cette qualité doit exister :

a) Dans le chef de l'incorporé de force, au moment de la demande de rente ou, s'il est décédé sans avoir introduit de demande, au moment de son décès;

b) Dans le chef de la veuve ou de l'orphelin, tant au moment du décès de l'incorporé de force qu'au moment de leur demande de rente.

Art. 10. De bij deze wet ingestelde renten worden slechts toegekend aan Belgen.

Deze hoedanigheid dient te bestaan :

a) In hoofde van de verplicht ingelijfde op het ogenblik van de renteaanvraag of, indien hij overleden is zonder een aanvraag te hebben ingediend, op het ogenblik van zijn overlijden;

b) In hoofde van de weduwe of de wees, zowel op het ogenblik van het overlijden van de verplicht ingelijfde als op het ogenblik van hun renteaanvraag.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Les dispositions des articles 53, §§ 1er et 3, et 54, § 3, des lois coordonnées sur les pensions de réparation, sont applicables aux rentes instaurées par la présente loi.

Art. 11. De bepalingen van de artikelen 53, §§ 1 en 3, en 54, § 3, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen zijn van toepassing op de bij deze wet ingestelde renten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. Le droit à la rente est justifié envers la Cour des comptes au moyen de bordereaux appuyés des documents prévus aux articles 2 et 8.

Art. 12. Het recht op de rente wordt tegenover het Rekenhof gerechtvaardigd door middel van borderellen, gestaafd door de documenten waarvan sprake in de artikelen 2 en 8.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. Le paiement des rentes est assuré par la Caisse nationale des pensions de la guerre, suivant les modalités de paiement, d'incessibilité et d'insaisissabilité qui régissent les pensions de réparation.

La rente est payée anticipativement par trimestre. Elle est acquise par mois; toutefois, le terme entier demeure acquis si le paiement a été effectué.

Par dérogation à l'alinéa 2, les dispositions de l'article 25 de la loi du 3 juin 1982 insérant de nouvelles dispositions dans la législation relative aux victimes de la guerre, s'appliquent aux rentes dont le montant annuel, compte non tenu de sa liaison à l'indice des prix à la consommation, est inférieur à 1 100 francs.

Art. 13. De uitbetaling van de renten wordt verzekerd door de Nationale Kas voor oorlogspensioenen overeenkomstig de modaliteiten van uitbetaling, onafstaanbaarheid en onvatbaarheid voor beslag, waaraan de vergoedingspensioenen onderworpen zijn.

De rente wordt vooraf per kalenderkwartaal betaald. Ze wordt verworven per maand; de volle termijn blijft evenwel verworven, indien de uitbetaling geschiedt is.

In afwijking van het 2e lid zijn de bepalingen van artikel 25 van de wet van 3 juni 1982 tot inlassing van nieuwe beschikkingen in de wetgeving betreffende de oorlogsslachtoffers toepasselijk op de renten waarvan het jaarlijks bedrag, afgezien van de koppeling ervan aan het indexcijfer der consumptieprijzen, lager is dan 1 100 frank.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. Les taux des rentes instituées par la présente loi sont liés aux fluctuations de l'indice des prix à la consommation conformément aux dispositions de la loi du 1er mars 1977 organisant un régime de liaison à l'indice des prix à la consommation du royaume de certaines dépenses dans le secteur public.

Ils sont rattachés à l'indice-pivot 114,20.

Art. 14. De bij deze wet ingestelde rentebedragen worden gekoppeld aan de schommelingen van het indexcijfer der consumptieprijzen overeenkomstig de bepalingen van de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het rijk worden gekoppeld.

Ze zijn gekoppeld aan de spilindex 114,20.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. Par dérogation aux articles 2 et 9, la rente prend cours à la date prévue à l'article 25, § 1er, si la demande de rente est introduite avant l'expiration du troisième mois suivant celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*. Toutefois, s'il s'agit d'une rente de veuve ou d'orphelin, elle ne peut prendre cours avant le premier jour du mois qui suit celui du décès de la personne qui ouvre le droit à rente.

Art. 15. In afwijking van de artikelen 2 en 9 gaat de rente in op de in artikel 25, § 1, bepaalde datum indien de renteaanvraag ingediend wordt voor het einde van de derde maand volgend op die gedurende welke deze wet in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt. Indien het een weduwen- of wezenrente betreft, kan ze echter niet ingaan voor de eerste dag van de maand volgend op die van het overlijden van degene die het recht op de rente opent.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre II. — Dispositions relatives au régime de pension du secteur public

Art. 16. Le présent chapitre s'applique aux bénéficiaires de la loi du 21 novembre 1974 portant statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de ses ayants droit, qui sont titulaires d'une pension de retraite ou d'une pension de survie à charge :

a) Du Trésor public;

b) Des organismes auxquels s'applique l'arrêté royal n° 117 du 27 février 1935 établissant le statut du personnel des établissements publics autonomes et des régies institués par l'Etat;

c) De la Régie des Postes;

d) De la Régie des Transports Maritimes;

e) Des organismes auxquels la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit est applicable.

Hoofdstuk II. — Bepalingen betreffende de pensioenregeling van de openbare sector

Art. 16. Dit hoofdstuk is van toepassing op de begunstigen van de wet van 21 november 1974 houdende het statuut van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en zijn rechthebbenden, alsook op hun rechthebbenden, die gerechtigd zijn op een rustpensioen of een overlevingspensioen ten laste van :

a) De Openbare Schatkist;

b) De instellingen waarop het koninklijk besluit nr. 117 van 27 februari 1935 tot vaststelling van het statuut der pensioenen van het personeel der zelfstandige openbare inrichtingen en der regieën ingesteld door de Staat, van toepassing is;

c) De Regie der Posterijen;

d) De Regie voor Maritiem Transport;

e) De instellingen waarop de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden, van toepassing is.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. La durée du service accompli dans l'armée allemande ou de l'éloignement du foyer, à la suite de l'incorporation de force, telle qu'elle a été constatée en application de l'article 6, § 3, de la loi du 21 novembre 1974 portant statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de ses ayants droit, est admissible pour l'octroi et le calcul des pensions de retraite et pour le calcul des pensions de survie, visées à l'article 16 pour autant que le titulaire de ce statut soit entré en service avant le 1er août 1955 ou que des services coloniaux susceptibles d'être pris en considération pour l'octroi ou le calcul de sa pension métropolitaine aient débuté avant cette date.

Pour le calcul de ces pensions de retraite, ce temps est supputé à raison, par année, de 1/60 du traitement moyen qui sert de base à leur liquidation. Ce temps est compté double pour la partie se terminant au plus tard le 30 septembre 1945.

La bonification résultant de ce doublement est ajoutée, le cas échéant, aux périodes de service dont la supputation est régie par l'article 74 des lois coordonnées sur les pensions militaires. Elle peut produire ses effets dans la limite extrême des 9/10 du traitement moyen servant de base au calcul des pensions.

Le bénéfice du présent article n'est pas accordé si le temps à prendre en considération a déjà procuré aux intéressés un avantage au moins égal à celui qui découlerait de l'application du présent chapitre.

Art. 17. De duur van de dienst bij het Duitse leger of van de verwijdering uit het gezin ten gevolge van de verplichte inlijving, zoals die is vastgesteld overeenkomstig artikel 6, § 3, van de wet van 21 november 1974 houdende statuut van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en zijn rechthebbenden, komt in aanmerking voor de toekenning en de berekening van de rustpensioenen en voor de berekening van de overlevingspensioenen, bedoeld in artikel 16, op voorwaarde dat de gerechtigde op dit statuut voor 1 augustus 1955 in dienst is getreden of dat de koloniale diensten die kunnen meetellen voor de toekenning of de berekening van zijn moederlands pensioen, voor deze datum aangevat werden.

Voor de berekening van deze rustpensioenen wordt deze tijd aangerekend naar rato, per jaar, van 1/60 van de gemiddelde wedde die als grondslag dient voor hun vereffening. Deze tijd wordt dubbel geteld voor het gedeelte dat ten laatste op 30 september 1945 eindigt.

De bonificatie die voortvloeit uit deze verdubbeling wordt, in voorkomend geval, toegevoegd aan de dienstperioden waarvan de aanrekening geregeld wordt door artikel 74 van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen. Zij kan uitwerking hebben tot de uiterste grens der 9/10 van de gemiddelde wedde die als basis dient voor de berekening van de pensioenen.

Het voordeel van dit artikel wordt niet toegekend indien de in aanmerking te nemen tijd reeds aan de betrokkenen een voordeel heeft opgeleverd dat tenminste gelijk is aan datgene dat uit de toepassing van dit hoofdstuk zou volgen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. Les pensions de retraite et de survie en cours au 31 décembre 1987 sont révisées à la demande de leurs bénéficiaires, compte tenu des dispositions de l'article 17.

La demande de révision doit être introduite par lettre recommandée adressée au ministre qui a l'administration des Pensions dans ses attributions.

La révision produit ses effets :

— Le 1er janvier 1988 pour autant que la demande soit introduite avant l'expiration du troisième mois suivant celui de la publication de la présente loi;

— Le premier jour du mois suivant la date de l'introduction de la demande si elle est postérieure au délai précité.

La révision est opérée selon les modalités définies ci-après :

a) S'il s'agit d'une pension de retraite, le montant nominal en vigueur à la date à laquelle la révision doit être effectuée est multiplié par le rapport existant entre le montant nominal que la pension aurait atteint initialement si elle avait été établie compte tenu des dispositions de l'article 17, et le montant nominal initial;

b) S'il s'agit d'une pension de conjoint survivant, le montant nominal en vigueur à la date à laquelle la révision doit être effectuée, et abstraction faite d'éventuels accroissements du chef d'enfants, est multiplié par le rapport existant entre le pourcentage qui aurait servi à la fixation du montant nominal initial de la pension s'il avait été fait application de l'article 17, et le pourcentage ayant servi à la fixation du montant nominal initial;

c) S'il s'agit d'une pension d'orphelin, le montant nominal de la pension de conjoint survivant théorique qui sert de base à son calcul, en vigueur à la date à laquelle la révision doit être effectuée et abstraction faite d'éventuels accroissements accordés pour le quatrième orphelin et les suivants, est multiplié par le rapport existant entre le pourcentage qui aurait servi à la fixation du montant nominal initial de ladite pension théorique s'il avait été fait application de l'article 17, et le pourcentage ayant servi à la fixation dudit montant nominal initial.

Les rapports prévus à l'alinéa qui précède sont établis jusqu'à la quatrième décimale inclusivement. Pour leur détermination, il est tenu compte, le cas échéant, des modifications de la durée des services admissibles survenues entre la date de prise de cours de la pension et celle à laquelle la révision est effectuée.

Art. 18. De op 31 december 1987 lopende rust- en overlevingspensioenen worden op aanvraag van de gerechtigden herzien met inachtneming van de bepalingen van artikel 17.

De aanvraag tot herziening moet ingediend worden per aangezekend schrijven, gericht aan de minister tot wiens bevoegdheid de administratie der Pensioenen behoort.

De herziening heeft uitwerking :

— Op 1 januari 1988 voor zover de aanvraag ingediend werd voor het verstrijken van de derde maand die volgt op de maand van de bekendmaking van deze wet;

— Op de eerste dag van de maand volgend op de datum van de indiening van de aanvraag, indien deze zich na de voormelde termijn situeert.

De herziening wordt uitgevoerd volgens de hierna omschreven modaliteiten :

a) Indien het een rustpensioen betreft, dan wordt het nominale bedrag van kracht op de datum waarop de herziening dient uitgevoerd, vermenigvuldigd met de verhouding bestaande tussen het nominale bedrag dat het pensioen aanvankelijk zou bereikt hebben, indien het zou vastgesteld zijn rekening houdend met de bepalingen van artikel 17, en het oorspronkelijke nominale bedrag;

b) Indien het een pensioen van langstlevende echtgenoot betreft, dan wordt het nominale bedrag van kracht op de datum waarop de herziening dient uitgevoerd, en afgezien van eventuele verhogingen uit hoofde van het bestaan van kinderen, vermenigvuldigd met de verhouding bestaande tussen het percentage dat voor de vaststelling van het oorspronkelijke nominale pensioenbedrag zou hebben gediend, indien artikel 17 van toepassing zou geweest zijn, en het percentage dat voor de vaststelling van het oorspronkelijke nominale bedrag heeft gediend;

c) Indien het een wezenpensioen betreft, dan wordt het nominale bedrag van het theoretisch pensioen van langstlevende echtgenoot dat dient tot grondslag van de berekening ervan dat van kracht is op de datum waarop de herziening dient uitgevoerd en afgezien van eventuele verhogingen voor de vierde en volgende wezen, vermenigvuldigd met de verhouding bestaande

tussen het percentage dat voor de vaststelling van het oorspronkelijke nominale bedrag van dit theoretisch pensioen zou hebben gediend, indien artikel 17 van toepassing zou zijn geweest, en het percentage dat voor de vaststelling van dit oorspronkelijke nominale bedrag heeft gediend.

De in het voorgaande lid bedoelde verhoudingen worden vastgesteld tot en met de vierde decimaal. Om ze te bepalen wordt er in voorkomend geval rekening gehouden met de wijzigingen in de duur der in aanmerking te nemen diensten, die tussen de ingangsdatum van het pensioen en die waarop de herziening is uitgevoerd, hebben plaatsgevonden.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre III. — Dispositions relatives au régime de pension des travailleurs salariés

Art. 19. Le présent chapitre s'applique aux bénéficiaires de la loi du 21 novembre 1974 portant statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de ses ayants droit, qui sont titulaires d'une pension de retraite allouée en application de l'arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés.

Hoofdstuk III. — Bepalingen betreffende de pensioenregeling voor werknemers

Art. 19. Dit hoofdstuk is van toepassing op de begunstigden van de wet van 21 november 1974 houdende het statuut van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en zijn rechthebbenden, die gerechtigd zijn op een rustpensioen toegekend bij toepassing van het koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 20. Le bénéfice des dispositions des arrêtés royaux des 27 juin 1969 et 28 mai 1976 fixant les conditions dans lesquelles certains bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale peuvent prétendre à une pension de retraite anticipée et non réduite de travailleur salarié, rendues applicables aux bénéficiaires de la loi du 21 novembre 1974 portant statut de résistant au nazisme dans les régions annexées par les articles 1er et 2, 1°, de l'arrêté royal du 9 novembre 1982, est étendu aux bénéficiaires de la loi du 21 novembre 1974 portant statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de ses ayants droit.

Art. 20. Het voordeel van de bepalingen van de koninklijke besluiten van 27 juni 1969 en 28 mei 1976 tot vaststelling van de voorwaarden waarin sommige begunstigden met een statuut van nationale erkentelijkheid kunnen aanspraak maken op een vervroegd niet-verminderd rustpensioen als werknemer, van toepassing verklaard op de begunstigden van de wet van 21 november 1974 houdende statuut van weerstander tegen het nazisme in de ingelijfde gebieden door de artikelen 1 en 2, 1°, van het koninklijk besluit van 9 november 1982, wordt uitgebreid tot de begunstigden van de wet van 21 november 1974 houdende statuut van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en zijn rechthebbenden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 21. § 1er. Les dispositions du présent chapitre sont appliquées d'office par l'Office national des pensions aux personnes dont les droits à pension doivent encore faire l'objet d'une décision administrative à la date de la publication au *Moniteur belge* de la présente loi.

§ 2. Pour obtenir l'application du présent chapitre, les personnes, autres que celles visées au § 1er, doivent introduire une demande selon les modalités prescrites par le chapitre II de

l'arrêté royal du 21 décembre 1967 portant règlement du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés.

Art. 21. § 1. De bepalingen van dit hoofdstuk worden door de Rijksdienst voor pensioenen ambtshalve toegepast ten gunste van de personen wier pensioenrechten nog het voorwerp moeten uitmaken van een administratieve beslissing op de datum van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

§ 2. Om de toepassing van dit hoofdstuk te verkrijgen, moeten de personen die niet in § 1 zijn beoogd, een aanvraag indienen volgens de modaliteiten bepaald in hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre IV. — Dispositions relatives au régime de pension des travailleurs indépendants

Art. 22. Le présent chapitre s'applique aux bénéficiaires de la loi du 21 novembre 1974 portant statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de ses ayants droit, qui sont titulaires d'une pension de retraite allouée en application de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

Hoofdstuk IV. — Bepalingen betreffende de pensioenregeling der zelfstandigen

Art. 22. Dit hoofdstuk is van toepassing op de begunstigden van de wet van 21 november 1974 houdende het statuut van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en zijn rechthebbenden, die gerechtigd zijn op een rustpensioen toegekend bij toepassing van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 23. Le bénéfice des dispositions des arrêtés royaux des 26 juin 1969 et 29 mai 1976 fixant les conditions dans lesquelles certains bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale peuvent prétendre à une pension de retraite anticipée et non réduite en qualité de travailleur indépendant, rendues applicables aux bénéficiaires de la loi du 21 novembre 1974 portant statut de résistant au nazisme dans les régions annexées par les articles 1er et 2 de l'arrêté royal du 9 novembre 1982, est étendu aux bénéficiaires de la loi du 21 novembre 1974 portant statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de ses ayants droit.

Art. 23. Het voordeel van de bepalingen van de koninklijke besluiten van 26 juni 1969 en 26 mei 1976 tot vaststelling van de voorwaarden waarin sommige begunstigden met een statuut van nationale erkentelijkheid kunnen aanspraak maken op een vervroegd niet-verminderd rustpensioen als zelfstandige, van toepassing verklaard op de begunstigden van de wet van 21 november 1974 houdende statuut van weerstander tegen het nazisme in de ingelijfde gebieden door de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 9 november 1982, wordt uitgebreid tot de begunstigden van de wet van 21 november 1974 houdende statuut van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en zijn rechthebbenden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 24. § 1er. Les dispositions du présent chapitre sont appliquées d'office par l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants aux personnes dont les droits à la pension doivent encore faire l'objet d'une décision administra-

tive à la date de publication au *Moniteur belge* de la présente loi.

§ 2. Pour obtenir l'application du présent chapitre, les personnes autres que celles visées au § 1er doivent introduire une demande selon les modalités prescrites par la section 8 du chapitre 1er de l'arrêté royal du 22 décembre 1967 portant règlement général relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

Art. 24. § 1. De bepalingen van dit hoofdstuk worden door het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen ambtshalve toegepast ten gunste van de personen wier pensioenrechten nog het voorwerp moeten uitmaken van een administratieve beslissing op de datum van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

§ 2. Om de toepassing van dit hoofdstuk te verkrijgen, moeten de personen die niet in § 1 zijn beoogd, een aanvraag indienen volgens de modaliteiten bepaald in hoofdstuk I, afdeling 8, van het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre V. — Disposition commune

Art. 25. § 1er. Le chapitre 1er produit ses effets le 1er janvier 1989.

§ 2. Les chapitres II à IV produisent leurs effets le 1er janvier 1988.

Hoofdstuk V. — Gemeenschappelijke bepaling

Art. 25. § 1. Hoofdstuk I heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1989.

§ 2. De hoofdstukken II tot IV hebben uitwerking met ingang van 1 januari 1988.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé dans un instant au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel zal straks plaatshebben.

CONSEIL D'ETAT — RAAD VAN STATE

M. le Président. — Par lettre du 31 mai 1989, le premier président du Conseil d'Etat porte à la connaissance du Sénat qu'en son audience publique du 23 mai 1989, l'assemblée générale du Conseil d'Etat a procédé, conformément à l'article 70 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, à l'établissement de la liste triple des candidats à la place de conseiller d'Etat (F), qui est actuellement vacante par suite du décès du conseiller d'Etat Verschooten.

Bij schrijven van 31 mei 1989 brengt de eerste voorzitter van de Raad van State ter kennis van de Senaat dat de algemene vergadering van de Raad, tijdens haar openbare zitting van 23 mei 1989, overeenkomstig artikel 70 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, is overgegaan tot het opmaken van het drietal van kandidaten voor het ambt van Staatsraad (F), dat thans vacant is ten gevolge van het overlijden van Staatsraad Verschooten.

Il appartient au Sénat, en vertu du même article 70, paragraphe 1er, de procéder à la présentation des candidats à ladite place vacante.

Het komt de Senaat toe, overeenkomstig datzelfde artikel 70, paragraaf 1, over te gaan tot het voordragen van kandidaten voor dit vacante ambt.

Ont été présentés par le Conseil d'Etat:

Premier candidat: Mme Rina Tulkens, premier auditeur au Conseil d'Etat.

Deuxième candidat: M. Herbert Verhulst, premier auditeur au Conseil d'Etat.

Troisième candidat: M. Jacques Hubregtsen, auditeur au Conseil d'Etat.

Werden door de Raad van State voorgedragen:

Eerste kandidaat: mevrouw Rina Tulkens, eerste auditeur bij de Raad van State.

Tweede kandidaat: de heer Herbert Verhulst, eerste auditeur bij de Raad van State.

Derde kandidaat: de heer Jacques Hubregtsen, auditeur bij de Raad van State.

Par conséquent, je vous propose, mesdames, messieurs, de procéder à l'établissement d'une triple liste de candidats pour cette place au cours de la séance du jeudi 22 juin 1989.

Ik stel u derhalve voor, dames en heren, over te gaan tot het opmaken van een drietal voor dit ambt tijdens de vergadering van donderdag 22 juni 1989.

Pas d'opposition?

Geen bezwaar?

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Dames en heren, de commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden stelt voor toekomstige week volgende agenda voor:

Dinsdag, 6 juni 1989, te 14 uur.

1. Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van het Brusselse Gewest voor het begrotingsjaar 1989.

2. Ontwerp van wet houdende wijzigingen van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut en van de wet van 15 mei 1846 op de comptabiliteit van de Staat, en tot opheffing van de wet van 31 december 1986.

3. Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel en van de wet van 1 september 1980 betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector en aan de in die sector tewerkgestelde werklozen.

4. Ontwerp van wet houdende diverse institutionele hervormingen.

5. Begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1989 (over te zenden door de Kamer van volksvertegenwoordigers).

Woensdag, 7 juni 1989, 's namiddags te 14 uur en eventueel, 's avonds te 19 uur.

Hervatting van de agenda van dinsdag.

Donderdag, 8 juni 1989, te 15 uur.

1. Mondelinge vragen.

2. Herziening van artikel 59ter van de Grondwet.

3. Voorstel van resolutie over het probleem van de mensenrechten in Roemenië.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1988-1989
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1988-1989

4. Eventueel hervatting van de agenda van de vergadering van dinsdag.

Te 16 uur: Geheime stemming ter inoverwegingneming van naturalisatieaanvragen.

Te 17 uur: Naamstemmingen.

5. Interpellatie van de heer De Belder tot de Eerste minister over «de derde conferentie van de francophonie te Dakar».

Mesdames, messieurs, la commission du Travail parlementaire vous propose, pour la semaine prochaine, l'ordre du jour suivant:

Mardi, 6 juin 1989, à 14 heures.

1. Projet de loi contenant le budget du ministère de la Région bruxelloise pour l'année budgétaire 1989.

2. Projet de loi modifiant la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public et la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat, et abrogeant la loi du 31 décembre 1986 portant réglementation des crédits provisoires.

3. Projet de loi modifiant la loi du 19 décembre 1974 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités et la loi du 1er septembre 1980 relative à l'octroi et au paiement d'une prime syndicale à certains membres du personnel du secteur public et aux chômeurs mis au travail dans ce secteur.

4. Projet de loi portant diverses réformes institutionnelles.

5. Budget des Pensions pour l'année budgétaire 1989. (A transmettre par la Chambre.)

Mercredi, 7 juin 1989, l'après-midi à 14 heures, éventuellement le soir, à 19 heures.

Reprise de l'ordre du jour de la séance de mardi.

Jeudi, 8 juin 1989, à 15 heures.

1. Questions orales.

2. Révision de l'article 59ter de la Constitution.

3. Proposition de résolution sur le problème des droits de l'homme en Roumanie.

4. Eventuellement reprise de l'ordre du jour de la séance de mardi.

A 16 heures: scrutin pour la prise en considération de demandes de naturalisation.

A 17 heures: votes nominatifs.

5. Interpellation de M. De Belder au Premier ministre sur «la troisième conférence de la francophonie, tenue à Dakar».

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux?

Is de Senaat het hiermede eens?

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1989

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1988

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN
DE BEGROTING VAN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN
TELEFONIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1988*Stemming*

M. le Président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble des projets de loi relatifs au budget des Postes, Télégraphes et Téléphones.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van de ontwerpen van wet betreffende de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

135 membres sont présents.

135 leden zijn aanwezig.

102 votent oui.

102 stemmen ja.

32 votent non.

32 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

Ils seront transmis à la Chambre des représentants.

Ze zullen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Bayenet, Bens, Mme Blomme, MM. Bockstal, Borin, Borremans, Bourgois, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Claeys, Collignon, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Belder, De Beul, De Bremaeker, De Cooman, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, De Wulf, Didden, Donnay, Dufaux, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evard, Flagothier, G. Geens, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hismans, Hofman, Holsbeke, Horyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Mainil, Marchal, Mathot, Minet, Moens, S. Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Schellens, Seeuws, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vandekerckhove, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Vanroy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Aubecq, Barzin, Bock, Boël, Bosmans, Buchmann, Clerdent, De Backer, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Desmedt, Duquesne, Evers, Glibert, Gryp, Henrion, Janzegers, Laverge, Mmes Mayence-Goossens, Nélis, MM. Noerens, Peetermans, Petitjean, Simonet, Van Aperen, Van den Broeck, Vandenhoute, Van Thillo et Waltniel.

S'est abstenu:

Onthouden heeft zich:

M. Jan Leclercq.

PROJET DE LOI INSTAURANT DE NOUVELLES MESURES
EN FAVEUR DES VICTIMES DE LA GUERRE*Vote*ONTWERP VAN WET HOUDENDE INSTELLING VAN
NIEUWE MAATREGELEN TEN BEHOEVE VAN DE
OORLOGSSLACHTOFFERS*Stemming*

M. le Président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi instaurant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet houdende instelling van nieuwe maatregelen ten behoeve van de oorlogsslachtoffers.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

135 membres sont présents.

135 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont pris part au vote:

Hebben aan de stemming deelgenomen:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Antoine, Appeltans, Arts, Aubecq, Baert, Barzin, Bayenet, Bens, Mme Blomme, MM. Bock, Bockstal, Boël, Borin, Borremans, Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Claeys, Clerdent, Collignon, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Backer, De Belder, De Beul, De Bremaeker, de Clippele, De Cooman, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, Desmedt, de Wasseige, De Wulf, Didden, Donnay, Dufaux, Duquesne, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evers, Evard, Flagothier, G. Geens, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Glibert, Grosjean, Gryp, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Henrion, Hismans, Hofman, Holsbeke, Horyat, Janzegers, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Laverge, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Mainil, Marchal, Mathot, Mme Mayence-Goossens, MM. Minet, Moens, Monfils, S. Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Noerens, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pataer, Pécriaux, Peetermans, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Pouillet, Schellens, Seeuws, Simonet, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Stroobant, Swinnen, Taminiaux, Tant, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Van Aperen, Vandekerckhove, Van den Broeck, Vandenhoute, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Vanroy, Van Thillo, Verhaegen, Verschueren, Waltniel, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES EN FAVEUR
DES BENEFICIAIRES DU STATUT DE L'INCORPORE DE
FORCE DANS L'ARMEE ALLEMANDE ET DE LEURS
AYANTS DROIT*Vote*

ONTWERP VAN WET HOUDENDE MAATREGELEN TEN GUNSTE VAN DE PERSONEN DIE HET STATUUT BEZITTEN VAN DE VERPLICHT INGELIJFDE BIJ HET DUITSE LEGER EN HUN RECHTHEBBENDEN

Stemming

M. le Président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi relatif aux mesures en faveur des bénéficiaires du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de leurs ayants droit.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet betreffende maatregelen ten gunste van de personen die het statuut bezitten van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en hun rechthebbenden.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

133 membres sont présents.

133 leden zijn aanwezig.

130 votent oui.

130 stemmen ja.

1 vote non.

1 stemt neen.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Antoine, Appeltans, Arts, Aubecq, Baert, Bayenet, Bens, Mme Blomme, MM. Bock, Bockstal, Boël, Borin, Borremans, Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Claeys, Clerdent, Collignon, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Backer, De Belder, De Beul, De Bremaeker, de Clippele, De Cooman, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, De Wulf, Didden, Donnay, Dufaux, Duquesne, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evers, Evrard, Flagothier, G. Geens, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Glibert, Grosjean, Gryp, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Henrion, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Janzegers, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Laverge, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Mainil, Marchal, Mathot, Mme Mayence-Goossens, MM. Minet, Moens, Monfils, S. Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Noerens, Op 't Eynde, Ottenbourgh, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pataer, Péciaux, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Poullet, Schellens, Seeuws, Simonet, Mme Staels-Dompas, MM. Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Van Aperen, Vandekerckhove, Van den Broeck, Vandenhaute, Van Eervelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Vanroy, Van Thillo, Verschueren, Waltniel, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

A voté non:

Neen heeft gestemd:

M. Peettermans.

Se sont abstenus:

Onthouden hebben zich:

MM. Désir et Desmedt.

M. Spitaels. — Monsieur le Président, les votes de M. Hismans et de moi-même n'ont pas été enregistrés.

M. le Président. — Il vous en est donné acte.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION BENELUX CONCERNANT LA COOPERATION TRANSFRONTALIERE ENTRE COLLECTIVITES OU AUTORITES TERRITORIALES, FAITE A BRUXELLES LE 12 SEPTEMBRE 1986

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE BENELUX-OVEREENKOMST INZAKE GRENS-VERSCHRIJDENDE SAMENWERKING TUSSEN TERRITORIALE SAMENWERKINGSVERBANDEN OF AUTORITEITEN, OPGEMAAKT TE BRUSSEL OP 12 SEPTEMBER 1986

Stemming

M. le Président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi portant approbation de la Convention Benelux faite à Bruxelles le 12 septembre 1986.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het voorstel van wet houdende goedkeuring van de Benelux-overeenkomst, opgemaakt te Brussel op 12 september 1986.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

137 membres sont présents.

137 leden zijn aanwezig.

136 votent oui.

136 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Antoine, Appeltans, Arts, Aubecq, Baert, Barzin, Bayenet, Bens, Mme Blomme, MM. Bock, Bockstal, Boël, Borin, Borremans, Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Claeys, Clerdent, Collignon, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Backer, De Belder, De Beul, De Bremaeker, de Clippele, De Cooman, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, Désir, Desmedt, De Wulf, Didden, Donnay, Dufaux, Duquesne, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evers, Evrard, Flagothier, G. Geens, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Glibert, Grosjean, Gryp, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Henrion, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Janzegers, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Laverge, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Mme Lieten-

Croes, MM. Luyten, Mainil, Marchal, Mathot, Mme Mayence-Gossens, MM. Minet, Moens, Monfils, S. Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Noerens, Op 't Eynde, Ottenbrouh, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pataer, Pécriaux, Peetermans, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Poulllet, Schellens, Seeuws, Simonet, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Van Aperen, Vandeckerckhove, Van den Broeck, Vandenhaute, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Vanroy, Van Thillo, Verhaegen, Verschueren, Waltniel, Weyts, Wintgens, Wyninckx et Swaelen.

S'est abstenu :

Onthouden heeft zich :

M. de Wasseige.

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE GEZINSBIJSLAGREGELING VOOR ZELFSTANDIGEN

VOORSTEL VAN WET WAARBIJ DE REGELING INZAKE KINDERBIJSLAG VOOR ZELFSTANDIGEN GELIJKGESTELD WORDT MET DE REGELING VOOR WERKNEMERS

Algemene beraadslaging

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LE REGIME DES PRESTATIONS FAMILIALES EN FAVEUR DES TRAVAILLEURS INDEPENDANTS

PROPOSITION DE LOI ASSIMILANT LES ALLOCATIONS FAMILIALES DES TRAVAILLEURS INDEPENDANTS A CELLES DU REGIME DES TRAVAILLEURS SALARIES

Discussion générale

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel van wet tot wijziging van de gezinsbijslagregeling voor zelfstandigen en van het voorstel van wet waarbij de regeling inzake kinderbijslag voor zelfstandigen gelijkgesteld wordt met de regeling voor werknemers.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi modifiant le régime des prestations familiales en faveur des travailleurs indépendants et de celle assimilant les allocations familiales des travailleurs indépendants à celles du régime des travailleurs salariés.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer De Cooman, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

La parole est à M. Bock.

M. Bock. — Monsieur le Président, la proposition de loi que Mme Delruelle et moi-même avons déposée est bien connue; elle a pour but de modifier le régime des prestations familiales en faveur des travailleurs indépendants.

M. Erdman, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

La motivation de cette proposition de loi est simple et juste; il s'agit d'accorder aux enfants des travailleurs indépendants des allocations familiales égales à celles octroyées aux autres enfants.

On affirme régulièrement qu'un enfant égale un enfant. Or, dans la situation actuelle, un enfant de travailleur indépendant n'est pas considéré selon ce principe.

Un enfant n'égale pas un enfant. Bien au contraire, les différences sont énormes et injustes puisqu'elles frappent de manière aveugle les enfants selon le régime de travail de leurs parents :

plus de 2 200 francs pour le premier enfant dans le régime des salariés; un peu plus de 600 francs pour le premier enfant dans le régime des indépendants.

Certes, notre proposition entraînera des dépenses supplémentaires. Mais qu'est-ce que l'argent au regard de l'affectation à laquelle notre proposition de loi le destine ?

Si le budget constitue bien les moyens que se donne l'Etat pour organiser sa vie, il doit aussi servir ceux qui composent la nation et parmi eux les enfants.

Y-a-t-il une catégorie de personnes qui supporte moins l'injustice que le monde des enfants et de la jeunesse ? Y-a-t-il un monde méritant plus la justice que celui des enfants ?

Vraiment, cette objection budgétaire ne peut contrarier cette égalité qu'il nous faut à tout prix réaliser et ce d'autant plus que le régime des allocations familiales des indépendants dégage actuellement un boni qui va croissant.

Faut-il rappeler les comptes de l'année 1987 qui laissent apparaître des recettes de 14,420 milliards et des dépenses de 12,368 milliards ? Il en résulte donc un boni de 2,052 milliards de francs. Il s'agit là d'argent provenant des cotisations et qui est destiné aux allocations familiales pour les enfants des travailleurs indépendants.

Il serait injuste de continuer à refuser à ces enfants des allocations familiales équivalentes à celles des autres enfants.

Dans d'autres domaines, ici même à cette tribune ou en commission, nous évoquons l'emploi, la sécurité sociale et les pensions. Le déficit démographique et la dénatalité que nous constatons entraîneront, plus tôt que prévu, des effets graves et peut-être même catastrophiques sur l'avenir de notre pays.

Je conviens que ce n'est pas une allocation familiale qui peut et surtout qui doit changer radicalement les choses. Mais il n'empêche que les allocations ridicules comme celles qui sont accordées au premier enfant des travailleurs indépendants sont une gêne. Elles engendrent des difficultés et peuvent handicaper l'éducation de cet enfant.

Au boni des comptes des prestations familiales pour travailleurs indépendants, évoqué ci-avant, s'ajoute l'effort supplémentaire qui est réclamé aux indépendants à l'occasion de la réforme fiscale et plus particulièrement du « brutage ». Le secrétaire d'Etat aux Classes moyennes a lui-même estimé que cet effort supplémentaire serait réel. La réforme fiscale n'aura donc pas favorisé les indépendants comme il se devait.

Monsieur le ministre, en commission, vous avez bien voulu nous dire, le 22 mars dernier, que vous partagiez à fond la philosophie de la proposition de loi. Dès lors qu'il y a identité de vue sur la philosophie, il nous faut obligatoirement rencontrer effectivement et matériellement la philosophie que vous acceptez de partager. En effet, l'évolution du nombre de familles et d'enfants est caractéristique et prouve bien cette dénatalité. Voici quelques chiffres illustrant cette évolution : en 1985, 324 712 enfants pour 172 191 familles; un an plus tard 318 390 enfants pour 169 903 familles; en 1987, 312 973 enfants pour 167 879 familles et enfin, en 1988, 307 628 enfants pour 165 480 familles. De 1985 à 1988, on note donc une diminution du nombre d'enfants de l'ordre de 17 000.

L'enfant est en droit d'obtenir cette égalisation, et nous voudrions demander au gouvernement de prendre en compte l'application effective de la philosophie qu'il partage et d'accéder à notre demande tout à fait réaliste. Notre proposition de loi est, en effet, juste et équitable.

Permettez-moi une dernière remarque : nous souhaitons que, pour chacun des membres de notre assemblée, un enfant ne puisse pas être inférieur à un autre et que, dès lors, les allocations familiales des indépendants ne puissent pas être inférieures à celles des autres régimes. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Jan Leclercq.

De heer Jan Leclercq. — Mijnheer de Voorzitter, de thans besproken wetsvoorstellen behandelen een oud zeer, met name de ongelijke behandeling van de kinderen in onze sociale zeker-

heid, naargelang zij in een werknemers-, een ambtenaren- of een zelfstandigengezin opgroeien.

Deze ongelijke behandeling — sommigen noemen het een discriminatie — is historisch gegroeid en is ook aldus te verklaren. De sociale zekerheid, enerzijds voor werknemers en anderzijds voor zelfstandigen, is op een empirische, tijdsgebonden en afzonderlijke wijze in de loop van de twintigste eeuw tot stand gekomen.

Toch valt deze ongelijke behandeling minder en minder te verdedigen. Heden ten dage ervaart men de kinderbijslag niet langer als recht van de ouder die het kind opvoedt, of hij nu werknemer of zelfstandige is, maar als het recht van het kind zelf.

In dit opzicht valt het niet langer te verdedigen dat het eerste of het enige kind thans nog ongelijk behandeld wordt naargelang de socio-professionele situatie van de ouders.

Dit besef dateert niet van 1989. In 1937, dus 52 jaar geleden, keurde het Parlement een wet goed over de gelijkshakeling van de kinderbijslagen van de zelfstandigen met die van de werknemers. Die wettelijke bepaling werd nooit uitgevoerd.

Bij de voorbereiding van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen uitte de wetgever nogmaals de bedoeling te komen tot een harmonisatie in de gezinsbijslagregelingen. Stapsgewijs werden sedertdien maatregelen getroffen om het parallelisme tussen de zelfstandigen- en werknemersregeling te versterken. Aldus verwijzen wij onder meer naar de koninklijke besluiten van 19 juli 1985 en van 1 augustus 1985 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 april 1976, houdende regeling van de gezinsbijslag ten voordele van de zelfstandigen.

Opvallend is nochtans dat het eerste en enige kind van een zelfstandige minder rechten geniet dan de andere kinderen. Niet alleen liggen de uitkeringen aanzienlijk lager, maar tevens wordt dit kind uitgesloten van de leeftijdstoelagen.

De SP-fractie heeft reeds tijdens de vorige legislatuur een voorstel ingediend dat hetzelfde doel nastreeft als de voorstellen die vandaag worden behandeld. Wij deden dit overigens in een geheel van voorstellen die een verbetering van het sociaal statuut der zelfstandigen beogen, niet enkel op het stuk van kinderbijslagen, maar ook inzake de pensioenen, de vergoeding voor arbeidsongeschiktheid wegens ziekte, de moederschapsbescherming enzovoort.

Gelijkaardige voorstellen van collega's uit andere fracties lagen en liggen nog steeds ter tafel.

Wij betreuen dat het in de Senaat niet is gekomen tot een globale benadering en bespreking van het geheel van de voorstellen ter verbetering van het sociaal statuut der zelfstandigen. Tijdens de vorige legislatuur — de staatssecretaris weet dat — had ik tot een dergelijke benadering de aanzet gegeven als voorzitter van de kamercommissie voor de Landbouw en de Middenstand.

Wij kunnen begrip opbrengen voor het argument dat de financiële toestand niet toelaat aan alle voorstellen een gunstig gevolg te verlenen. Wij zullen evenwel, in overleg met collega's uit andere fracties, een geglobaliseerd wetsvoorstel indienen inzake het sociaal statuut der zelfstandigen.

In deze context zal de SP-fractie — met de dood in het hart — tegen de hier behandelde wetsvoorstellen stemmen.

Ikzelf zal mij onthouden. Dit is dan een duidelijk signaal van mijn fractie dat de regering dringend werk moet maken van enkele essentiële verbeteringen aan het sociaal statuut der zelfstandigen, liefst in overleg met het Parlement. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, la proposition de loi — que j'ai déjà déposée à maintes reprises — est fondée sur deux principes: l'assimilation des allocations familiales des travailleurs indépendants à celles du régime des travailleurs salariés; le bénéfice du même supplément d'âge accordé à tous les enfants, quel que soit leur rang.

La différence entre les enfants devient intolérable; nous admettons tous ce fait. Il est temps que nous soyons cohérents dans notre discours et dans nos actes.

A l'unanimité, nous avons, dans cette assemblée, estimé que les enfants étaient égaux en droit civil. Aujourd'hui, nous avons l'occasion de reconnaître cette égalité sur le plan du droit social.

Nous demandons l'uniformisation des montants, la suppression de la distinction entre enfant de salarié et enfant d'indépendant et donc le rattrapage, dans le régime indépendant, des allocations pour le premier enfant.

Nous comprenons qu'il n'est pas possible d'augmenter la cotisation des indépendants. Je pense que nous avons atteint un niveau que nous ne pouvons dépasser. Le secrétaire d'Etat nous a informés de ce que le groupe de travail chargé d'examiner le statut social des travailleurs indépendants ne revendiquait pas l'égalité des allocations, que nous défendons aujourd'hui.

Nous devons remarquer que le secteur des allocations familiales pour travailleurs salariés — et celui des allocations pour travailleurs indépendants, comme l'a souligné un des orateurs précédents — présente généralement des bonis sur lesquels sont effectués des prélèvements pour rééquilibrer d'autres secteurs de la sécurité sociale.

Nous voudrions aussi souligner que l'Etat a des obligations légales envers la sécurité sociale et que si l'Etat honorait ces subventions légales, il n'y aurait aucun problème pour régler l'harmonisation des régimes d'allocations familiales.

Le gouvernement estime — on ne cesse de nous le répéter — le problème de financement insurmontable. Je ne suis pas sûre que cela soit vrai. Il me semble qu'il serait possible de sortir de l'impasse si une volonté politique visant à supprimer cette difficulté se manifestait réellement. Le vote des propositions de loi à l'examen aiderait le secrétaire d'Etat à obtenir satisfaction au sein du gouvernement.

Ces propositions s'inscrivent dans la ligne d'une politique familiale plus large. Le principe d'un régime uniforme en matière d'allocations familiales obtient un très large consensus.

Je voudrais rappeler la loi du 20 juillet 1971 instituant des prestations familiales garanties en vue de supprimer les conditions de ressources auxquelles est subordonné l'octroi des prestations familiales garanties, qui s'inscrivait dans le cadre d'une généralisation du régime des allocations familiales et préparait l'avènement d'un système uniforme puisqu'elle visait, pour la première fois, les citoyens non contributifs.

J'ai déposé une proposition de loi visant à supprimer l'enquête sur les ressources.

Sans doute, à l'époque, le législateur a-t-il instauré, en un premier temps, des conditions de ressources en vue d'assurer l'extension prioritaire des avantages à ceux qui en avaient le plus besoin. Nous avons déposé, comme je viens de le rappeler, une proposition de loi visant à lever cet obstacle aujourd'hui. Le chemin est tracé; nous devons poursuivre sur cette voie.

Cette mesure et les propositions en discussion ce jour tendent à un même but: la reconnaissance d'un droit égal pour tous les enfants. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verhaegen.

De heer Verhaegen. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij dat dit wetsvoorstel de kans biedt om, ook in de Senaat, de aandacht te vestigen op een zekere ongerustheid die al enkele maanden heerst bij de zelfstandigen in verband met hun sociaal statuut. Het is een hoopvol teken dat alle partijen opnieuw vragen stellen, niet alleen over de financiering, maar ook over het feit of wij op het ogenblik in staat zijn ons te bezinnen over dit sociaal statuut en zijn omvang.

Kunnen wij de financiële verplichtingen die wij op ons hebben genomen wel aan? Is er op het ogenblik de wil om een nieuw gedeelte van de sociale programmatie voor de zelfstandigen uit te bouwen?

Voor enkele jaren hebben wij de moed gehad ons te bezinnen over welke stappen in welke sectoren konden worden gedaan

voor de zelfstandigen. Een concreet resultaat daarvan was ongetwijfeld de sociale programmatie. Stap voor stap, al is het in geringe mate, worden de pensioenen en de invaliditeitsuitkeringen verbeterd.

Het wetsvoorstel heeft deze problematiek geheel teruggebracht tot de kinderbijslag voor zelfstandigen. Moeten wij het gezinsbeleid voor de zelfstandige arbeiders echter uitsluitend situeren in het kader van de kinderbijslag? Dat is beslist niet de bedoeling van de leden die het woord hebben genomen.

Ik zal enkele zeer concrete vragen stellen. Elk jaar is er een behoorlijk boni in de sector van de kinderbijslag. Mijn grote vrees is dat deze «bruidsschat» — wij spreken toch over het gezin — zeer aanlokkelijk is om ook in andere sectoren te gebruiken zonder er een duidelijk sociaal doel aan te geven. Denk maar aan wat wij vandaag ook over de loontrekkenden in de dagbladen hebben gelezen. Er wordt beloofd de bijdragen te verlagen en de sociale inspanningen te verminderen. Men vergeet echter dat er in andere sectoren nog altijd grote financiële problemen zijn.

Wat is de bedoeling van de regering met het boni van de kinderbijslag?

De volgende vraag vind ik zeer belangrijk. Ik weet dat een van de volgende dagen waarschijnlijk de beslissing valt. Men kan het gezinsbeleid voor de zelfstandigen niet alleen situeren in het kader van de kinderbijslag. Men moet zich afvragen welke de problemen zijn van een gezin van zelfstandigen met jonge kinderen, in welke stress-situatie de jonge vrouw zich bevindt en welke de materiële en technische mogelijkheden zijn van dat gezin om een normale kinderopvang te bekomen.

Reeds lang wordt er gevraagd naar zwangerschapsrust voor de vrouw van de zelfstandige. Het is niet abnormaal dat de jonge vrouw, die werkt in het zelfstandig bedrijf, tot de dag waarop zij moet bevallen, blijft werken en dat zij zich zelfs tijdens de bevallingsperiode zenuwachtig en angstig afvraagt wat er op dat ogenblik in het bedrijf gebeurt.

Deze vrouwen werken immers full-time met hun man samen. Wij zouden de nodige financiële mogelijkheden, maar ook een verplichte rustperiode moeten kunnen garanderen, waardoor deze vrouwen met een totaal andere psychologische ingesteldheid deze belangrijke gebeurtenis kunnen beleven. Ik beschouw dit als een allereerste prioriteit. Ik betreur dan ook dat men eerder de richting van een invaliditeit uitgaat — en het gaat hier niet om invaliditeit —, en dat men niet de kans geeft dit probleem te regelen in de sector van de kinderbijslag, waar wel boni's en financiële mogelijkheden zijn om deze belangrijke sociale realisaties voor de zelfstandigen tot stand te brengen.

Ik heb een derde vraag in verband met deze kinderbijslag. Waar vinden wij de technische hulp voor jonge zelfstandigen om kleine kinderen op te vangen op de spitsuren van de bedrijfsactiviteit, die vallen op een ogenblik van de dag waarop dit probleem voor de loontrekkenden niet meer rijst?

Ik pleit ook voor het vastleggen van het statuut van de meewerkende echtgenote, waarover een belangrijke Europese richtlijn bestaat. Wij hebben ter zake reeds ontzettend veel gerealiseerd. Wanneer wij een inventaris maken van wat de jongste vier à vijf jaar voor de rechten van de meewerkende echtgenote in gezinsondernemingen werd gedaan, vooral in het vennootschapsrecht, dan merken wij dat ons land een toonaangevende rol speelt. Geen enkel Europees land staat waar wij staan. Ik ben daar gelukkig om.

Als man en vrouw samen een bedrijf hebben opgebouwd en er gebeurt iets waardoor één van beiden er alleen voor staat, wat is dan het belangrijkste, de resultaten van een jarenlange samenwerking, ook materieel, te behouden, of een klein overlevingspensioen te krijgen waarvan men niet kan leven en waardoor de onzekerheid zeer pijnlijke en zware morele en financiële gevolgen heeft? Persoonlijk ben ik een zeer groot voorstander van het verder uitwerken van een veilig juridisch statuut voor de meewerkende echtgenoot.

Tot besluit dring ik er nogmaals op aan dat men een uiterste inspanning zou doen om ook de jonge echtgenote in een gezinsonderneming bij de bevalling het recht te geven op een rustpe-

riode met een billijke vergoeding, waardoor zij zich niet pijnlijk gediscrimineerd moet voelen tegenover de anderen. Na zoveel jaren van boni's in het kinderbijslagfonds zijn wij er jammer genoeg nog steeds niet in geslaagd om een dergelijk statuut uit te werken. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, secrétaire d'Etat.

M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Classes moyennes et aux Victimes de la guerre, adjoint au ministre de la Justice et des Classes moyennes. — Monsieur le Président, je tiens à remercier M. De Cooman de son excellent rapport. J'invite le Sénat à se référer à ce document qui aborde toutes les questions qui ont été évoquées à cette tribune. Je tiens également à dire aux intervenants que je partage sans réserve leur préoccupation.

Je ne doute pas que nous soyons tous d'accord pour défendre le principe du droit de l'enfant. Or, ce droit ne pourra être consacré aussi longtemps que ne sera pas réalisée l'égalité des allocations familiales. C'est donc la mort dans l'âme que je dois demander le rejet de ces propositions de loi pour une question purement budgétaire. Vous n'ignorez pas que le coût du rattrapage, pour le seul premier enfant, se chiffre à 4,9 milliards. Il est exclu de demander aux indépendants un effort supplémentaire en cotisations après les augmentations survenues au 1er janvier 1989 et après l'opération de régularisation des cotisations de modération.

M. Verhaegen a abordé la question du boni du secteur des allocations familiales. Ce problème mérite certainement d'être considéré mais il ne peut l'être isolément. Je songe au plan de rattrapage en matière de pensions, à l'énorme problème du déficit du secteur des soins de santé ainsi qu'aux impératifs budgétaires. Il faut donc, comme l'a dit M. Leclercq, considérer le financement du régime du statut social des travailleurs indépendants dans son ensemble.

Pour conclure, je voudrais dire combien ce débat m'a paru utile. Il contribue, en effet, à la recherche d'une plus grande égalité entre les régimes d'allocations familiales. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Bock.

M. Bock. — Monsieur le Président, il n'est pas interdit de faire preuve de bon sens, aussi je voudrais remercier mes collègues de la majorité pour leurs propos et mettre en évidence le mouvement observé ce jour sur tous les bancs qui, s'il n'est pas encore exactement ce que nous attendons, ne permettra plus désormais d'ignorer les droits des enfants, évoqués il y a quelques instants par le ministre. Les droits des enfants ne seront pas respectés tant que subsistera une injustice semblable à celle que nous soulignons ce jour. Il est désolant, monsieur le ministre, que ce soit un membre de l'opposition qui doive vous dire combien la présente situation est navrante. Il est vraiment regrettable de devoir parler d'argent lorsqu'il est question d'enfants.

L'opposition continuera ses harcèlements pour obtenir satisfaction. Elle refuse le langage selon lequel il n'est pas possible d'agir, faute d'argent.

M. Verhaegen a démontré les aberrations du système: lorsqu'une maman attend un enfant et que, de ce fait, elle ne peut plus travailler, on en arrive, non pas à l'aider, mais à la soumettre au régime de l'incapacité de travail pour maladie. Les réglementations ont un caractère pervers.

Il est exact qu'un coût de 4 milliards 877 millions devrait être supporté. Mais en 1987 déjà, vous aviez dégagé un boni de plus de 2 milliards, dont 1,4 milliard a été transféré. Un tel transfert porte un autre nom, monsieur le ministre. Quel rapport voyez-vous entre l'objet pour lequel des cotisations vous sont versées et l'objet auquel le gouvernement destine ces sommes?

Sans y mettre un sens péjoratif, il faut admettre que ces sommes sont détournées de leur véritable objet. Elles ne sont pas affectées aux secteurs qui devraient les recevoir.

Vous me demanderez sans doute pour quelles raisons j'interviens maintenant.

Dois-je vous rappeler que pour un premier enfant, un sénateur, un général ou un important directeur d'entreprise perçoit 2 200 francs par mois environ tandis que le boulanger et l'agriculteur ne reçoivent que 640 francs par mois.

M. Leclercq lui-même vous l'a fait remarquer, les suppléments d'âge ne sont pas octroyés à l'enfant d'un indépendant comme s'il ne grandissait pas comme les autres, comme si on avait voulu faire en sorte qu'il soit toujours dévalorisé.

J'ai lu dernièrement dans *La Libre Belgique* un texte de M. Liénard intitulé « Ni dupes, ni complices » où il disait « un enfant égale un enfant ».

Il est temps, me semble-t-il, de passer de la parole aux actes. Il faut absolument que le discours que nous tenons à l'extérieur, nous le tenions également dans cette enceinte. Dans les conditions actuelles un enfant n'égale pas un enfant.

Je n'arrive pas à comprendre votre argumentation sur le plan financier. J'ai lu, toujours dans *La Libre Belgique*, que le gouvernement avait, voici douze mois, trouvé de l'argent. Un ministre du gouvernement ayant besoin de fonds pour les organisations syndicales, disait textuellement ceci: « C'est pourquoi j'ai débloqué d'abord 600 millions, puis 400 millions. Ainsi nous avons ramené la dette et pour cette année j'ai augmenté la même somme de 250 millions. »

Ainsi, en moins d'un an, ce même ministre trouve sans effort 1 milliard 250 millions de francs à verser aux syndicats, qui reçoivent déjà 3 milliards, pour assurer le paiement des allocations de chômage.

Il prétend que c'est pour combler le déficit. Quel déficit? Combien de bourgmestres, échevins ou conseillers communaux ici présents peuvent appuyer ces dires?

Quelles sont les tâches des communes? Elles organisent le service de pointage et surveillent les chômeurs. Mais en retour, que reçoivent-elles? Rien! Par contre, que font les syndicats et la CAPAC? Ils se contentent de verser les indemnités aux ayants droit, et, pour ce faire... ils sont rémunérés!

Lorsqu'il s'agit de financer ces services, on trouve immédiatement 1 milliard 250 millions. Mais dans le cas qui nous préoccupe, il s'avère impossible de rendre justice aux enfants, faute de moyens financiers! L'argent n'aurait-il pas la même valeur dans tous les cas?

J'ai beaucoup de considération et de respect pour vous, monsieur le ministre; je souhaiterais cependant signaler que vous vous montrez trop habile pour nous expliquer que vous ne voulez pas augmenter les charges des indépendants. C'est tout à votre honneur et vous avez parfaitement raison! Seulement, vous n'augmentez pas les charges des syndicats... vous faites travailler les communes pour rien! Les syndicats ne font rien de plus; par contre, ils reçoivent 40 p.c. de subvention supplémentaire en moins d'un an. L'attitude du gouvernement me paraît difficilement compréhensible.

En ce qui concerne la dette des grandes villes, vous avez également trouvé de l'argent et rapidement: plus de 100 milliards! Je veux bien admettre le fait que l'Etat prenne à sa charge la dette des grandes villes. Mais pouvons-nous considérer qu'il s'agit d'une prime de bonne gestion, que cette prime a été méritée? Quelle est la valeur d'exemple de la décision du gouvernement — que vous prenez au nom du Parlement et de la nation — lorsque vous octroyez plus de 100 milliards de la collectivité à quelques grandes villes? En quoi cet exemple va-t-il générer à l'avenir des gestions sérieuses, responsables, économes et respectueuses des deniers de l'Etat? Ne peut-on trouver 4 milliards 800 millions lorsqu'on réalise un boni de plus de 2 milliards au cours d'un exercice, lorsqu'on trouve 1 milliard 250 millions pour les syndicats et plus de 100 milliards pour les grandes villes? Dans ces conditions, je ne puis admettre qu'on se retranche derrière un problème d'argent!

M. le Président. — Monsieur Bock, je vous demanderai de bien vouloir limiter votre enthousiasme et de vous tenir au temps prescrit pour une réplique.

M. Delloy. — D'autant que vous avez laissé une question en suspens: pourquoi n'avez-vous rien fait pendant les six années au cours desquelles vous étiez au pouvoir?

M. Bock. — Je viens de vous le dire!

M. le Président. — Il est inutile de s'étendre sur cette question: cela donnerait automatiquement un droit de réplique plus long. (*Sourires.*)

M. Bock. — J'apprécie votre efficacité, monsieur le Président. Je souhaiterais vivement être dans la majorité avec vous! (*Sourires.*)

En ce qui nous concerne, nous n'avons pas accordé aux syndicats plus d'un milliard, ni aux grandes villes plus de 100 milliards! C'est cet exemple que je déplore.

M. Swaen reprend la présidence de l'assemblée

La réforme fiscale a engendré des surcharges pour les indépendants, en vertu du brutage. Monsieur le ministre, vous qui voulez prendre la situation des indépendants à cœur, admettez qu'elle n'est pas viable. Ils doivent vous le faire savoir! Ils sont frappés par la réforme fiscale. Les allocations familiales sont détournées pour être affectées à d'autres postes.

Le vent peut changer. Nous ferons en sorte que vous obteniez les crédits nécessaires. Un jour viendra où, tous ensemble, nous aurons l'occasion de donner à tous les enfants ce à quoi ils ont droit. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Hanquet.

Mme Hanquet. — Monsieur le Président, j'interviendrai brièvement pour constater que tous les groupes sont d'accord sur le fond de ces propositions de loi, que cette vue est pleinement partagée par notre secrétaire d'Etat, que le problème est donc essentiellement une question de moyens et que, les caisses d'allocations étant en boni, il n'existerait pas de problème si l'Etat remplissait ses obligations. Peut-être conviendrait-il d'envisager une réforme approfondie de la sécurité sociale et la fiscalisation du régime des allocations familiales? (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Jan Leclercq.

De heer Jan Leclercq. — Mijnheer de Voorzitter, graag gaf ik een zeer korte repliek op hetgeen de staatssecretaris heeft gezegd.

Ten eerste, er wordt al jaren over het financieel argument gesproken en het risico is groot dat het nog jaren wordt aangehaald. Ik ben ervan overtuigd dat het financieel argument alleen kan worden opgevangen door een fundamentele hervorming van de sociale zekerheid, met eventueel een andere financiering en met één onderscheid tussen enerzijds vervangingsinkomens en anderzijds aanvullende inkomens. Gezinsbijslag is een aanvullend inkomen. Men zal dan in de richting moeten gaan die mevrouw Hanquet heeft aangegeven, namelijk een fiscalisering van aanvullende inkomens zoals de gezinsbijslagen.

Ten tweede, ik verneem niet van de regering of zij van plan is, en wanneer, in het Parlement een globaal debat over het sociaal statuut van de zelfstandigen te openen.

Als dit wetsvoorstel wordt verworpen mag het niet opnieuw worden ingediend. Dan zullen wij met enkele collega's een « tour de passe-passe » moeten uithalen, en dan zullen wij zeker een nieuwe tekst opstellen over de verscheidene aspecten van het sociaal statuut van de zelfstandigen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verhaegen.

De heer Verhaegen. — Mijnheer de Voorzitter, ik repliceer op hetgeen de collega's hebben gezegd. Wij moeten ernstig nadenken wanneer wij over de fiscalisering van de kinderbijslag

spreeken. Het zou wel eens kunnen dat men het kind met het badwater weggooit.

Loont het leveren van een inspanning, enkel voor de enige kinderen, waar tientallen of honderden miljoenen aan worden besteed de moeite, als er zoveel andere, belangrijker prioriteiten zijn in het sociaal statuut van de zelfstandigen?

Dit debat is niet ten einde. Ik ben er voorstander van om al deze aspecten in hun globaliteit te bekijken. Er gelden immers andere prioriteiten en er moeten andere accenten worden gelegd, dan twintig, dertig jaar geleden. (*Applaus.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten.

Je vous rappelle que la commission propose le rejet de ces propositions de loi.

Ik herinner eraan dat de commissie heeft besloten de voorstellen van wet niet aan te nemen.

Conformément à l'article 47 du règlement, nous procéderons ultérieurement au vote sur les conclusions de la commission.

Overeenkomstig artikel 47 van ons reglement zal de Senaat zich later uitspreken over de conclusie van de commissie.

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

M. le Président. — Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions de loi dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes?

Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen van wet waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau. (*Instemming.*)

Ces propositions de loi sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

Dan zijn de voorstellen van wet in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

La liste de ces propositions de loi, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

De lijst van die voorstellen van wet, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, zal als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van heden verschijnen.

INTERPELLATIONS — INTERPELLATIES

Demandes — Verzoeken

M. le Président. — Le bureau a été saisi des demandes d'interpellations suivantes:

1° De M. De Belder au Premier ministre sur «la troisième conférence de la francophonie, tenue à Dakar»;

Het bureau heeft de volgende interpellatieverzoeken ontvangen:

1° Van de heer De Belder tot de Eerste minister over «de derde conferentie der francofonie te Dakar»;

2° De M. Dierickx au secrétaire d'Etat à l'Europe 1992 sur «sa mission, la manière dont elle la remplit et le genre d'informations qu'elle donne aux citoyens belges».

2° Van de heer Dierickx tot de staatssecretaris voor Europa 1992 over «haar opdracht, de manier waarop ze deze vervult en de soort informatie die zij verstrekt aan de Belgische burgers».

L'interpellation de M. De Belder sera développée au cours de la séance publique du jeudi 8 juin prochain.

De interpellatie van de heer De Belder staat op de agenda van de openbare vergadering van donderdag 1 juni.

La date de l'autre interpellation sera fixée ultérieurement.

De datum van de andere interpellatie zal later worden bepaald.

Le Sénat se réunira demain, vendredi 2 juin 1989, à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen, vrijdag 2 juni 1989, te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 18 h 30 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten te 18 h 30 m.*)

ANNEXE — BIJLAGE

Prise en considération — Inoverwegingneming

Liste des propositions de loi prises en considération:

Lijst van de in overweging genomen voorstellen van wet:

Augmentant l'efficacité pénale des lois et décrets en matière de protection de l'environnement, de conservation de la nature et d'épuration des eaux usées (de M. Taminiaux et consorts);

Tot verhoging van de strafrechtelijke doelmatigheid van de wetten en decreten inzake milieubescherming, natuurbehoud en zuivering van afvalwater (van de heer Taminiaux c.s.);

— Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Portant des mesures d'interdiction en matière de publicité pour le tabac ainsi qu'en matière de vente et d'usage du tabac (de MM. Blanpain et Van Hooland);

Houdende verbodsmaatregelen inzake reclame voor alsmede verkoop en gebruik van tabak (van de heren Blanpain en Van Hooland);

— Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Instaurant la variabilité de l'âge de la pension de retraite (de MM. Blanpain et Van Hooland);

Houdende invoering van de flexibele rustpensioengerechtigde leeftijd (van de heren Blanpain en Van Hooland);

— Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat (de MM. Flagothier et Cardoen);

Tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (van de heren Flagothier en Cardoen);

— Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Modifiant le Code judiciaire en vue d'accélérer l'administration de la justice (de M. Arts);

Tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het versnellen van de rechtsbedeling (van de heer Arts);

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Sur la consultation populaire des habitants des communes (de MM. Lallemand et Spitaels);

Betreffende de raadpleging van de gemeentebewoeling (van de heren Lallemand en Spitaels);

— Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.